

Bugün Türkiye solu olarak önümüzde temel bir sorunun var. O da, karşılıklı saygı, ortak noktaları bulmaya yönelik bir tartışma kültürü (ki biz buna sol arası yeni ortak kültür diyoruz) yaratamamaktır. Bu olmadan herkesin kendi dışında bulunan politik güçlerinde doğru şeyler söylediğini, söyleyebileceğini görmesi ve kabul etmesi zorlaşacaktır. Ayrıca, tartışmalarımızda önyargılardan uzak nitelermeler değil, önyargıya dayanan nitelermeler öne çıkacaktır. Bunun olmaması için her gücün yargılamayı kendinden başlatması, sonuçta yenilikleri ortaya koyması gerekirkki, genel olarak zaafllarımıza yönelik irdelemelerimiz bir zemine oturabilsin.

Halkımız arasında "Önce iğneyi kendine, sonra çuvaldızı başkasına batır" diye bir deyim vardır. Bu deyim oldukça bir gerçeğe işaret ediyor. Bugün sol arası tartışmalara bakıldığında zaman, karşıtlarımıza herşeyi söylemeyi kendimize hak görüyor, ama onların bize söyleyeceklerine hak vermediğimiz gibi, söylenene de hazır olmadığımız görölüyor kanaatindeyiz. Bunları (TBKP program tartışması) örneklemek gerekirse:

TBKP program tasarısı gerçeklerin hiç kimsenin tekelinde olmadığını, doğruların tüm solun ortak çalışmaları ve işbirliğiyle bulunabileceğini vurguladı. Ve bu yaklaşımla Türkiye'de yeni bir demokratik düzene kavuşmak için doğruluğuna inanılan (inanılmayan bir öneri olmaz) bir çıkış yolu (B.ve demokratik yenilenme) önerdi.

Böyle bir politik yaklaşım ve bunun gerekli kaldığı politik adımların atılma sürecinde bir çok tartışmalar oldu. (Bu daha da tartışılacağı benziyor)Bunu TİP ve TKP'nin kendisinde tartıştı. Bu tartışmalara dışardan katılan dostlarımızdan öyle nitelermeler ve yaklaşımlar ortaya konduki, nesnel olarak birlikte olunacak olgulara gölge düşürücü, önyargıları öne çıkaran, gerçekçi olmavan suçlamalara kadar ~~xxxxxxx~~ vardırılabilirdi. Örneğin, "pazarlık, gizli anlaşma, yasallaşmak için devrimden vazgeçme" vb. gibi. Bu yazıda bunların tümü üzerinde durmayı hem gereksiz, hemde zamanı geçmiş olarak görüyorum. Çünkü bu iddiaların bir kısmını somut hayatın kendisi yalanladığı gibi, bugünden sonradan tartışmada da yarar yok. Ancak hala tartışılan ve üzerinde durulmasında yarar gördüğüm bazı yaklaşımlar üzerinde durmada yarar görüyorum.

TBKP program tasarısının TİP ve TKP'nin eski programlarından "tamamıyla farklı" ve "sağ" bir program olduğu iddiası:

TBKP program komüsyonununda belirttiği gibi, "TBKP programının dünkü TİP ve TKP belgeleriyle ne kadar uyumlu olup olmadığı "tarihçilere" kalmıştır. O nedenle program tartışmasını bu zeminde tartışmanın anlamı olmayacaktır. Görölmesi gerekir ki TBKP programı, dünümüze ve günümüze yaratıcı bir tarzda yaklaşmanın, bilimsel teknik devrimin sonsuz gelişimi ve nükleer silahlanmanın vardığı boyutların yarattığı çelişkiler ve bu çelişkilerin çözüm yolları üzerine sonuç alıcı, yaratıcı bir çabanın ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Bunlar anlaşılmadan sorunun kavranılması zordur.

Ayrıca Şunun altını çizmek gerekiyor: TBKP programına karşı olan kimi tutumunun program değişikliğinden kaynaklandığını sanmıyorum. Çünkü bu dostların

dünyü TKP ve TİP'in programlarına yaklaşımlarında hatırlardadır.O nednle TBKP programına karşıtlığı bu iki tutum karşılaştırılarak değerdendirilmesi ger-çekçi olacaktır. Asıl sorunun anlaşılması için, TBKP programına karşı olduğu- nu söylüyen görüşlerin netleşmesi, onun yerine neyin önerildiğinin belirlen- mesi gerekiyor. Bu olmadan TBKP programına karşı eleştiriler dün sonuç alın- madiğı defalarca kanıtlanan şeyleri bugün basma kalıp gibi tekrar etmeden ö- teye geçemez. Oysa bundan kurtulmak gerekiyor.

Bugün genel olarak dünyamızda değışikliklerin olduğunu, nükleer silahlan- manın insan uygarlığı açısından felaket yarattığı, barış mücadelesinin sos- yal tabanında genişlemenin olduğu, silahlanmaya karşı hareketlere yeni poli- tik güçlerin katıldığı,ve bu gelişmeleri dikkate almak gerektiği üzerine ço- ğunluklu olarak dışımızdaki sol güçlerle anlaşıyoruz. Elbette bu olumlu bir olgudur. Ancak, bu yenilenmenin kendi politik yaklaşımlarımıza geldiği zaman "yenilenmenin" kavramdan öteye geçmediği görülüyor. Bu da, ortak noktalardan ortak politik hareketlenme ve ortak eylemler örgütlemeyi engelliyor. Oysa ka- nımıza göre tartışmanın esası tamda buraya yönelmelidir.

Sol güçler arası ortak eylemliliği yaratabilmek için her siyasal yapılan- manın başkalarından önce kendini yargılaması, kendi zaafıları üzerine açık yü- reklilikle durması, yenilenmenin özünü kendi politik ve örgütsel yapılanma- sına yansıtmaması,ortak,kır uygar bir tartışma kültürünün yaratılmasına hizmet edeceği gibi, en çok sancısını çektiğimiz ortak bir politik eylemlilik yarat- ma ve demokrasiyi kazanma mücadelesine de hizmet edecektir.

Bugünkü sol arası tartışmaların böyle bir düzeyi tutturduğunu söylemek ka- nımca henüz erkendir. Tartışmalar, hala, ortak noktalar bulmak için yaratıcı, sorunlara önyargısız yaklaşımdan uzak, peşin olarak " görüşler falanlara aittir" çevrimini hala aşmış değil. Kanımca sorun şurda yatıyor:

SBKP'nin yenilenme ve açıklık politikasının sosyalizmin yetkinleşmesini sağladığını, onun dünya barışı uğruna izlediği barış politikasının sermayey- le"sınıf uzlaşmacılığı değil, sosyalizm mücadelesinin sınıfsal içeriğini de- ranleş"tirdiğini kabul ediyoruz. Ancak, böyle bir barış politikasını TBKP, yada başka komünist partiler gündeme getirirse "sınıf uzlaşmacı oluyor, veya "sağa" kayıyor. Bu, esas olarak açıklık ve yenilenmenin politik içeriğini kavra- mamak,şaplunculuktur.

Dünyamızdaki değışiklikleri kabul edip, ona uygun bir değışikliği biz ger- çekleştiremezsek, onu görmüş olmak veya kabul etmenin bir anlamı kalırmı? Dünyadaki ~~güçler~~ değışiklikler sermaye güçlerini "bile" etkiliyorsa, neden bu gelişmeler komünistleri ve devrimcileri etkilemesin? Bu güçlerdeki değışikliği kabul edip, biz bir değışikliğe geçmeden, günlük politik sürece müdahale edip öncülük yapabiliyoruz? İşte TBKP'nin yaklaşımları bu yeni ge- lişmelere çözüm bulmanın arayışlarıdır. Sorun burdan tartışılmalı. Değilse tartışmalar kısır döngüden kurtulamaz.

KOMÜNİST HAREKETİN YASALLAŞMA MÜCADELESİ VE SOL BİRLİK

Hemen belirtelim,TBKP'nin yasallaşması için yurda dönme kararı paylaşılmayabilir, erken bulunabilir. Bundan doğal ve normal olan birşey olmaz.Ve biz bu düşüncayı paylaşmadıklarımıza da saygı duyuyoruz. Fakat hiçte nesnel

olmayan haksız eleştiriler varki, o da; TİP ve TKP'nin TBKP adı altında yasallaşma adımını atarken "Sol Birliği dağıtma" niyetinde olduğu, Sol Birlikle birlikte olamayacaklarını bildikleri halde ~~xx~~ onu "paravana" olarak kullanmaya çalıştıkları iddialarıdır.

Böyle bir düşünceyi paylaşmak, yada bunun sol arası yeni, uygarca bir tartışma kültürünü yaratacağını söylemek olanaksızdır. Çünkü bu tür iddiaların hiç bir somut dayanağı yoktur, esas olarak kurgular üzerine kurulmuştur. Ayrıca, yasallaşma mücadelesi TİP ve TKP'yi Sol Birlikte bırakmayacaksa, bunu düşünecek olan ve düşünmesi gereken o partilerdir. Bu konudaki soruların muhatabıda onlardır. Sorun böyle olduğu halde, Sol Birlik üyesi TİP ve TKP'nin bu konuda ne dediğini, ne diyeceğini bilmeden, bunu öğrenmeye çalışmadan, kendimize özgü yargılarla suçlamalarda bulunmamız doğru olmayacaktır.

Kanımcı bugün görülmesi gereken şudur: Kutlu ve Sargın ülkeye döndüler. Dönüşün getireceği riskleri göze alan bu insanlar, böyle bir dönüşe gerekçe olacak politik düşüncenin doğruluğuna inanıyorlar demektir. Ama biz bu inancı bu insanlarla paylaşmayabiliriz. Ancak bu, bizleri yapabileceklerimizden alıkmamalı. Neden? Çünkü bu insanların dünya görüşüne karşı olsakta, atmış oldukları bu adımın sonuç alması, tüm solun, tüm barış ve demokrasi güçlerinin, insan hak ve hürriyetinden yana herkesin yararına olacaktır. En başta da binlerce devrimci tutuklunun özgürlüğe kavuşmasının ilk adımı olacaktır. Çünkü tutuklu bulunan insanların ezici çoğunluğu düşüncelerinden dolayı yargılanmakta, işkence görmekte ve onlarca yılı bulan hüküm giymektedir.

Bu insanların toplam kavgası Kutlu ve Sargın'ın, genelde komünist hareketin yasallaşma mücadelesinde simgeleşmektedir. Bugüne kadar olan sürecin bunu gösterdiği kanısındayız.

Denebilirki bu mücadelenin toplamı, hem demokrasiyi kazanmak bakımından, hemde bugüne kadar genelde karmaşıklık arzeden komünistlik, demokratlık, yada ortseverlik ayrımı bakımından bir sınav dönemi yaşıyor. Bu sınav döneminden demokrasi güçleri ya birlikte geçecekler, yada birlikte kalacaklardır. Kutlu Ve Sargın davasının başarısı tüm demokrasi güçlerinin başarısı olacak, onların başarısızlığı ~~tüm demokrasi kaxxxxxxxxxxxxxxxx~~ tüm demokrasi güçlerinin kaybı olacaktır. O nedenle bu mücadelede uğraşımımızın esasını Kutlu ve Sargın'la aramızdaki politik ayrılıklar oluşturmamalı diye düşünüyorum. Elbetteki bunun önemsenmemesi, bir tarafa atılması söylenemez. Ama bugün temel alınması gereken şey, Türkiye'nin değerli aydınlarından Pr. Server Tanilli, Dursun Akçam'ında içinde bulunduğu aydınlar dayanışmasında da ifade edildiği gibi, "Kutlu ve Sargın'la aynı görüşleri paylaşıp paylaşmamak günümüzün sorunu değildir." Esas sorun, demokrasiyi kazanma mücadelesidir. Bu mücadele, herkesin özgürce konuşması ve özgürce örgütlenmesi mücadelesidir. Bu mücadele, askeri harcamaları ulusal çıkarılara göre kullanma, açlık ve yoksulluğu önleme mücadelesidir. Bu mücadele, felaketi önleme, bölge barışını sağlama mücadelesidir. Bu mücadele, Kürt halkının varlığının kabulü, kendi dilini özgürce konuşması, bölge valiliği, köy koruculuğu, kont gerilla gibi uğursuz kurumların tasfiye edilme mücadelesidir. Bu mücadele, toplumsal devrim mücadelesidir.

KOMÜNİSTLERİN YASALLIĞI VE MARKSİST SOL.

Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin yasallığı, son günlerin ya da ayların değil, kuşkusuz kuruluncaya kadar Türkiye kamuoyunu yakından ilgilendiren konulardan birisi olacaktır.

Resmi hükümet çevrelerinden, Genel Kurmay'dan tut da verili siyasal partiler ile Türkiye solundaki siyasal örgütler daha bugünden eğilimlerini şu yada bu biçimde belli etmişlerdir.

Türkiye burjuvazisinin, Türkiye'nin en eski partisi Türkiye Komünist Partisi'ne karşı davranışı ne yazık ki atmış yıl öncesi Kemalist yöntemlerin dışına hala çıkamamış konumdadır. Türkiye'li komünistler, bunun doğrudan tersini de savunmadılar. Ancak, Türkiye'nin geldiği politik ortamın açık, çıplak bir gerçekliği de vardı. Türkiye İşçi Partisi sekreteri Nihat Sargın'ın ifadesiyle "Komünistlerin yasallık mücadelesi, ülkedeki olası iki eğilimden birisi olan demokratikleşme sürecini, otoriter-baskıcı eğilimleri geriletme mücadelesine dönüşmüştür".

Henüz bitmemiş 1. Harp'in içinde, Ulusal Bağımsızlık savaşına doğrudan katkı için ülkeye dönen M. Suphi, Ethem Nejat'ların tarihsel nesnelliğinin acı trajedileri unutulmuş değildir. Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın tutuklanmaları bir ikinci trajedi de değildir. Biliniyordu ve öyle de oldu. Komünist Hareketin aradan geçen onca yıllardaki birikim ve gücü, anti-komünist sermaye çevreleri, Hükümet yetkilileri ile Genel Kurmay ve MİT müsteşarlığı ne söylerse söylesin, bir ikinci trajedinin yaşanmadığı ve yaşattırılmayacağı da ortaya çıkmıştır. Hiç bir kimsenin kuşusu olmasın, dün yok edilemeyen komünist hareket, bugün hiç mi hiç yok edilemeyecektir. Milli şef İ. İnönü'nün "bunların topunu bir gecede toplarız" devri-zamanı ise çoktan bitmiştir.

Tüm dünyanın gözleri Türkiye, Ankara'daki siyasal polis odalarına yönelmişken, acımasızca yapılan işgenceler, galiba biraz da burjuvazinin bu hazımsızlığından kaynaklandı. Türkiye'li komünistlerin yasallık mücadelesinde şaşırtıcı olan anti-komünist sermaye çevrelerinin bu davranışları olmadı. Daha önceden bilinen, beklenen, olası tarihsel eğilimleriydi bu. Şaşırtıcı olan, Türkiye solundaki siyasal parti ve örgütlerin nesnel konumları oldu.

En son parlamento seçimlerinde ana muhalefet partisi olma özelliğini koruyabilen SODEP ile bu partinin önde gelen yetkilileri: 141-142. maddelerin kaldırılması, yasal bir komünist partisinin kurulması ve Birleşik Komünist Partisi'nin yasal faaliyetlerini yürütmek için ülkeye dönen Haydar Kutlu ile Nihat Sargın'ın tutuklanmaması için değişik mücadele biçimleri göstermiş oldular. Ne yazık ki Türkiyeli Marksist solcular, korkak ve ürkeklikle suçladıkları sosyal-demokratların da gerisinde kalarak, komünistlerin yasallık mücadelesinde suskunluk,

çekimserlik, bir çoğuda değişik yorumlarla doğrudan karşı çıktılar. Hem de "demokrasimizin kılıcı gibi sallanan" 141-142. maddelerin kaldırılması uğruna verilen onca mücadelelerin unutturulmak istersecesine karşı çıkıldı. Acı ama gerçek bu oldu.

Bu acı gerçeğin Bilimsel Sosyalizm adı ve çıkarlarına savunulması ise ayrı bir sorun. Kimileri açık söyledi; kimileri örtülü. Ancak her ikisi de komünistlerin yasallık mücadelesini burjuvaziye teslimiyet, uzlaşma, hatta resmi hükümet çevreleriyle anlaşma biçiminde yorumladılar. Doğal olarak hepsi de kendine özgü gerekçeliydi. Kimileri, 141-142. maddeler kalkmadan komünist bir parti kurulamaz; birçoğu, işçi sınıfının reel bilinçlilik düzeyinin yasal bir komünist partisinin kurulmasına el vermez; bazıları da henüz kesinleşmemiş Türkiye Birleşik Komünist Partisinin program tasarısındaki bazı sorunların içeriğini değil, biçimini eleştirerek, kurulsa dahi bu parti komünist bir parti olamaz dediler.

Marksist solun bu davdanışı, doğrusu anti-komünist sermaye çevreleri için bir süprüz, aradıkları bir fırsat oldu. Özellikle de basın, birden 'ağız değiştirerek' gizlilik en büyük 'erdemleri' olan büyüklü küçüklü tüm Marksist sol örgüt liderlerinin demeçlerine çarşaf çarşaf yer vermeye başladı. Öyle ki, burjuva basın, komünist bir partinin gizli olmasının gerekliliğinin aracısı konumuna düştü. Hatta sonuç olarak ortaya şöyle çelişik bir durum çıktı. Bilimsel Sosyalizmi ağızlarından düşürmeyen bazı siyasal dergiler, yasallığa karşı çıkarken gizliliğin açık doğrudan propogandasını yapmalarına karşın hiç bir baskıyla karşılaşmadılar. Yasallık gerekir diyenlerse, yine basın haberlerine göre ülke düzeyinde tutuklanmayabashladılar. Böylesi bir durum karşısında kimin kimlerle uzlaştığını bırakalım tarihsel süreç yanıtlasın! Ama olayların gelişimi reel olarak bu noktalara kadar geldikten sonra, Türkiyeli marksist solcuların bu denli tepkici oluşunun sosyolojik analizi bir yana, sağ-duyulu bir düşünceden bu denli uzaklaşmasının altındaki nedenlergerçekten merak konusu olmaktadır.

Bir örnek: İkinci TİP'den tasfiye edilipte, "devrimci mücadeleyi sürdürmeyi deneyenlerin" çıkartmış olduğu Toplumsal Kurtuluş Dergisi, bilinen kaçınıcı kez yinelenen gerçeklerin tahrifatının şampiyonluğunu yaparcasına şöyle süylüyor. " Birisi eylülünden hemen sonra ve diğeri 1981 başlarında Türkiye'yi terkeden iki solcu politikacının, ANAP'ın sol aydın politikasını yöneten Adnan Kahveci'nin çağrısına uyup ve bazı diplomatik girişimlere güvenerek Türkiye burjuvazisinin merhametine sığınmalarının varsa onuru ya da onursuzluğu, az veya çok Türkiye'deki tüm solcuların başına yağıyor."

Çok ilginç bir yaklaşım. Türkiye Komünist Hareketinin yasallığı-

nın nedenleri, Adnan Kahveci'nin çağrısı, kimi diplomatik güvencelerle anti-komünist sermaye çevrelerinin merhameti! Hatta, Devlet Başkanı Kenan Evren bir "öro-komünist" partisinden yana olduğuna göre, AET'ye tam üyelik için başvuru hazırlıklarının yapıldığı bu günlerde, "za-yıflayan, güç kaybeden, devrimci konumlarının gerisine düşenler için" yasallık bir fırsat olmuş!

Bu ön-yargılı yaklaşımın doğal sonucu olarak yine aynı dergi şöyle devam etmektedir. "Bu yöneliş karşısında, bilimsel sosyalistlerin alması gereken tutum açıktır. Kurulmaya çalışılan parti bir komünist parti olmayacaktır. Ve Türkiye'de gerçek anlamda bir komünist partinin yasal olarak örgütlenmesi ve faaliyet göstermesisöz konusu olamaz. Bu legalist anlayış ve yönelişleri teşhir etmek, kitleler üzerinde etkinlik sağlamasını önlemek ve bilinçlerde bulanıklık doğmasına engel olmak önemli bir görevdir." diyor.

İlk kez olmuyor; son kez de olmayacaktır. Komünist Hareket kendi tarihselliğinde böylesine yersiz ve sorumsuz eleştirilerle bir çok defa karşılaşmıştır. Daha karşılaşacağı da benzemektedir. Bu eleştirilere ilişkin, Komünist Hareketin kendi geçmişinde kimi olumsuzluklar da yok değildir. Çok açık ve net söylendi, vardı. Bunların bugünden yarına bütünsel olarak ortadan kalkacağını iddia etmenin ancak hayalcilik olacağı da belirtildi. Ancak şu da unutulmamalıdır ki, TKP ve TİP geçmişine yönelik bu olumsuzlukları açık yüreklilikle, her büyük ciddi partilere yakışır bir biçimde defalarca açıkladılar ve açıklamaya devam da etmektedirler.

Siyasal bir partinin kendi eksik ve yanlışlıklarını doğrudan yığınlara açıklamaları bir küçüklüğün ifadesi olsaydı, en son uluslararası komünist hareketteki belirgin ve açık değişimler hiç de saygınlığı pekiştiren ve onu yığınsal olarak artıran etkenlerden olamazdı. Oysa, ancak açıklık aracılığıyla ki, uluslararası komünist hareketin savunabilemeyeceği hiç bir sorun kalmamıştır.

O halde, bilimsel sosyalizm adına yola çıktıklarını belirten sosyalistlerin, artık bir itham noktasına gelen eleştirilerinde biraz daha saygılı olmalarının zamanı gelmiş ve geçiyor bile sayılır. Son yirmi yılı siyasal mücadelenin içinde geçmiş siyasal kadrolar, bu yersiz eleştirilerin acılarını yoksa hala çekmiyorlar mıdır? Ya da bir trajedi düzeyine gelen acılar nede çabuk unutuluyor demek, hakkımız değil midir?

TBKP'nin yasallık ve birlik mücadelesi her şeye karşın devam edecektir. Bu mücadele kimilerinin öznel ya da sübjektif istemi olsaydı (geçmişte çoğu defa görüldüğü üzere) vazgeçilebilinirdi. İstenmekle birliğin, yasallığın, yığınlaşmanın olamayacağının en iyi deneyini, hiç kuşkusuz Türkiye'li Marksist solcular yaşadı. Elbetteki

bu çabaları küçümsemek, geçmişe büyük bir saygısızlık olacaktır.

TBKP'yi temsilen, bugüne kadar hiçbir kimse, hiçbir yerde, yasallığı salt AET'ye girebilmenin bir ön koşulunun fırsatı olarak; Türkiye'deki rejimin anti-demokratik niteliğini açığa çıkartmak; Türkiye burjuvazisiyle tarihsel uzlaşmayı sağlamak için savunmamıştır ve savunmayacaktır da.

TKP ve TİP yetkilileri, TBKP'nin birliğine gidiş süreçlerinde hep vurguladılar: Bugünkü Evren-Özal rejimine karşı çıkan güçlerle birlikte bu rejime herşeyden önce son vermek; nesnel uygulanabilirliği olarak, yıllardır uygulanan otoriter-baskıcı rejime alternatif, demokratik bir rejimi ülkenin geleceğinde söz ve karar sahibi yapabilmek; bu nesnel uygulanabilir politik hedefin çözümü için, olmazsa olmaz ön koşul olarak Türkiye Komünist Hareketin yığın salınlığını gerçekleştirmek.

Gerçekci politikaların gerçekci çözümler getireceği açıktır. Öyle de oldu. Cumhuriyet tarihinde ilk kez siyasal bir parti, ülkenin karşılaştığı ağır sorunları kendisinde dahil hiç bir siyasal partinin tek başına çözemeyeceği gerçeğini vurguladı. Politik ve ekonomik gidişe, kendi öznel düşüncelerinden değil nesnel verili siyasal güçlerin karşılıklı yer alımı ve güçlerinin gerçekliğinden baktı. En son parlamento seçimleri bu tesbitleri tamamiyle doğruladı. Bugünkü rejimin niteliğini pek ciddiye almayanlar, ister istemez, genel oyların üçte biriyle parlamententer aritmetiğin üçte ikisinin çoğunluğunun sağlanabileceğini dahi gördüler. Evren-Özal rejimi, bizzat kendi kurallarını çiğneyecek düzeyde zayıfladı ama her şeye karşın yine de ayakta kalmayı becerdi.

Bu nesnel verili ortama, komünist hareket nasıl bir yanıt verebilirdi? "Tek yol Devrim", "Silahlı mücadele" ve "Sosyalist bir düzene geçişin aracı siyasal iktidar hedefi" amaçlayan siyasal örgütler yok değildi. Hemde sayıları bir hayli kalabalık. Aralarındaki kimi biçimsel farklılıklara karşın, Marksist sol'un genel yapısı budur. Özet olarak, politika siyasetinden anladıkları, kimin, nasıl, ne zaman, hangi güçlerle birlikte örgütleyecekleri soruları yanıtsız bir devrimci durum beklentisi. Birbirlerine yönelik ağır eleştirilere bakılırsa, bu beklenen devrimci durum ortamında, siyasal örgütlerden birisinin, diğerlerini eriterek, salt kendi başına siyasal iktidarı ele geçirmesi, ana amaçlarındandır.

TKP ve TİP ta başından, böylesine beklentili, idealist yaklaşım ve planlarla dolu bir politika siyaseti stratejisine karşı çıktılar. Marksist solun geçmiş tarihi kadar, kendi tarihselliğini de eleştirel bir yaklaşımla defalarca açıkladılar.

TKP ve TİP, TBKP'nin tartışmaya açtıkları yeni program taslağında, birçok öznel-istençci etkileri dıştalayarak, "Demokratik bir Yenilenmede" ifadesini bulan, gerçekçi ve uygulanabilir hedefler gösterdiler. Gelecek için önerilen, soyut, aşamalı, salt iradi eylemlilige bağlı devrim değil, ana hedef olarak, devrime gidiş sürecinde onsuz bir devrimin zaferinin olası olduğu, devrimin politik ordusunun oluşturulması ve olgunlaştırılmasını ana görev olarak saptadılar.

Çok açık ve net bir biçimde de söylendi. Belirsiz bir devrimci durum anına kadar beklemeyeceğiz. Demokratik Yenilenme programının hedefleriyle geleceği bugüne yakınlaştırmaya çalışacağız. Milyonları sosyalizme kazanabilmenin en sağlıklı yolu, Demokrasi ve Demokratik Hak ve özgürlükler mücadelesidir. Her devrimin temel sorununun siyasal iktidar sorunu olduğu gerçeği değişmedi. Ancak günümüz dünyasında şu gerçekte, kimi yaşanan deneylerle kendisini gösterdi. Açık, doğrudan kitlesel bir destek olmadan da, yeni bir siyasal iktidarın erk değişikliği olasılaştı.

Komünist Hareket ve işçi sınıfı eylemliliğinin yığınsallaşması, en az sosyalizm kadar, Demokrasi, Demokratik Hak ve Özgürlükler mücadelesinin de vaz geçilemez, onsuz düşünülemez, belirleyici unsurudur. Bugünden yarına sosyalizmi düşleyenler bir yana, kimilerinin reformlar için, kimilerinin devrimin bir yan ürünü olarak, kimilerinin de salt demokrasi adına önerdikleri Demokratik Hak ve Özgürlükler mücadelesinin başarısının, yığınsallaşmanın, yığın mücadelesinin dışında çözümlenemeyeceğini, bazı sosyal-demokratların dahi inandığı günümüz koşullarında çoğunluğu kazanmak, komünistlerin ana görevidir.

Çoğunluğu kazanmak, Komünist Hareketin yığınsallaşması, siyasal örgütlülük olarak güçlenmesi, kendi eksikliğiyle yıllardır acısı çekilen komünist hareketin birlik ve sentezleşmesinden ayrı düşünülemezdi. Öyle de oldu. "Birlik başlıbaşına amaçsa, bu uğurda verilmeyecek taviz yoktur" diyen TKP'si, kendi üzerine düşen tarihsel sorumluluğun bilincinde olarak, en başta TİP ile kalıcı ve dönüşü olası adımlar attı. Bununla da yetinmeyerek her defasında Türkiye'li komünizan örgüt ve gruplara, çevrelere, bireylere hep açık kapılar bıraktı. Yeni birliğin programını büyük bir ciddiyetle tartışmaya açtı. Komünist Hareketin dostuna düşmanına, yıllardır yinelenen birliğin nasıl olacağını somutunu gösterdi.

Tüm bunlar yeterli miydi? Eğer bu gidiş ve mücadele, ülkedeki politik-siyasal durumdan bağımsız olsa idi, kimilerine göre belki yeterli olabilirdi. O zaman, bazılarının eleştirisinin tersi bir yönü olarak, kendi gizliliğinde, kimin, nasıl, hangi biçimlerle örgütleyeceği meçhul, belirsiz bir işçi sınıfı hareketinin eylemliliğini beklemiş olurdu. İşte, ülkenin içinde bulunduğu nesnel verili koşullarla, komü-

nist hareketin yıllardır hep beslenen güç ve birikimini yok sayan bir tutum olarak, yasallık mücadelesinden kaçmak, hem ülkenin sorunlarını daha da ağırlaştırmak, hem de komünist hareketi iğdiş etmekten başka bir sonuç doğuramazdı.

Bugüne kadar yığınsallaşmanın, açık, doğrudan politik mücadele verebilen, siyasal bir partinin meşru-örgütlülüğünden geçtiğinin terisini kimse savunmamıştır. Tarihi boyunca, komünistleri gizlilik koşullarında örgütlülüğe iten, hep burjuvazinin kendisi olmuştur. Gizlilik fetişleştirildiyse, bunda kimi anarşistler kadar burjuvazinin de etkisi olduğu unutulmamalıdır. Yine tarih, komünistlerin yasallık mücadelesiyle, açık politik mücadele verebilme özgürlüğü kavgalarıyla doludur. Ve yine tarih, gerçekçi politikalarıyla, gerçekçi, uygulanabilir çözümler bulan komünist partilerin, er ya geç meşru örgütlülük düzeyine gelebildiklerinin örnekleriyle doludur.

Nerdeyse 10.yılına varan "24 ocak ekonomik-önlemlerin" ekonomipolitikasının yol açtığı ekonomik ve politik tahribatı yeni baştan tartışacak değiliz. Ülke kendi tarihselliğinde görülmemiş yıkım içine girmiş, sermayenin sözde "çareleri" büyük ölçüde, nerdeyse yaşanan bunalımın "nedenselliğine" dönüşmüştür.

Hiç kimsenin kuşkusu olmasın, gelecek günler işçi sınıfı hareketinin eylemliliğinin artabileceği belirtilerle doludur. En basitinden ekonomik sorunlar, verili anayasayla karşılaşmakta; anayasa, ister istemez, bir rejim sorununu güncelleştirmeye doğru gitmektedir. Daha bugünlerden, otoriter-baskıcı rejime karşı, Barış ve Demokrasi güçleri geniş bir yelpaze içinde tavır almaya doğru gitmektedir. Demokrasi ve Demokratik Hak ve Özgürlüklerden bahsetmeyen hiç bir siyasal parti yoktur. Ve yine her siyasal parti, rejime karşı unsurları kendi etkisi altında örgütlemek, kendi siyasal düşünce çerçevesi içinde hareketlendirmek çabası içindedir.

Komünistler var olan her eylemliliğin sonuçlarının, kendi siyasal örgütlülüklerinin etkisi altına gireceğini, büyük bir kibirlilikle iddia edemezler. Bu etki, komünistler için kaçınılmaz bir yazgı değildir. Çoğu defa, bu etkinin, anti-komünist yapılanma da dahi odaklaştığı görülmemiş olgular değildir. Her şey bir değil, büyük ölçüde komünist hareketin örgütlülüğü ve reel olarak uygulanabilir hedeflerinin, açık, geniş emekçi halk yığınlarınınca anlaşılır olan politik bir mücadelenin eksiksiz ve ardıcıl verilmesine bağımlıdır.

İşte, Cumhuriyet Türkiye'si nesnel olarak böylesi bir ortamda bulunmaktadır. TBKP'si kendi meşru örgütlülüğüyle, böylesine ağır sorunları çözebileceğini bir iddia değil, çözümü için ilk adımı atmış durumdadır. Yasallık ve Birlik. Bundan geri bir adım atılmayacaktır.

Olduğu durumda kalmak dahi, tarihsel olarak bir gerilik olacaktır.

Bu tarihselliği, anti-komünist sermaye çevreleri de çok iyi bilmektedir. Şunu da çok iyi biliyorlar: nesnelliğe karşı durulmaz. Onun içindedir ki bir çoğu, yine bugünden, hepten karşı olmaktan çok, bir zamanlamadır, ileri sürüp duruyorlar. Politik-siyasal kavgayı bu yöne çekmek istiyorlar. İstiyorlarki, kendi demokrasilerinin bir lüksü olarak Komünist Parti yasallaşsın. Bu da anti-komünist sermaye çevreleri için, ister istemez, geri bir adım değildir? Ancak, atılan yasallaşma adımıyla birlikte, Komünist Parti, Demokrasi ve Barış mücadelesinin bir kavgası olarak yasallaşacaktır.

Yasallık ve Birlik...Ancak bunun aracılığıyla ki komünist hareket reel olarak varolan on binleri örgütleyebilecek; doğrudan, açık politik mücadeleyle yüzbinleri eylemliliğe itebilecek; otoriter-baskıcı rejimi geri dönüşü olası bir biçimde altedebilecektir.

Kuşkusuz, TBKP'nin yasallığıyla herşey yeni baştan yaşanmayacaktır. Ama şu da bir gerçektir ki, Bugüne kadar verilmiş olan Barış Demokrasi ve Sosyalizm kavgasının her tuğlasından, sağlam bir yapı inşa edilecektir. Tarihinde ilk kez komünistler, açık ve doğrudan verebilecekleri politik mücadeleyle, geniş Demokrasi ve Barış güçlerini de Sosyalizm mücadelesine kazanabileceklerdir.

T.Yılmaz

Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Degerli Kutlu Yoldaş,
 Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Sayın Sargın Yoldaş ,
 66 senedir legal çalışmasına izin verilmeyen TKP'nin bu kez, TBKP ismi al
 tında serbest yasal olarak faaliyette bulunabilmesi için vatana gitmiş
 bulunuyorsunuz. Güzel yurdumuzda gerçek bir demokrasi'nin temellerinin a-
 tıla bilmesi, bağımsız, ezgisiz, baskısız özgür ve atom silahlarından arın-
 dırılmış ve dünya uluslarıncaya saygıya layık bir toplum, bir T.Cumhuriyeti
 kurulması mücadelesini, tarihi savaşın tüm dünya ilerici çevrelerinin hay-
 retini, sevgi ve sempatisini çekerek Ankara Devlet Güvenlik mahkemelerin-
 de vermektedir. Dillerinize zincir ve keleş vurmak olanagı olmadığ
 için yalnız elleriniz zincirli ve özgürlükten mahrum olmanızla rağmen bu
 savaş veriyor ve komünist liderlere yaklaşıp ilerici yurd ve insan seven
 aydınlara ve hepimize örnek olacak biçimde bilinçli olarak, demokrasinin
 elde edilmesi kavgasının yâ yigitçe, mertçe ve kahramanca sürdürüyorsunuz.

Ben de 62 yıldır işçi sınıfı partisinin legaliteye çıkması, yasal ça-
 lışması mücadelesi içinde yerimi almış bulunuyorum. Tarihsel önemi çok bü-
 yük olan demokrasi ve özgürlük kavganızı yurdumun emekçileri ve aydınları
 ve tüm dünya ilerici çevreleri gibi, ben de ne yazık ki, yurd içinden değil
 hasretini çektiğim güzel vatanımın dışından hayranlıkla izlemekteyim.

Bu mücadelede gericileri, sömürücüleri koruyanlara, bağımsızlığımızla,
 özgürlüğümüze çelme atan ve kundak sokanlara ve himaye edenlere, Atatürke
 ihanet edenlere ve lâayıklağı çiyneyenlere ve yurdumuzu eski "Dünyu U-
 mumiye" dönemine çevirenlere, ~~İhanetçiler~~ Adolf Hitler, Musolini, Franko, Sa-
 lazer ve Pinoçet hayranlarına lânet olsun !

T.B.K.P. Türkiye İşçi Sınıfı, emekçi halkı, ilerici aydın çevreler ve
 devrimci gençlik Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun demokrasi davası için
 her çeşit fedakârlığı yapmaktan çekinmeyen cessor, yegit, mert ve gözüpek
 devrimci olmalarında onur duyar ve iftihar ederek gururlanırlar .

Selâm olsun Ankarada Devlet Güvenlik Mahkemesinde demokrasi mücade-
 lesini veren Türkiye Birleşik Komünist Partisi Liderleri Haydar Kutlu x
 ve Nihat Sargın yoldaşlara !

M. Bozışık
 M. Boz

" TÜRKİYE POSTASI " DEĞERLİ YÖNETİCİLERİNE

Değerli gazetenizi geçikmeli olmasına rağmen,sürekli olarak okuyanlardanım.Çağımız ve çağdaş insanlara yakışır bir cesaretle Türkiye'ye ait yazılarınız ve haberleriniz zevkle okumaktayım.Profesör sayın Tanilli ve onun gibi devrimci yurt severlerin yazılarının gazetenizin sütunlarında yer alması,çağdaş bir Türkiye'nin ~~kısm~~ oluşturulması hakkındaki mücadeleniz,haksızlıklara karşı yurt içi ve yurt dışı işçilerin,emekçilerin haklarının savunmanız ve gazetenizin bir üniversite gibi üretici olumlu tutumunuza bakarak,bütün bu saydığım faaliyetlerinize takdirle karşılar ve bu yolda mücadelenizde sizlere başarılar dilerken sizlere şu aşağıdaki dilegimi sunarım :

Ankara Devlet Güvenlik Mahkeme'sinde duruşmaları yapılan T.K.P. Genel Sekreter'i Haydar Kutlu yoldaşla T.I.P. Genel Sekreteri Nihat Sargın yoldaşa değerli gazeteniz aracılığıyla,yani yayınlamak(dogal olarak olanak varsa) suretiyle bir mektup ile resmimi ve ayrıca duruşmalar hakkında bir yazıyı gönderiyorum.Gazeteniz aracılığıyla Nihat Sargın ve Haydar Kutlu mektubunu ve resmimi göreceklerinden ve selâmları alacaklarından duyacağım sevinçli sizlere bildirir,gazetenize ve siz yöneticilere sevgi ve dost selâmlar sunarım.

21 EYLÜL 1988

Çarşamba

M. Bozcu

MARXİZM-LENİNİZM YOLUNUZA RÜĞÜN DE AYDINIYIYOR

1980'li yıllarla birlikte, günümüzün yeni olgularının analizi zorunluyla başlı olarak Marksizm-Leninizm'in temel yasallıkları, hem uluslararası komünist harekette, hem de ülkemiz komünistleri arasında tartışma gündeminin birinci sırasına geldi. Bu durumun gerekleri neler ve öznel nedenleri var.

Kapitalist dünya ekonomisinde uluslararasılaşma eğilimi son onyıllarda güçlü bir ivme kazandı. Uluslararası, uluslararası tekelleşen kapitalist dünya sistemi içindeki etkinlikleri ve ayrılmaları artık bunlar ile ulusal devlet biçimindeki azımsanabilir ayrılmalar arasında, yeni tipte gelişmeler ortaya çıktı. Yenisine ulusal devlet biçimlerini aşan uluslararası ölçekte sınırsız birleşim ve birleşim eğilimleri. Öte yandan sosyalist sistem içinde bütünleşme eğilimleri, özellikle de ekonomik alandaki büyük ortak projeler ve işbirliği gelişti. Bunlara eşzamanlı olarak kapitalist ve sosyalist dünya ekonomileri arasındaki ilişkiler de "karşılıklı bağımlılık" düzeyinde gelişiyor.

Kitle iletişim araçları günümüzde dev boyutlara ulaştı ve dünyayı çok küçülttü. Ayrıca kültür, spor vb. gibi alanlarda da uluslararasılaşma yolunda hızlı ilerlemeler olmaktadır. Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler de bu yönde etki yapmaktadır.

Bir diğer önemli olgu da, çözüm kavuşturulmaları tek bir ülkenin sınırlarını, gücünü çok aşan global sorunların ayrılmaz olarak bir dillerini belli etmesidir. Gerçekten de, tüm diğer global sorunlara olduğu gibi, özellikle ve öncelikle de barış, adalet, insan hakları, uluslararası dayanışma ile çözümlenebilecek bir nitelik kazanmıştır.

Tüm bu saydığımız etkenler, komünistlerin uluslararası sorunlara, ilişkilere, yeni olgulara duydukları ilginin artmasının nesnel temelini oluşturuyor. İçki sınıfı zaten uluslararası bir sınıftır ve sınırsız uluslararası boyutlarda süregider. Onun görevi tüm dünyayı devrimde ısratıdır. Üstelik günümüzde ekonomik, sosyal, kültürel ve alanlardaki ilişkilerin uluslararasılaşmasının bu düzeyinde içki sınıfının uluslararası ilişkilerinin de artması, dünya çapındaki gelişmelere duyduğu ilginin çoğaltması kaçınılmaz bir süreçtir. Bu durumda içki sınıfının komünist öncüsü de gelişmelere daha evrensel bir açıdan yaklaşmak durumundadır. Üretim sürecinde olgusal bilim ve teknik değişiklikler nedeniyle içki sınıfının entelektüel yeteneklerinin gelişmesi de, böylece evrensel bir hakı daha olgusal kılmaktadır.

Bu cirular, proletarya enternasyonalizminin uygun biçimler altında daha üst bir düzeye çıkarılması gerektiğini koşullandırmaktadır.

Bu yüzden bir takım özel etmenler de işçi sınıfının komünist hareketinde uluslararası sorunlara karşı ilgisinin artmasına yol açmaktadır. Örneğin sosyalist ülkelerde ve özellikle de Sovyetler Birliği'nde 1985'ten buyana sistemin kimi aksayan yönlerini atmak için girişilen yeni arayışlar tüm dünyada büyük ilgi uyandırmaktadır. Bu ilgi, bir yandan sosyalizmin saygınlığının artırılabilmesi için olanaklar yaratırken, öte yandan da tüm komünistlerin, uluslararası ilişkilere, "dogmatik, sektter" yaklaşımı terk ederek, "kendilerini yeni dogmalara kaptırmaktan" itinayla "koruyarak" daha çok dikkat ayırtmasını olanaklı ve gerekli kılıyor. Kendisini uluslararası komünist hareketle bağlı gören, onun sorunlarını kendi sorunları sayan tüm komünistler bu sorumlulukla karşı karşıyadır.

Özel etmenler arasında ayrıca şu da yer almaktadır ki, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin uzun yıllardır ilerlettiği bazı önemli adımlar atamamış olmaları, dahası gerileme içinde olmaları da, komünistlerin çabalarını ve görevlerini derinlemesine incelemeleri gerektiğini öne koymaktadır.

Eurkunuz bu tartışmalar ülkemiz komünistleri arasında da canlı bir yankı bulmaktadır. Hatelik Türkiye'deki kimi odakların, ülke içinde izledikleri politikayı, yeni teorik eğilim ve sapmalarını kendi değerlendirmeleriyle açıklamıyor olmaları nedeniyle, özellikle Sovyetler Birliği'nden bir grup bilim adamının tartışılmak üzere katılacakları Tezler'i "yeni dogmalar halinde" kendilerine kalıplaştırmaları, bu konuda geniş çaplı bir irdelemeyi gerekli kılıyor.

Tezler'in Ortaya Konuştuğu İçerik

Tartışmanın merkezinde, Sovyetler Birliği Toplumsal Bilimler Akademisi'nden bir grup akademisyenin tartışılmak üzere hazırladıkları tezler ve bunlarla bağlantılı olarak yayımlanan yorumlar yer alıyor. Peki de tartışmada bu tezleri ve yorumları temel alacağız. Bu arada ülkemizdeki olumsuz koşullar nedeniyle bu alanda hızlı ve etkin bir bilgilendirmeden yoksun olduğumuzda geçerken belirtelim.

Sovyet bilim adamlarının tezlerinde öncelikle göze çarpan şey, yazıların bacakranlılığıdır. Onlar konularını hiçbir yerde dayandırmaz bir biçimde öne sürüyorlar. Doğruların tekeline mahlin olduklarını iddia ediyorlar.

Yeni Ağıllam dergisinin Ağustos 1988 tarihli 4. sayısında yer alan ve GREP MK'ne bağlı Toplumsal Bilimler Akademisi akademisyenleri tarafından hazırlanmış olan "Günümüz Dünyasında Toplumsal İlerleme" yazısının alt başlığı "Tartışma 'Çin Tezleri'dir. Gene Yuri Krasin başkanlığında bir grup akademisyen tarafından kaleme alınan ve Yeni Ağıllam'ın Eylül 1988 tarihli 5. sayısında yer alan "Diyalog-İşbirliği Ortaklık-Bağlayıcılık" yazısının alt başlığı da "Tartışma Tezleri'dir. Aynı yazının girişinde şöyle deniyor : "Sunulan tezler bu konuyu tümüyle kapsadığı iddiasında değildir. Daha çok bazı sorunları, birbiriyle mantıksal açıdan bağlı bir sistem içine sokarak, bilingli olarak abartılmış biçimde ortaya atıyor. Tezlerin amacı canlı bir fikir değiş tokuşunu sağlamaktır."(Y.A., s.:5, sf.:68, altını biz çizdik).

Dünyaya Bakış dergisinin Temmuz 1988 tarihli 3. sayısında yayımlanan, komünist partilerinin WMR'deki temsilcileriyle SPKP MK'ne bağlı Toplumsal Bilimler Enstitüsü bilimadamları arasındaki tartışmanın özetinde şu satırları okuyoruz : "Sovyet bilim adamları, tezlerini hazırlarken herkesçe bilinen doğruları yinlemeye çalıştıklarını, canlı bir görüş değiş tokuşu olmasını sağlayarak için bilingli olarak kimi sorunları sivrilttiklerini belirttiler."(D.B., s.:3, sf.:31, sbq). Bu tartışmanın kapanış konuşmasında dergi sorumlusu J.Ariael şöyle diyor : "Tartışmalarda tam bir görüş birliği egemen değildi, tam tersine sert tartışmalar oldu...Toplumsal Bilimler Enstitüsü'nün tezlerinde, belirli bir kuşku uyandıran, hatta itiraz edilen yeni bir dil kullanılıyordu, yeni diline ve görüşlere yer veriliyordu."(D.B., s.:3, sf.:50).

Gerçekten de, bu tartışmada komünist partilerinin temsilcilerinin büyük çoğunluğu Tezler'e kuşkuyla yaklaşmış ve kimi noktalarına kesinlikle karşı çıkmışlardır. Birkaç genel örnekle yetinelim. "Politiksel ve karşılıklı bağımlılık içinde olan günümüz dünyası sosyalizmin kaldırması mümkün değildir mi? Kapitalizm yeni-yömürgeciliğin ortadan kaldırılmasına ve yeni uluslararası ekonomik düzen kurulmasına ishammül edebilir mi? Bu karmaşık sorunlar derin analiz yapılmasını gerektiriyor."(Antonio Diaz Ruiz, Küba KP, say, sf.:34, sbq). "Tezler, geçmişte komünistlerin bütün faaliyetlerinin yanlış olduğunu izlenimini yaratıyor...Yaptıklarımız her zaman doğruydum demiyeceğim ama yaptıklarımızın tümü de yanlış değildi."(Jornalt Ramotar, Guyana İlerici Halk Partisi, say, sf.:43). "Bende tezlerin çok soyut biçimde hazırlandığı, bunlar hazırlanırken kardeş partilerin onaylarcas biriktirdiği soyut deneyimin göz önünde bulundurulmadığı izlenimi doğdu."(Easop Pahad, Güney Afrika KP, say,

sf.347, sbç). "Tezleri hazırlayanların ısrarla sürdürdükleri bir sayı vardır, o da Marksizm'den uzaklaşan görüşler ileri sürmektir." (Parti Kamalari, İngiltere KP, sayı, sf.:45, sbç). "Her defa neden yeni bir şeyden söz ediyoruz? Eski düşünceler ile yeni düşünceler arasında, ayrışma var mıdır, klasik görüşlere karşı deneyimle yaklaşıma yol açabilir, revisionizmi teşvik edebilir." (Jose Lova, Filipin KP, sayı, sf.:45, sbç).

Örnekleri çoğaltmak olanaklı ancak gereksiz. Yukarıdaki alıntılardan iki sonuç çıkmaktadır: Birincisi, Sovyet bilim adamları bu tezleri gerçekten tartışmak için ve bilinçli olarak sivriltilip, abartarak hazırlamışlardır; ikincisi, dünyadaki birçok komünist partisinin temsilcisi Tezler'deki görüşlere katılmadıklarını belirtmişlerdir. (Dünya yeni ve kapalı bir örnek olarak Sovyet dergisinin Ekim 1968 tarihli 23. sayısında WMR 88/5'den çevrilerek yayımlanan APF ED Genel Sekreteri Gus Hall'ın yazısını anelim.) Ayrıca Sovyetler Birliği'ndeki kimi bilim adamları da Tezler'de ele alınan kimi sorunlara farklı yaklaşımlarını; buna örnek olarak, daha ileride alıntılar yapacağımız Grigori Vodolazov'un Yeni Açılım'ın Ağustos 1968 tarihli 4. sayısında yayımlanan "Yeni Gerçeklikler Dünyasında" başlıklı yazısını gösterebiliriz. Bir başka nokta da, ileride sorut olarak göstereceğimiz gibi, Tezler'i savunun yazarların yazılarında da kimi noktalarda çelişkiler -ki bu doğaldır- olmuştur. Aleksandr Galkin'in de belirttiği gibi, "bu sorunlara ilişkin tartışmaların daha yeni başladığını varsayıyoruz." (Y.A., s.:5, sf.57)

Bu durumda ama birde gerekli giriş, tartışılmak üzere öne sürülen tezleri kendilerine "yeni dogmalar" olarak alanlara, reformist politikalarına kalkan yapmaya kalkışanlara ithaf edip, Tezler'in içeriğini incelemeye başlayalım.

Tezler'e Toplu Bakış

En genel planda "yeni politik düşünce" olarak adlandırılan Tezler'de hareket noktası çağımızın niteliğinin belirlenmesi oluyor. Bu konuda sunlar söyleniyor: "İnsanlık, nükleer felaket tehlikesinin artması, 'Uçuncu Dünya' ülkelerinin içine düştükleri durumdan kurtuluşlarının olanaksızlığı, çevrenin tahrip olması gibi bunların olgu ve süreçleriyle karşı karşıyadır. Bu olgu ve süreçler çağımızın içerisine dengesini vuruyor, Marksizmin dünyanın devrinci yeni lenmecinin birisi, içerdiği yolları ve ilmi güçleriyle 11-12 yüzyıllarında devrimsel bir yol açıyor." (Tezler, D.R., s.:3, sf.:44). "Ünvanlarda uygarlığın gelişmesinde gözlenen bunaltılara son vermek,

Özellikle nükleer felâketi önlemek, insanlığın yaşamını korumak için savaşım veren devrimci, demokratik, ilerici güçlerin aktifliği artıyor ve bileşimi genişliyor. Bu güçlerin ortak eylemlerinin temelini, toplumun yaşamını sürdürüp sürdüremeyeceği belirleyen genel insani değerler oluşturmaktadır. Sınıfsal ve ulusal çıkarlara dayalı çıkarışmazlıklara kıyasla bunlar en ön sıraya geçmekte, öncelik kazanmaktadır." (ayy, sf.:31, abç). "Günümüzde dünya, son derece çetrefil fakat aynı zamanda da karşılıklı bağımlı bir bütünlük oluşturmakta, bilimsel-teknik devrim tarafından tetrik edilen dünya topluluğunun karşılıklı bağımlılığı ekonominin gerçesini ayrıkt, ekolojî, politika, kültür, enformasyon ve günümüzde tüm global sorunları kapsamaktadır." (Diyalog-İşbirliği..., Y.A., c.:5, sf.:68, abç). "Yeni politik düşünceye ana itkiyi veren çıkış noktası, en yeni kitle kırim araçlarının kullanılacağı bir savaşın, insanlığın kendi kendisini yok etmesine güdürebileceğinin farkına varılmasıdır." (Prof.Alek-andır Galkin, Yeni Politik..., Y.A., c.:5, sf.:57).

Bu arada birçok yazıda da "nükleer çağı", "atom çağı", "atom ve uzay çağı" kavramlarına sıkça rastlanmakta, daha-ı "atom ve uzay çağı"nda sınıf mücadelesi ve devrim" sorunu ele alınabilmektedir. Burada Marksizmin temel kategorilerinden olan "çağ" kavramının ve çağın niteliğinin bilimde pek rastlanmayan bir biçimde kullanıldığını ve yanlış bir biçimde kabalaştırıldığını, vülgarize edildiğini bir yana bırakarak, temel olarak bir "uygarlık krizi"nden söz ediyor. Bu krizin içeriği, nükleer savaş tehlikesi, üçüncü dünya ülkelerinin konuları, ekolojik sorunlar, kısacası "global sorunlar" dır. Krizle ilgili olarak da "bununla birlikte, uygarlık krizi kapitalizmin kriziyle özdeşleştirilemez ve hatta yalnızca onun dışından bir sonucu olarak da düşünülemez." (Tevler, Y.A., c.:4, sf.35, abç) deniliyor. Bunun dışında dünyada karşılıklı bağımlılığın artışı ve bir nükleer savaşın insanlığın sonu olacağı belirtiliyor. Bu durumda "genel insanlık değerleri"nin sınıfsal ve ulusal çıkarlara göre öncelik kazandığı öne sürülüyor.

Bu genel gerçeğe, çağımızda kapitalizmin özellikleri de böylece belirleniyor: "Kapitalist ekonomik sistem şimdi teknolojik devrim yarattığı yeni durumlara kendisini uyarlama zorunluluğuyla karşı karşıya bulunuyor. Bu çetin süreç büyük olasılıkla uzun sürecektir ve potansiyel boyutları kesinlikle öngörülemez olan önemli ekono- mik ve sosyal etkilerle eş gidecektir. Afır sosyo-ekonomik çalkantılar da dışlanamaz. Ama ilk önce teknolojik devrimin başlangıcı planına uyum sağlamak için kapitalizme ek olanaklar sağladığını ve onun bunları kendi istikrarı için kullandığını saptamak gerekiyor.

Bu demektir ki, 1991 hareketi sosyalist amaçlarını muhafaza ederek yakın gelecekte ekonomik ve politik mülkiyeti veren gerçeklik serininde, yani kapitalizm koşullarında yürütecektir." (A. Galkin, say. 60, abç). "İşte özellikle bu koşulların etkisi altında [dünya sosyalizminin kapitalizm üzerindeki etkisi söz konusu] diğer yandan ise, bilimsel-teknik devrimin etkisiyle günümüz kapitalizminin kararlı ve temel çizgiler ortaya çıkmaktadır. Bu temel çizgilerden biri, kapitalist sistemin, en yüksek ve son aşamasında da, üretici güçlerin yeterince hızlı bir biçimde gelişebilmesinin koşullarını yaratma yeteneğini koruduğudur." (Y. Primakov, Karşılaştıkça Değişen Bir Dünyada Kapitalizm, Y.A., c. 1, sf.: 75, abç). "1917 Ekim'i tüm emperyalist sistemi sarstı, egemenlik alanını hızla daralttı. Ancak herşeye rağmen bu sistem bütününle 'kendi karısına dönmeyi' bildi. Birinci Dünya Savaşı'nın bunaltıcı döneminde bile ayakta kaldı. Ve bunun süphesiz ki kimi 'ultra-emperyalist' çizgilere sahiptir. 'Asetik yukarıda belirttiğimiz modern kapitalizmin hafızadaki politik ve sosyal süreçlerin gelişimi, bunların ardıcıl karakteri (bu bizim bilimimizde henüz az işlenen bir konudur) doğmakta olan komünist formasyonun, erki, bununla birlikte pek çok açıdan biçim de değiştirmiş olan kapitalist formasyonla uzun bir süre birarada varolmasına ve paralel evrimleşmesine yol açmıştır..." (Y.G. Plisak, Yeni Düşünce..., Y.A., c. 1, sf.: 56, abç). "Kapitalizmin alternatifi vardır. Bu alternatif sosyalizmdir. Ancak gelişimin çok seçenekliliği de ortadan kalkmış değildir. Eski dünyanın güçleri, tarihsel spiralin her boşumunda, o andaki en tehlikeli gelişmeyi ortadan kaldırma ve egemenliklerini uzatma olanağına sahiptirler." (Gorbaçov'dan aktaran Tezler, Y.A., c. 4, sf.: 39).

Demek ki günümüzde emperyalizm henü intihar edici süreçlere karşı bir biçimde sahiptir, üretici güçleri yeterli hızla gelişmektedir ve hem de kimi 'ultra-emperyalist' çizgiler kazanmıştır. İki sistem birbirlerini etkileyerek birarada varlıklarını sürdürmektedirler. O zaman gerçekten Marksizm'in toplumsal gelişmeyle ilgili tüm temel çıkarımlarını (örneğin tarihsel materyalizmin üretici güçlerle üretim ilişkileri arasında zorunlu uyumluluk yasasını) yaldızlı gözden geçirmeli ve toplumsal gelişmeyle ilgili yeni yasalar, yeni modeller yaratmalıyız. Tezler'de bu da yapılıyor. Öyle ki, "Marksizm'in dünya çapındaki etkisinin kayını azaltmak için, özellikle yeni çıkarımlara gelince, hiç kimse bu sürecin ne uzunluğu, ne ölçülerini hatta (nükleer silahların ve diğer emperyalist güçlerin yeni bir dünya savaşının körsel tehlikesiyle ilgili olarak) ne de sonucu hakkında bir fikirlede bulunmaması" (Tezler'de) söylenerek önümüzde yapılmış olmalıdır. Modern ki çağın tarihsel dön-

min Marksizm tarafından tam ve yapıcı yansıtılmasından habaardiyorum. O zaman temel olarak tüm dünyanın uzun, çok varyantlı, farklı for-
masyonlu ve olabildiğince daha uyumlu bir gelişiminin teorik modeli
nin kurulması ihtiyacı doğmaktadır." (Y.G.Plimak, agy, Y.A., c.:1, sf.:
57, son cümlelerin altını yazar çizmiş, abç). "Zamanımızın mevcut bur-
rukları, insanlığın sosyal yenilenmesinin önceden varolan biçim ve
yollarını büyük ölçüde değişikliğe uğrattıyor, yenilerini yaratıyor.
Ulusal devrimci patlamalar sonucu ülkelerin bir sistemden diğerine
doğru yer değiştirmeleri insanlığın sosyal yenilenmesinin biçim ve
yollarının yalnızca 'özel bir olay' durumuna dönüşüyorlar. Anlatıl-
dığı kadarıyla, toplumsal formasyonların yer değiştirmesi çok çeşitli
gelişim biçimleriyle ve önceden tahmin edilenden daha geniş bir tari-
sel dönemde gerçekleşmekle kalmayacak, aynı zamanda bu süreç, top-
lumsal yaşamın yeni biçimlerinin üstünlüğünün dünya topluluğunun ge-
zi önünde kanıtlanmasını yoluyla, uluslararası topluluğun yaşamının
her alanındaki bir sıra dönüşümler kanalıyla, global bir düzeyde de-
yaslanacaktır." (Tezler, Y.A., c.:4, sf.43, abç)

İsmek ki toplumsal gelişme artık sınıf savaşimleri ve toplumsal dev-
rimler yoluyla değil, varolan sosyo-ekonomik formasyonların birbiri-
ni etkilemeleri yoluyla, reformlarla, global bir biçimde olacaktır.
Bu felsefi temelde işçi sınıfının tarihsel misyonu da "genişlemek-
te" ve "insanlığı nükleer bir felaketten kurtarma" görevi baya ge-
mekte.

Bu bakış açısından barış savaşımı nasıl görülmektedir? "İnsanlığın
yaşamını sürdürebilmesi için verilen mücadele sınıfsal ve partizan
gerçekleri eğilmiştir." (H.Mies, Savaş İşçi Sınıfına..., D.B., c.:1, sf.
5). "Şimdi söz konusu olan, insanlığın yaşamını sürdürebilmesidir.
Bundan dolayı barış mücadelesinde tüm sınıfsal engeller ortadan
kalkmaktadır." (H.Mies, agy, D.B., c.:1, sf.:10, altını yazar çizmiş).
"Bu arada Lenin'in pasifist burjuvazi ile kaldırgan burjuvaziye ka-
rı farklı yaklaşımlar gerektiği üzerine uyarısını anımsatmak gere-
kir, ancak, aşiktir ki, kaldırgan burjuvaziyi etkileme de şiddetli
dönemlidir, çünkü hem onun temsilcileri sık iktidara gelmekte, he-
de burjuvazinin bu kenarında da belli bir sınıfa sözlenmektedir." (Y.G.Plimak, agy, Y.A., c.:1, sf.:52, abç)

Bu konu Tezler'de her yerde böylesine açık ve net ortaya konmuyor.
Tezler'in kendi içinde gelişen bir yanı da bu. Örneğin şöyle deni-
yor: "İşte bu nedenle, barış savaşımında bizim her zaman belirli
bir hedefimizin olması gerektiği; tekeli burjuvazinin, zora baya

bulmayan bir dünyanın kurulmasını engellemek için elinden geleni yap-
mamızın en doğu kararına karşı savaşım vermek gerektiği görüşü ben-
ce doğrudur." (Y.Krasin, D.B., s.13, sf.:49)

Batı savaşımının sınıf savaşımından koparılabilmesi, hatta onun
kaybolması konulabilirliği için kuşkusuz militarizmin emperyalizmin ö-
ğünde olmasını gerekir: "Günümüzde kapitalist toplumun karakteri-
si için ilkesel önemi olan, onun gelişmesine eşlik eden militari-
zasyondur. Bu, kapitalizmin doğasından mı kaynaklanıyor sorusuna
verilecek yanıt görülüyor ki, ikilidir. İlk kuşkusuz militarizmin
yaratıcılığı, kapitalist toplumun gelişme süreciyle bağlantılıdır. Bununla
birlikte bu sonuç, günümüz koşullarında kapitalizm militarizm olma-
dan varolamaz anlayışı ile aynı anlama gelmiyor. Nitekim örneğin, 1914-18
savaş döneminde çatışan ülkelerin ekonomik ve politik yaşamının mi-
litarizasyon düzeyinin esit olmaktan uzak olduğu gözleniyor. Tekel-
ci devlet kapitalizminin yükseltilmiş derecede gelişmiş olduğu bir dizi
Batı Avrupa devleti kendi ekonomik yapılarında geniş ölçekteki bir mi-
litarizasyona sahip değiller. Savaş sonrası Japonya'da, askeri hazırların
arttırılması emilimini taşımış olsa da, yine de kendi örneğiyle
kapitalizmde militarizmin üretici güçlerin büyümesine zorunlu
biçimde eşlik etmediğini kanıtlamıştır. Tüm bunlar, bize göre, ekon-
omin militarizasyonunun ciddi biçimde geliştiği olduğu kapitalist
ülkelerde bile bu sürecin tersine çevrilebileceği konusunu gündeme
getirmeyi olası kılıyor. Kuşkusuz bunlarda askeri üretimin si-
vil üretime çevrilmesi kolay bir sorun değildir. Ancak gerekli olduğu,
realist bir gözle bulunabilir." (Y. Trismakov, s.1, sf.:76-
77, ahç). "İnsanlığın sağ kalması, yalnızca nükleer silahların kontro-
lü, azaltılması ve hatta yok edilmesi yoluyla garanti altına alınmı-
yor. Ekonomi yapıda da militarizmi tümesiyle yok eden derin bir yeni
den yapılandırma (perestrojka) gereklidir." (Tezler, Y.A., s.4, sf.:
40). Ne ki çelişkili görüşlere aynı yazarın aynı yazısında bile
rastlanıyor: "Birincisi, militaristleşmenin ve savaş tehlikelerinin
kaynağı, sürekli olarak uluslararası gerginlikleri kışkırtan
militarist emillere ve silahlanma yarışına yol açan emperyalizm-
dir. Militarist emilliler, uluslararası politikada emperyalist güç-
lerin yayılma çabalarıyla bağlantılıdır, zor kullanan emperyalizmin ö-
ğesinden kaynaklanmaktadır." (Y.Krasin, Y.A., s.4, sf.:60, ahç).
"Anti-tekel demokrasiden önce gelen, onun için elverişli koşulları
yaratmış kapitalist gelişmenin militarist olmayan bir model üre-
tilmesiyle stratejik konseptinin en doğrudan doğruya belir-
leniyor." (Y.Krasin, Y.A., s.14, sf.62, ahç).
Emperyalizme bağlı az gelişmiş ülkeler için de görev böyle tespit

pit ediliyor: "Bu ülkelerde 1991 hareketi ve geniş anlamda demokratik hareket, gündelik mücadele, 1990'unun hatırı için koşulların ol-
arak iyileştirilmesini dayatmak ve politik yapıların derinleşmesine
demokratikleştirilmesine yönelmek görevine sahiptir." (A. Galkin, Y.A.
s.5, sf.:64).

Öz olarak söylenen budur: "Fakat ziyade olarak kapitalizmin varolu-
ya hakkı vardır ve biz bu hakkı tanıyoruz." (A. Borin, The Imperative
of The Nuclear Age, [Nükleer Çağın Buyruğu, 7, Moskova, 1986, s.:30,
aktaran Gus Hall, Söyüş, say. s.23)

Safduyulu, gerçekçi ve militerist-olmayan sosyalizmle çöle barış
savaşımı veriliyor, hatta bu anlamda somut adımlar atılıyor: "Tarih-
te ilk kez silebilen yarısını geriye döndüren bir belge imzalanmış
durumda. Yeni politik düşünce, genel insanlık çıkarlarının temel
olarak anlaşılacak ulusal ve sınıfsal çıkarların merkeze ekli-
si karşısında ilk kez bükülmeye net bir biçimde karar bastı. Mantık
bu çıkarların çatışmasının kuvvetinden daha güçlü çıktı." (Tevler,
Y.A., s.:4, sf.:35, abç).

Tüm insanlığın neden olduğu "uygarlık krizi" sınıfsal ay-
rılıkları herşey katmadan tüm insanlığın katkısıyla çözüme kavuştur-
ulabilir denemesi için, diyalektik materyalizmin özün olan kar-
şıtların birliği ve savaşımı yansıtan, gelişki anlayışı da değişikli-
ğe uğratılmalıdır. Nitekim Tevler'de bu da gerçekleştirilmiştir: "Gün-
müz koşullarında devrimci görevin yerine getirilmesi, sınıfsal kar-
şıtların herkesi ilgilendiren, insanlığın yararına sürdürülmesi
için verilen savaşımı birlikte ele alınmalıdır. Herleşme olanağının
korunması, yani sosyal-sınıfsal ödevlerin çözümü için, sınıfsal du-
varlarla birbirinden ayrılmış toplumsal güçler arasında birlik
ve uzlaşma gereklidir. Durumun tuhaflığı buradadır: Sınıf karşıtlarını
bütün insanlığı ilgilendiren sorunların çözümünde partner olmalı-
tır." (Tevler, D.B., s.:3, sf.:37, abç). "80'li yılların ortalarında G.
H. Şehnezarov, tepesinde yok olma tehdidi ağıllı duran dünyamızdaki
politik ve askeri düşüncenin mantığının yeniden gözden geçirilmesi
sorununu ortaya attı. Bizim görüşümüze göre bu gözden geçirme val-
nizme savaş ve barış sorunlarını değil, çağımızın toplumsal yenilen-
me sorunlarını da kapsamalıdır. Burada da, yeni vurgulanmalar yap-
manın gerçekleşmesi dışına çıkan düzeltmeler, markist-leninist teorik
bilginin önemli bir bölümünü oluşturan kavram değişiminin temelle-
rine inen düzeltmeler gerekmektedir." (Y.G. Plişak, say. Y.A. s.:1, sf.
47, abç)

Bu mantık içinde, insanlığın önündeki en büyük sorun olan "uygarlık krizi"nin aşılmasında işbirliği yapan güçlerin, ikinci planda kalan sınıfsal çatışmaları da sorun olmakta, bu alanda da "uygarlaştırmak" gerekmektedir. "Ve devlet içi ilişkiler alanında da komünist partileri biddeti en gerekli aşaraya indirilme, olanakların olduğu yerde devletin en baskıcı (barışsal) olması, en insancıl yöntemini uygulamaya yönelmektedirler... Bir başka deyişle bütün halklar sosyal ilişkilerin ve sınıf savaşımının uygar biçimleri sorunu içinde bulunmaktadır." (Y.G. Flimək, arş. Y.A., s.1, sf.:50, shq). "Ancak bizzat çetin kendini devrimci proletaryaya sarkınel cepheleşmelerden kaçınmayı, savaşımın uzlaşmacı biçimlerini izlemeyi... karşılamak tedir." (Y.G. Flimək, arş. Y.A., s.1, sf.:51, shq). "Sosyal dönüşümlerin tercih edilen yöntem ve biçimleri kararlaştırılırken, aynı koşullarda barışsal, demokratik araçlara öncelik vermenin önemli de bu yüzden çok fazladır." (A. Galkin, arş. Y.A., s.15, sf.:59, shq).

Birdiye dek geniş bir biçimde aktarmaya çalıştığımız oluntılar, savaşımın tartışmaya sunulan "yeni politik düşünce" anlayışı hakkında toplu bir fikir veriyor. Tezler konusundaki düşüncelerimizi belirtmeden önce diyalektik materyalizmden uzaklaşmanın ("pratik, toplum ve insan biliminin Marksizmin dışında da geliştiğini kanıtlanmaktadır. Mutlaka empirik düzeyde değil... ama gerçek anlamda diğer toplumların da sonuç alıcı olabileceğini görmek yararlıdır."-Y. Afenagjev, Gerçeğin Kriteri, Y.A., s.13, sf.:63-) insanı, dünya görüşü olarak nelerle eğitirdüğünü çok güzel gösteren son bir oluntı yapma den geçemeyeceğiz: "Doğada herşeyin düzeni, milyonlarca yıldır izleyen olağanüstü bir zekanın varlığını kuşku bırakmayacak şekilde kanıtlanmaktadır... Tanıyorum birçok insan böyle bir akıl varlığını sonucunu çıkararak." (D. Lihaçev, KMR, s.15/87, sf.:68, aktaran Gün Hall, 1984, arş. s.:23) 2-

Marksizm-Leninizm ve Çağımız

Yeni politik düşüncenin mantığını adını adını izleyelim. Tezler'de haklı olarak işe çağın analiziyle başlanmaktadır. Çağ kavramı tarihsel materyalizmin temel kategorilerinden biridir. "Hüçir Marksizm bu kavramı geniş ölçüde kullanır. "Mutlak düzey çağ", "Teknolojik çağ", "sosyal ve etnik çağ" gibi olgulardır. Marksizm-politik analizlerde yer vermez.

Marksizm-Leninizm çağın gelişimini, toplumun ilerlemesinin içinde bulunduğunu düşünürken çağ kavramını kullanır. Bu kavramın temel içeriği, sosyo-ekonomik formasyonla doğrudan bağlıdır. Marksizm-Leninizm çağın gelişimini ele alırken, belirli bir çağ-

de belirli bir toplumun temel işleyişinin, o toplumda gelişen tüm süreçlerin, o toplumsal formasyonda neyin hangi süreçlerle üretildiğine değil, nasıl üretildiğine bağlı olduğunu vurguluyordu. Çünkü kapitalist sosyo-ekonomik formasyonun temel belirleyicisi de, bilim sel buluşlar, yeni teknoloji, atom enerjisinin kullanımı, iletişim alanındaki büyük gelişmeler vb. değil, ürettili sürecin ökmürüdür. V.İ. Lenin de bu anlayışla çaf kavramını şöyle dile getiriyordu: "... her çafda kimi vakit ileriye yönelmiş, kimi, özel hareketler olmuştur ve olacaktır ; hareketin ortalama tipine ve ortalama temposuna oranla uzaklaşmalar olmuştur ve olacaktır. Belirli bir çafın tarihsel hareketlerinin hangi yönde ve hangi başarılarla yayılacağını bilemeyiz. Ama şu veya bu çafın merkezinde hangi sınıfın bulunduğunu ve çafın temel içeriğini, gelişiminin başlıca yönelimini, tarihsel gelişiminin belli başlı özelliklerini vb. hangi sınıfın belirlediğini bilebiliriz ve biliyoruz." (V.İ. Lenin, Tüm Yapıtları, c.21, sf.: 144).

Bu çerçevede Lenin Ekim Devrimi'nden sonra yeni çafı şöyle nitelendirir: "Kaptalizmin ve kalıntılarının ortadan kaldırılması, komünist düzenin temellerinin kurulması, başlanmakta olan evrensel tarihin yeni çafının içeriğini oluşturmaktadır ve çafımızın belcileri kaçınılmaz olarak şöylece dir: Sınıfların kaldırılması, bu hedefin gerçekleşmesi için proleterya diktatörlüğü, azınlık ve azgürlük hakkındaki küçük burjuva demokratik önyargıların hiç durmaksızın terbiiri, bu önyargılara karşı acımasız savaşım." (V.İ. Lenin, Tüm Yapıtları, c.31, sf.:407). Gene Lenin'e göre bu çaf "bütün kapitalist ülkelerdeki ezilmiş ve her yerde yeni bir yaşama doğru, burjuvazi üzerindeki tutkuya doğru, proleterya diktatörlüğüne doğru, insanlığın sermayenin boyunduruğundan, emperyalist savaşlardan kurtarılmasına doğru ilerleyen yeni bir sınıfın egemenliği" çafıydı. (V.İ. Lenin, Tüm Yapıtları, c.:33, sf.:47)

Çaf kavramı Lenin'den sonra da komünist hareketi ve i çerçevede kullanılmış, her çafın sosyo-ekonomik formasyonunun birbirini izlemesi ve geçişiyle bağli kurulmuş, çafın merkezindeki sınıf vurgulanmıştır. Komünist e 1991 Partilerinin 1957 Konferansı'nda bu konuda şöyle denmektedir: "Çafımızı esas olarak nitelendiren şey, Rusya'daki Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'yle başlayan kapitalizmden sosyalizme geçiştir." (Paris, Demokrasi ve Sosyalizm için Savaşımın Program Metinleri, Moskova, 1964, sf.:5). 1960 Konferansı'nda ise şöyle denmektedir: "Temel içeriği ; Büyük Ekim Sosyalist Devrimi tarafından başlatılan kapitalizmden sosyalizme geçiş olan çafımız..." (Asg. sf.:41-42).

... "Çağımız aynı zamanda tarihidir: "Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır." (Ulusallararası Komünist ve İşçi Partileri Konferansı, Moskova, 1969, sf. 112)

Ve şerh şimdi biz, ilkel komünal toplumdaki buyana insanlığın evrim-
sel gelişiminin sınıf savaşları tarihi olduğu gerçeğini bils kabu-
l ediyoruz, çağımızı sosyo-ekonomik formasyonların birbirini izleme-
si açısından değerlendirerek ve çağın merkezinde yer alan sınıfı be-
lirlemek durumundayız. Bu bağlamda, çağımızın kapitalizmden sosya-
lizme geçiş çağı olduğunu saptamak durumundayız. Bunun ternini ile-
ri sür-bilmek için, ya çağ kavramının kendi içeriğinin, sınıfsal ku-
şunun boyaldığını, ya da çağ kavramının içeriği aynı kalmakla bir-
likte, bunun içinde yaşadığımız çağın içeriğinin değişikliğe uğra-
dığını söylemek ve dahası bu kanıtlamak gerekiyor.

Global Sorunların Sınıfsal Analizi

Çağ konusundaki bu belirlemeden sonra, şimdi de "uygarlık krizi"ni
ve genel olarak "global sorunlar"ı ele almak yerinde olacaktır. So-
runların insanlık açısından taşıdıkları önem ve genişlik bakımın-
dan, bu tür sorunların "global" olarak adlandırılması anlamlıdır.
bir şeydir. (Burada uzunca bir parantez için, bu konuda genel-
likle kullanılan arpa tenesinin gelişmesiyle ilgili örnek konusuna
bir açıklık getirelim. Örnek İngiltere'dir. Özet olarak, bir arpa to-
nesini toprağa gömmeniz normal sürecin sonunda arpa bitkisi büyür
ve birçok arpanız olur; ama süreç dışsal bir güç müdahale ederse,
örneğin biri ekilen arpayı çiğnerse, artık süreç kesilir ve arpa
marra kalmaz. Bu örnek yeni politik düşüncenin sorunucuları tarafın-
dan birçok yerde global sorunları anlatmak için verilmektedir ve
global sorunlar arpa tenesini çiğneyen çizmeye benzetilmektedir. Bu
örneğin çağımızdaki "uygarlık krizi"ne, genel olarak global sorunla-
ra uyruken felsefi düzlemde doğru değildir. Şerh ele aldığımız
süreç insanlığın evrimsel gelişimiyse -ki Kyle- global sorunlar, ye-
ni nükleer silahlanma, Üçüncü Dünya ülkelerinin dış borçları, sağlık,
ekolojik sorunlar vb. , bu sürece dışsal sorunlar değildir; tem ter-
sine, bu sürecin doğal gelişiminin ürünleridir. Tüm bu sorunlar, top-
lumsal gelişmeye dışarıdan sokulmuş, bu gelişimin belli bir uğra-
şında, kapitalist-emperyalist düzenin yasallıklarına uygun işleyiş
nominde kaçınılmaz olarak ortaya çıkıyor. Arpa tenesinin çiğneme-
ye uğruşacak bir dışsal etki, örneğin çok büyük bir kıtlığın, Kallay
kuyruklu yıldızının vb. dünyamıza çarpması, ya da tılsızın atma-
ması olabilir. Ancak Terler'de söz edilen global sorunlar, bütün
sorunlar değil, üstelik bu tür sorunlar, politikadan çokhisseli be-
nine girerler. O yüzden global sorunlardan söz ederken arpa tenesi

Ernefini vermek yanlıştır. Bu bağlamda, global sorunları toplumsal gelişmenin içsel ölçütleri olarak ele almak ve global edini yalnızca bu sorunların çapını belirtmek üzere kabul etmek doğru olacaktır.

Dünyadaki karışıklık ilişkilerin ve bağımlılığın gelişimi doğrudur. Bir yandan buna bağlı olarak, öte yandan da nükleer silahlanmanın, ekolojik sorunların vb. ileri boyutlara ulaşması nedeniyle global sorunların, özellikle ve öncelikle de bir dünya savaşının önlenememesi sorununun büyük önem kazandığı bir gerçektir. Ancak eğer global sorunlar insanlığın evrensel gelişmesi sürecinin iç dinamikleri sonucunda ortaya çıkmış sorunlarsa -ki bize göre öyledir- gene bu sürecin iç dinamikleriyle çözüme kavuşturulabilirler. Bu sürecin iç dinamikleri ise, birer sistem olarak kapitalizm ile sosyalizmin her alanında olduğu gibi barış alanındaki savaşları, kapitalist ülkelerdeki sınıf savaşmaları (barış savaşımında da öyle) bir karışıklık sınıfsal yerel ve genel olarak vardır, bunun örneği yansıtılması komünistlerin görevidir) ve üçüncü Dünya halklarının emperyalizm karşı yürüttükleri savaşımıdır. Bu sınıfların varlıklarını ve savaşımalarını sürdürdükleri bir dünyada toplumsal gelişmelerin iç dinamiklerini sınıf ilişkilerinin dışında ya da üstünde olarak görmek bir yaklaşımdır ve olamaz. Marksist bir yaklaşım olması da lafı kalmaz, doğru analizler yapılması ve doğru politikalar üretilmesi pratik sonucunu verir.

Yeni politik düşüncenin global sorunlarla ilgili görüşünü barış savaşımı sonucunda ele alalım. Barış savaşımının sınıfsal sınırları etkili tepiti doğru değildir. Kapitalist toplumda insanların dünya nüfusu genel olarak sınıfsal çıkarlarıyla bağlıdır. Sınıflar kendi sınıflarının çıkarlarının ne denli çok bilincinde olursa sınıfsal çıkarlar ile sınıfsal tutumlar o denli birbirleriyle çakışır. Korkusuz ki emperyalist ülkelerdeki tekeli olırsa, çıkarlarının en çok bilincinde olan zümredir. Bunu birden öğrenmeye hiç ihtiyacı ve niyeti yoktur. Peki bu zümrenin silahlanmadan çıkarı var mıdır? Sanıyoruz ki, silah üretiminin kapitalizmin en kârlı alanı olduğunu kimse reddetmeyecektir. Bu delide hem enek üretkenliği çok yüksek olduğundan aralı-döşer oranı çok yüksektir, hem devlet siparişleriyle salıydığı için pazar sorunu çok azdır, hem de ürünlerin alıcısı tek tek tüketiciler olmadığı için yığınların satınalma gücündeki düşmelerden etkilenmez. Buradan çıkan sonuç silahlanmadan doğrudan sınıfsal çıkarları olan bir zümrenin varlığıdır. Bu zümre de hem ekonomik olarak kapitalist sınıfın en güçlü odasını, hem de en dinamik ve etkin bölüğü oluşturduğundan kapitalist ülkelerde politik erki de elde tutabilmektedir. Bu zümre de ne "maddiyat", ne "gerçekçilik"

adına, sınıfsal çıkarlarına aykırı bir davranışta bulunmaz.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, barış savaşı öz olarak sınıfsaldır. Bu gerçek kimi Sovyet bilim adamlarınca da vurgulanmaktadır: "Evet bütün barış sorununun taşıdığı baskın ve onun çağdaş dünyanın demokratik, komünist, devrimci güçlerin genel mücadelesindeki ağırlığı oldukça artmıştır. Ancak barış mücadelesi günümüzün sosyal çatışmalarından ayrıdır, soyut bir göreve dönüştürmektedir. Barış mücadelesi toplumsal ilerleme yolundaki genel hareketten baskın değildir. Soyut çağrılara ve hümanist açıklamalara indirgenemez. Barış mücadelesi hergünden önce silahlı mücadelede ve uluslararası emperyalizmin korunmasından çıkarı olan politik ve toplumsal güçlere karşı verilen (ve elbette politik araçlarla sürdürülen) bir mücadeledir." (G. Vodolazov, Yeni Gerçeklikler Dünyasında, Y.A., s. 4, sf. 71, abç.)

Barış savaşı sınıfsal emelleri aşmamıştır, hızzet kendini sınıf savaşımının bir biçimidir. Somut bir sınıfsal karşıtı vardır. (Zaten karşıtı olmayan bir 'savaşım' da anlamıdır.)

Barış global bir sorundur, ama tüm insanlığın birliğiyle değil, insanlığın büyük çoğunluğunun, sayısız azınlık ve çok güçlü bir süpürge karşı verdiği ve vereceği bir savaşla ayırtılır.

Yukarıdaki alıntıda dikkat çeken bir nokta da barış savaşımının politik araçlarla sürdürülen politik bir savaşım olduğudur. Politik savaşım, öz olarak erk savaşımıdır. Barış savaşımının kesin etkisi silahlı mücadelede çıkarı olan toplumsal güçlerin erkinin alınması edilemeyeceğiyle açıklanabilir. Kapitalist ülkelerde erk sorunundan, dünya çapında da anti-emperyalist savaşımın kopuk bir barış savaşımı olabilir mi? Elbette olur, olmaktadır da. Ama bu durum işçilerin ekonomik mücadelesine, hak grevlerine benzer. Ekonomik grevler kapitalizm, emperyalizmle karşı savaşımın bir biçimidir, ancak tek başlarına ne kapitalizmi ne de emperyalizmi yokedebilirler. Sınıfsal emelden ve erk mücadelesinden kopuk bir barış savaşımı da alınmayı ve emperyalizmi ortadan kaldıramaz. Komünistler grevleri destekledikleri gibi, barıştan yana her türlü girişimi de desteklerler. Ama onların grevci barış savaşımında emperyalist güçlerin birliğini aşmaya bu savaşım anti-emperyalist, anti-oligarkik bir öz kazandırarak ve erke yönlendirmektedir.

Barış savaşımında elde edilen kazanımlar (örneğin 1960'lı yıllarda

değil, 1970'li yıllarda bunun teşahhüsü olarak belirlendi. Sadece, Ezeran-Gorbaçov Zirvesi ve INF Antlaşması gibi) olmasının birisi güçleriyle yaptığı bir işbirliğinin sonucu değil, çünkü çünkü elde edilen kazanımlardır. Kesil ki ekonomik seviyede elde edilen haklar işçi sınıfının burjuvazisiyle işbirliğini göstermektedir.

Bu noktada Marksizmin özü, yöntemi olan diyalektik materyalizmin temel yasalarından biri olan karşıtların birliği ve savatırı yasasıyla ilgili birkaç değinme yapmak gerekiyor. Doğada, toplumda ve insan düşünceğinde işleyen süreçler ve varolan ilişkiler birbirine zıttır, birbirini karşıt, birbirini koşullandıran bir yamık oluşturmurlar. Biz herhangi bir süreci ve bu süreçteki birçok gelişmeyi gözümlemlerken yüksek düzeyde soyutlama yaparız. Bir süreci diğerlerinden, bu süreçteki bir gelişmeyi de diğerlerinden kopararak ele alırsız. Temel ilişki kavramı da böyle bir soyutlamanın ürünüdür ve ele alınan somut sürecin başından sonuna dek varolarak o sürecin gelişimini belirleyen ilişkiye verilen isimdir. Karşıtlar, gelişen yanlardan herbirdir. Karşıt kavramının genel ve soyut bir içeriği yoktur. Evrendeki her nesne, olgu ve süreç potansiyel birer karşıttır. Dolayısıyla karşıt kavramı ancak bir süreci diğerlerinden soyutlayıp özel olarak incelediğimizde somut bir içerik kazanır. Bu temel yasayı barış savatısına uyguladığımızda ne görüyoruz? Ele aldığımız süreç barış savatısı olduğuna göre, bu süreçteki karşıtlardan biri barış güçleri, diğeri de silahlanmadan çıkışı olan her bir süredir. Her süreçte o süreçte özü karşıtlar birarada olurlar ama hiçbir zaman o süreçte işbirliği yapmazlar. Barış savatısı sürecinde o süreçte karşıtlarımız olan güçler işbirliği yapamazlar. Ama belki sürecin büyük bir kısmının dünyaya carmasını önleme konusunda işbirliği yapabiliriz; çünkü bu süreçte artık karşıt değildir. Özgeci sınıfsal sorunların çözümünde sınıfsal karşıtlarımız partner olamaz.

Barış savatısıyla ilgili olarak ortaya koyduğumuz görüş, tüm diğer global sorunlar için de geçerlidir. Üçüncü Dünya ülkelerinin dış borçları da, ekolojik sorunlar da özünde toplumsal gelişmenin sorunlarıdır ve sınıfsaldır. Gene yukarıda sayılan nedenlerle işbirliği ile değil, savatımla çözüme kavuşturulabilirler ve bu süreçlerin her birinde gelişimi belirleyen sınıfsal karşıtlıklar vardır.

Global sorunların nedeni "uygarlık" ya da "insanlık" değil, bu sorunların doğduğu carda egemen olan sermaye-ekonomik formasyondur. Geçmişteki global sorunların kaynağı cardayalındır. Üçüncü Dünya

Ülkelerinin dış borçlarının taşınmaz bir yük haline gelmesinde
yeni-t sistemin ya da Üçüncü Dünya Ülkeleri halklarının suçu ol-
ması söylenebilir?

Tarihsel bir örnek- konuya daha da açıklık getirmeye çalışalım.
Emperyalizm altın çağını yaşadığı dönemde yaygınlığı açısından en
bel bir sorundu. Emperyalizmin taşıdığı, global bir sorun ol-
masıyla emperyalizmle emperyalizm Ülkelerin işbirliğiyle sor-
du. Anti-emperyalizmle -ki bu savaşım küresel ulusal-sınıfsal
dış- edildi.

Global sorunlarla sınıfsal-ulusal çıkarlara dayalı anlaşmazlıklar
kendi kendine koyarak ve bunlardan birine diğerine göre öncelik ve
tek, global sorunların önünde sınıfsal olmadıklarını ileri sürmek
tır. Global sorunların gerçek özümü bu sorunlar çerçevesinde sin-
celemeye biz vermektir geçer. Yeri gelmişken belirtelim, bizce,
tüm dünyadaki en büyük global sorun, diğer tüm global sorunların
kaynağı olan emperyalizmin varlığıdır.

"Emperyalizm, gücün, zenginlik, can sıkıran kapitalizmdir."
Tarihte emperyalizm yer alan ve tertiplenmesi gereken bir diğer ön-
em nokta, bilimsel-teknik devrimin varlığı bu aşamada kapitalizmin
yeterliliğini kanıtlayıp kanıtlamadığı, militarizm ve yeni-emperyalizm
emperyalizmin önünden kaynakların kaynaklanmadığı ve buna
başlı olarak önümüzdeki dönem için genel olarak önerilen politika-
dır.

Bilimsel-teknik devrim de diyalektik olarak gelişmesinde iki yöne-
li bir şekilde taşır. Birinci yön, kapitalizmin kendi kurduğu u-
rarak için kullanılabileceği yeni olanakların yaratılmasıdır. İkinci
yön, kapitalist sistemin doğasından kaynaklanan gelişmeleri
kısıtlamaması ve yeni gelişmelerin doğuşuna yol açması, böylece
devletler olmaksızın karşı çok geniş yığınların savaşı birliği in-
sin gerekli temel temelin sağlanmasıdır. İkinci yönün ön plana
çıkması genel atmanın, yani komünist partinin faaliyetine doğru-
dan bağlıdır. Kapitalizmin gelişmesinde bunalım dönemleri olduğu ge-
ni, istikrar dönemleri de vardır. İstikrar dönemlerinde gelişen
genel durumlar kapitalizmin yeterliliğini kanıtlamaz. Her istik-
rar ve emperyalizm refah gelecekteki daha derin bir bunalımın başlangı-
cıdır. Ancak kapitalizm en ağır bunalımlarını yaşarken bile emper-
yalizm onu alacağı etmez, o, Lenin'in de belirttiği gibi, kendi ken-
dine yıkılır gidecektir. Marksiz-Leninist hareketin toplumsal ge-
lişimde genel faktörün, kapitalizmin yıkılmasında komünist parti-

nin rolüne ilişkin görüşleri de bu noktadan kaynaklanır. Eğer biz kapitalizme siyasi olarak varoluş hakkı tanır ve onu eleştirel etmeye çalışırsak, o zaman kapitalist sistem gerçekten yeterlilik kazanır ve bunun nedeni de biz oluruz.

Günümüzde emperyalizmin, özellikle de en gelişmiş emperyalist ülkeler olan ABD'nin ekonomik durumuna bir göz atalım. 1983 yılında Ekonomi dalında Nobel Ödülü sahibi olan Chicago Üniversitesisi'nin muharrir-iktisatçılarından George Stigler, ABD ekonomisinin durumuyla bunalmışa düştüğünü resmen açıkladı. "Üç yılı aşkın bir süredir artık stagne-yon (durgunluk) hüküm sürüyor. Reel büyüme sıfırdır... Sanayi üretimi düşmektedir... Federal Rezerv Bankası'na göre işsizlik %10'un altına düşmeyecektir... Şirket iflaslarının önümüzdeki yıllık ritel 80/1000'dir, yani kere yıl olarak adlandırılan 1983 yılından buyana en yüksek rakam... 1970'den buyana çiftçilerin ortalama geliri %50 düşmüştür." (Aktaran Mark Hertegard ve Kevin Danaher, Le Monde Diplomatique, Ocak 1983). ABD'nin ekonomik sorunları bunun da çözümlenmesi olmaktan uzaktır. "ABD en büyük dış açığı veren ülkedir. ABD bu dış ticaret açığını Japon ve Batı Avrupa sermayelerinin kendi ülkelerine akışıyla karşılamaktadır. ABD'nin bütçe açığı ise 1986 mali yılında 221,1 milyar dolardır, 1987 mali yılı için beklenen açık ise 140 milyar dolar dolayındadır." (Liberal Star, Liberal Demokrat Parti'nin aylık yayın organı, Tokyo, 10 Haziran 1988, aktaran Le Monde Diplomatique, Eylül 1988).

ABD'nin iç borçlanması geçtiğimiz 8 yıl içinde 1000 milyar dolardan 2000 milyar dolara yükselmıştır. Fransız Hazine Bakanı Jean-Claude Trichet şöyle diyor: "ABD'de tasarruf açığı koşulların iyi ya da kötü olmasına bakılmaksızın 140 milyar dolardır." (Le Monde Diplomatique, Eylül 1988).

ABD'nin en etkin politikacılarından Henry Kissinger emperyalizmin kısa vadeli perspektifleri konusunda şöyle diyor: "Batı'da yakında son onyılların ihmallerinin açıkça ortaya çıkacağı, pazarların çökmeyeceği büyük bir ekonomik bunalmışa hepimiz kışkırız, karşı karşıya geleceğiz için bu son dedim özellikle geçerlidir." (P.R., 12 Ocak 1982).

Günümüzde emperyalizm yeterliliğini kaybederek bir yavaş, çok da yavaş bir ekonomik bunalmışa sürecinde bulunmaktadır. Bu kronik sorunu kökünden parçalarının politik yönelimleriyle de ilgilili olarak ortaya koyan R. Vodorazov'dan uzunca bir alıntıyla noktalarak bitiyorum:

"Bununla birlikte komünist partiler karşıt kapitalizmin çıkış ve gelişmelerinin engellenmesinden de kaçınmaya çalışıyorlar. Sermayenin ilerlettiği kaynaklar onun gelişmelerinin gerçek anlamda çözülmesi sonucunu doğurmaktadır. Üstelik komünist partilerin de belirttiği gibi, uluslararası sermaye insanlık için mahvedici güç ve tehlike oluşturmaktadır. Kıyaslanmayacak ölçüde büyük olan yeni gelişmeler ve felaketler doğurmaktadır. Bunlar arasında üretimin militarist karakterinin görülmemiş ölçüde büyümesi, ekonomik yükümlülük dönemlerinde kaybolmayan ve kriz dönemlerinde artan işsizlik, gelişmekte olan ülkeler ile tekeller merkezler arasındaki ekonomik durumun derinleşmesi ve Üçüncü Dünya halklarına yönelik yeni sömürgeci sömürünün şiddetlenmesi sayılabilir.

"Yeni gelişmeler yurtdışını inceleyen komünistlerin verdiği sonuç şu konulara değinilmeye kararlı dünya ekonomisinin gelişmesinin tüm insanlığın ve kapitalist ülkelerdeki ulusal üretici güçlerin çıkarları için sorun çıkarına olan ve onun yönetiminde yürütülebilecek planlı bir toplumsal üretici talep ettiği yönündedir. Bir başka deyişle, sosyalist talep ettiği yolundadır.

"Bu sonuç ilkel bir karakter taşıyor. Çünkü son zamanlarda (kapitalizmin doğrudan devrimci yoldan eleveği çözümlerine yönelik olarak karşıt olarak bir tepki olarak) 'kapitalizmin yavaş yavaş üretici kaynakları bulabileceğini' ve bu kaynakların tüketilmesi olmaktan çok uzak olmasına dayandırılarak doğrudan sosyalizm yolunda mücadele vermenin oldukça uzak bir geleceğin örneği olduğunu iddia eden görüşler bildirerek daha sık ve daha yüksek sesle ifade edilmeye başlandı. Bununla ilgili olarak simdi ki sosyalizm mücadelesi belirsiz kaldı ve kapitalist toplumun içinde toplumsal sorunların çözümü yolunda verilen mücadelede yolumuzun daha uygun olup olmayacağı tartışılmaya başladı. Buna belirtmek gerekir ki, komünist partiler bu türden görüşlerin mantığını reddetmişlerdir." (G.Vodolazov, say. 1. A. 3. 14. sf. 173).

Emperyalist tekellerin gerek ekonomik bunalımın yıkıcı etkilerini engellemek gerekse azami kâr sağlamak için bir kalırcık olarak kullandıkları militarizm emperyalizmin içinde vardır. Militarizm yalnızca savaşlar ya da silah üretimi değildir. Militarizm sınıflı toplumda herkesin sömürgeci sınıfın iç ve dış politik çıkarlarını haklı kılmaya çalıştığı bir araçtır, aldırışın erk ve örgütlenme sistemidir. Tüm sömürgeci devletlerin en üst ve son basamağı olan emperyalizmde militarizm son derece büyük bir rol oynar. Lenin buna "modern militarizm" der.

burjuvazinin iç sınıfsal düşmanlarına ve dış karşıtlarına karşı emperyalist politikanın saldırgan biçimidir. Bu politika tekeli burjuvazinin en saldırgan kesiminin çıkarlarını temsil eder. Bunun "modern militarizm kapitalizmin bir sonucudur" diye yazmıştır; "her iki biçimi içinde kapitalizmin yaşamının bir dış yururudur, askeri" olarak kapitalist devletin dış çatışmalarında kullandığı askeri güç olarak [dış doğru militarizm] ve esasen sınıfların altında içi sınıf hareketinin (ekonomik, politik) başka altında tutulması için bir silah olarak [içe doğru militarizm]." (V.I. Lenin, Tüm Yapıtları, c.17, sf.:187). Günümüzde emperyalizm Batı Avrupa ülkeleri, ABD, Japonya ve AFE emperyalizmiyle bağılasklık içindeki öteki ülkelerde devlet tekeli kapitalizmi militarizmin genel temelini oluşturmaktadır.

Şimdi burjuvazinin emperyalizmin militarist olmayan -hatta giderek yeni-ösmürgesi de olmayan- bir modelinden söz edenlere ne demeli? Her niteliğin değişmeyen bir özü, genişleyip daralabilen ama temel noktaları saklı kalan bir içeriği ve çeşitli dış yurur biçimleri vardır. Bir niteliğin özü değişiyorsa o nitelik artık eski nitelik olmaktan çıkar.

Özünde militarizm ve yeni-ösmürgesizlik olmayan bir nitelik de artık emperyalizm olmaz. Bu anlamda emperyalizmin militarist ve yeni-ösmürgesi olmayan bir modelinden söz etmek teorik olarak anlam taşımıyor. Pratik olarak hakta olduğunda da emperyalist sistemin militarizmin derunun giderek arttığını, yeni-ösmürgesizliğin günden güne yofunlaştığını büyük bir açıklıkla görüyoruz. Militarizmin emperyalist gelişmeye zorunlu olarak eşlik ettiğini öne sürerken buna örnek olarak da çoğu kez Japonya gösteriliyor. "Japonya'nın askeri bütçesi dünyada üçüncü sırada gelmektedir." (Jacques Pecornoy, Amerika ve Japon Çıkarları Arasındaki Giderilemez Karşıtlık, Le Monde Diplomatique, Eylül 1988). Aynı yazıda şöyle devam ediyor: "Silah sanayinde kullanılan yarı-iletkenlerin % 80'i Pasifik Öt-ain-den (Japonya'dan) gelmektedir ve Japonya Yıldız Savatları Programı'nın yofama geçirilmesi için gerekli yofamsal malzemeleri sağlamak- tadır." Aynı konuda Henry Kissinger'in daha önce atıfta bulunduğumuz yazısında da şöyle denmektedir: "...Kenine, Japonya, sayısal olarak ulusal hasılasının en az yüzde 2'sini askeri harcamalara ayırma ya doğru niteliktir. Japonya'nın sayısal ulusal hasılası arttı- kına teknolojisinde ilerlediğine göre, 21'inci yüzyılın başı dol- diğinde, dikkate değer bir askeri güç olacak ve bu temelde hızla büyümeye devam edecektir." (D.B., s.:2, sf.:63).

APD ise kuskusuz militarizmin en gelişmiş olduğu ülkedir. Burada militarizm sanayinin hemen hemen tüm ana dalları için vazgeçilmez bir kaldıraç işlevi üstlenmektedir. Nitekim bu nedenle APD ekonomik istatistikleri olarak askeri-sanayi kompleksini denemektedir. "P" Jübet 1962 tarihli Business Week dergisinde yayımlanan bir makalede gelecek 5 yıl içinde silahlanma harcamaları için tahsis edilen 1600 milyar doları atan bütçeden doğrudan yararlanacak olan otuz ana sanayi dalının listesi verilmektedir. Bu listede diğerleriyle birlikte şu sanayiler yer almaktadır:

Sanayi Dalı

Askeri Siparişler (milyar dolar)

	1981	1987
Radyo ve TV donanımı	12,1	25
Kam petrol ve doğal gaz	3,2	5,1
Uçak	7,8	16,4
Uzaktan kumandalı füzeler	6,2	12,8
Gemi yapımı	4,2	7,6
Karayolu taşımacılığı	2,2	4,6
Elektrik enerjisi	2,8	5
Elektronik donanımı	2,6	6
Kimyasal ürünler	2,1	4
Tank	1,5	3,7

(Aktaran Schofield Coryell, Silahlanma Yarışının Güçlü Ekonomik Nedenleri, Le Monde Diplomatique, Eylül 1982).

tariksel materyalizmin temel yasalarından biri Üretici güçler ile Üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uyumluluk yasasıdır. Bu yasa uydurulmamış, diyalektik materyalist yöntemle insan toplumunun gelişmesine uyandırılmasıyla keşfedilmiş ve tüm insanlık tarihinin gelişiminin incelenmesiyle doğruluğu kanıtlanmıştır. Marx ve Engels'ten sonra da tarihsel gelişme bu yasa çerçevesinde sürmüştür. Bu yasaya göre Üretici güçlerin gelişmesinin belirli bir aşamasında varolan Üretim ilişkileri Üretici güçlerin daha da gelişmesini engellemeye başlarlar. Üretim sürecinin dinamik kısıt olan Üretici güçlerin gelişimi toplumsal devrimlere yol açarak eski Üretim ilişkilerini parçalar ve Üretici güçlerin hızla gelişmesine olanak verecek yeni Üretim ilişkilerinin kurulmasını koşullandırır. Bu süreç sınıf mücadelesinden geçerek varolur. Kapitalizmin en üst ve son gelişim aşamasında bile Üretici güçleri yeterli hızla geliştirebildiğini öne sürmek bu temel yasayı, Marksizmin Ezilmiş İnkâr etmek anlamına gelir.

Kapitalizmin önünde hiçbir önümlü üretmek çok sayıda olanak varmış, bu olanaklar herhalde 1917 ya da 1945 yıllarında çok daha fazlaydı. Bu-

ve kavgın bir dizi ülkede kapitalist üretim ilişkileri parçalanarak yerine daha ileri, sosyalist üretim ilişkileri geçirilmiştir. Günümüzde toplumsal devrimler insanlık gelişmesinin 'özel durumları' değil, genel yasallığıdır. Sınıflı toplumların varlığı koşullarında sosyal gelişmeyi toplumsal devrimlerden kopararak 'iki sistemin paralel evrimleşmesi' diye açıklamaya çalışmak Marksizm alanını terk etmektedir.

Marksist felsefe doğanın, toplumun ve insan düşüncesinin gelişmesinin en genel yasalarını ortaya koyar. Bu felsefi öğretinin değişmeyen yöntemi diyalektik materyalizmdir. Diyalektik materyalizmin temel yasalarından biri de nicelik birliğinin nitelik değişikliğine yol açması yasasıdır. Bu yasa gelişmenin sürekliliğinin ve kesikliliğinin açıklamasıdır. Toplumsal gelişmeye uygulandığında evrim ve devrim kavramlarında ifadesini bulur. Her toplumun gelişmesinde ilerlemenin sürekliliğini gösteren evrim dönemleri olduğu gibi bu sürecin kesikli, sıçramalı yanını dile getiren devrim uğrakları da vardır. Evrim ile devrim arasındaki diyalektik ilişkinin doğru kavranması gelişmenin bu nitelikçe farklı iki biçimi arasında net bir çizgi çizilememesi hem sağ, hem de sol sapmaların ortak felsefi temelini oluşturur. Bu sapmalar politik planda reformizm ve reformizm olarak belirir. Bir kez evrim ile devrim içiçe geçirildi mi, artık ya her an devrimci durumun koşullarının var olduğu kabul edilir, ya ya uzay içinde devrimlerin uzun bir sürede adım adım, reformlarla içiçe girildi bir biçimde olacağı, reformlar ile devrim arasındaki sınırların çok silikleştiği öne sürülür. Kapitalizmin toplumsal devrimlerle değil, kendi içinde dönüşümlerle kapitalizm olmaktan çıkacağını söylemek devrimci bir felsefi anlayışın sonucudur.

Görüldüğü gibi toplumsal gelişmenin günümüzdeki içeriğini açıklamak amacıyla öne sürülen tarihsel gelişmenin yeni teorik modeli, hem diyalektik ve tarihsel materyalizmin en temel yasalarına aykırıdır, hem de pratik tarafından doğrulanmamaktadır. Nitekim Sovyet bilim adamları da bu modeli tartışmaktadır. S. Voldolazov "Yeni Gerçeklikler Dünyası" adlı yazısında bu konuda şöyle diyor: "...hiçbir komünist parti, perspektif öncisi olan sosyalizm hakkındaki mücadeleye hayretinden indirmemektedir. Ancak bu sürecin süresine, hızlarına ve yönlerine ilişkin olarak, komünist harekette farklı yaklaşımlar vardır. Enkurnu, burada söz konusu olan belirli bir zarfın kadar devrimci dönüşümlerin gerçekleştirilmesi değildir. Komünistlerin dönüşümlerin gelişmeleri aritmetik herşeye vurulmaması kadar çok objektif ve subjektif etkenlere bağlı olduğunu biliyorlar. Her

tünden aktör ve komplotçudan, Marks'ın deyişiyle devrim 'sırsıçları'ndan Mark-istleri ayıran budur. Ancak herşeye rağmen, mücadele- nin yaklaşıp zamanasal sınırlarıyla ve şu ya da bu toplumsal sınırlara nispetle sınırlarıyla ilgili genel bir yaklaşımda bulunmak fütürolojik bir ilmi konusu değil, tübyle gerçekçi ve sorumlu bir temeldir. İşte böylece yaklaşımlar buğünkü mücadelenin tipine, yön- temlerine, karakterine ve enerjisine, onun perspektifine, nihai so- nuçlarla başarılarının içerikli ve biçimlerine önemli etki yapmaktadır. Demek ki bu, teorinin sorumlu bir kısmıdır. Bu nedenle içi ve ko- münist hareketinde şu sorun tartışılıyor:Kapitalizmin yeni gerçek- leri, ona karşı kazanılacak zaferin yaklaşıp tarihsel süresini uz- zatıyor mu (önemli ölçüde mi uzatıyor) yoksa yaklaşıtırıyor mu? Bu basit bir sorun sayılmaz, ortaya atılan sorular hafife alınacak- cından değildir. Arayış devam etmektedir, sonuçlar henüz çıkartıl- mıştır. Bazı teorisyenler kapitalizmin sahip olduğu çok sayıda ki 'yavaş' kaynağına işaret ederek, önümüzdeki birkaç on yıl boyunca mücadelenin içeriğinin tekeller devlet kapitalizmi sınırları içinde reformların yapılmasını savunmak olduğunu vurguluyorlar. Diğer bazı teorisyenlerse gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyalizm mücadelenin dolayısı olarak gündeme girmediğini kabul etmekle birlikte, bu mücadelenin somut biçimlerde gelişmesinin seğilmesini, ona içinde bulunulan anda olabildiğince güçlü bir itme kazandırılmasını önem- gerek sürenin daha sonra pratik içinde belirleneceğini söylüyorlar. Herhalde böyle bir yaklaşım girişimcilikse daha fazla olarak var- tedir ve enerjik söylemler için daha fazla istek yaratmaktadır (ey- lemlerin enerjiliği onların gerçekçi olmasını engellemiyor)."(G. Yodolozov,ary, Y.A., s.14, sf.:73-74)

Mark-ist-Leninizm ve Savaşın Biçimleri

Gerek global sorunlara -özellikle de nükleer savaş tehlikesinin bertaraf edilmesi sorununa- yanlış yaklaşılmamasının, gerekse de bu- na bağlı olarak yeni bir toplumsal gelişme modelinin önerilmesinin sonucu olarak,yeni politik düellace savaşın biçimleri konusunda Mark-ist Kapatıyı kabalastırıyor. Savaşın "uygar","demokratik", "barışçıl" biçimleri mutlaklaştırılıyor. Sakli demokratik olan sa- vın barışçıl olmak zorundaymı gibi yanlış siltlemelere gidiliyor.Pu bazı savaşın biçiminin "kararlaştırılması" gibi,"ayrı koşullarda farklı savaşım biçimleri arasında seçim yapılabileceği gibi Mark- izme ve materyalizme tümden aykırı konumlara sürükleniyor.Pu konu da Lenin'in söyledikleri yine son derece uyarıcı oluyor: "Mücadele biçimleri sorununun incelenmesinde bir Marksist hangi temel gerek- leri gözönünde bulundurmalıdır? Birinci olarak, Marksizm, sosyaliz- minbütün ilkel biçimlerinden hareketi tek ve belirli bir savaş bi-

çimine bağlanmasıyla ayrılır. En değişik savaşım yöntemlerini kabul eder ve onları 'icat' etmez; kendini devrimci sınıfların, hareketin akışı içinde kendiliğinden ortaya çıkan savaşım biçimlerini genelleştirmeye, örgütlemeye, bilinçli kilmaya hasreder. Bütün soyut dogmüllere, bütün doktriner reçetelere kesinlikle karşı olan Marksizm, süregelen ve hareket geliştiği, yağınların bilinci yükseldiği, ekonomik ve politik krizler ağırlaştığı ölçüde, hiç durmaksızın gitgide daha değişik yeni saldırı ve savunma usulleri doğrudan kitle savaşımının dikkatli bir biçimde ele alınmasını ister. Bu yüzden ki Marksizm hiçbir savaşım biçimini mutlak olarak reddetmez. Hiçbir durumda, kendini, belli bir anda olanaklı olan ve varolan savaşım biçimleriyle sınırlamaz; bir toplumsal konjonktür değişikliğinin kaçınılmaz olarak, henüz verili dönemin militanlarının bilinmeyen yeni savaşım biçimlerinin ortaya çıkmasına yol açacağını kabul eder. Bu açıdan Marksizm, deyim yerindeyse, kendini yağınların pratik okulunda eğitir ; o, "sistem imalatçıları" tarafından çalışma odalarında düşünülen savaşım biçimlerini kitlelere önererek onlara ders vermek iddiasından uzaktır.

"İkinci olarak, Marksizm, savaşım biçimleri sorununun tarihsel görünümüyle ele alınmasını mutlak olarak gerekli görür. Bu sorunu, somut, tarihsel durum ve koşulların dışında koymak, diyalektik materyalizmin abc'sini bilmemek demektir. Ekonomik evrimin farklı dönemlerinde, politik durumdaki, ulusal kültürlerdeki, yaşam koşullarındaki vb. çeşitli şartların değişmelerine uyarak farklı savaşım biçimleri ön plana çıkar, başlıca savaşım biçimleri haline gelirler ve arkasından ikincil, tamamlayıcı biçimler de kendi paylarına gelirler. Belirli bir savaşım aracını benimsemek, sorunu, kendini ortaya koyduğunda, ulaştığı gelişme derecesinde hareketin somut durum ve koşullarını ayrıntılı bir biçimde incelemeden evet veya hayır diye yanıtlamaya kalkışmak, Marksist alanı terk etmek olurdu." (V.i.Lenin, Tüm Yapıtları, c.11, sf.:215-216)

Şimdi denebilir ki, çok yeni olgular ortaya çıktı, Lenin'in bu sözlerini tekrarlamak papağanlık olur, yeni zamanlar yeni türküler söylemeyi gerektiriyor. Oysa yeniliğin göze çarptığı ve teorik düşünmenin önüne çözümlü devrimci sürecin yakın gelecekteki yazgısıyla sıkı sıkıya bağlı olan birçok sorunların çıktığı günümüz gibi dönemlerde, tarihsel değişimlere bilimsel, Marksist yaklaşımı öğören Lenin'in uyarı özellikle güncel oluyor. Lenin, "bu yeni değişimleri hesaba katmanın, bunlardan yararlanmanın", deyim yerindeyse, bunları kavramanın ve bununla birlikte kendini eli kolu bağlı sıkıntıya salıvermemenin, eski birikimi bir yana itmemenin, yalnız teoride

propaganda ve politika ilkelerinde değil, eylem biçimlerinde de temel doğrultuyu korumanın " gereğini vurguluyor. (V.i.Lenin, Tüm Yapıtları, c.:20, sf.:188)

Tarih Tekerrür Etmez Ama...

Tarih tekerrür etmez ancak sınıflı toplumda belli sınıfların çıkarları düşünsel ifadelerini farklı dönemlerde farklı kişilerin ağzından yinelerler, ta ki o sınıflar ortadan kalkana ya da yaygınlık ve etkinlikleri son bulana dek. Bu anlamda Lenin'in daha 1908'lerde kaleme aldığı Marksizm ve Revizyonizm yazısı da öne sürülen tezlerin benzerliği ve Lenin'in bunlara verdiği yanıt bakımından son derece güncel ve öğreticidir. Bu yazıdan genişçe bir alıntı yapmayı gerekli görüyoruz."...Felsefe alanında... revizyonizm yeni-Kantçıların peşisıra sürüklenmektedir...Profesörler Hegel'i 'ölmüş köpek' olarak ele alıyorlar, diyalektik konusunda küçümser bir havada omuz silkiyorlar, oysa kendileri idealizmi, Hegel'inkinden bin kat daha yüzeysel ve bayağı bir idealizmi v'azediyorlardı ve revizyonistler 'arı' (ve devrimci) diyalektiğin yerine 'basit' (ve sakın) 'evrimi' koyarak bilimin felsefe yoluyla yüzeyselleştirilmesi çamurunda onların peşinden gidiyorlardı..."

"Ekonomi politik alanında öncelikle revizyonistlerin "düzeltme istekleri"nin çok daha çeşitlendirilmiş ve inceltilmiş olduğuna işaret edelim; kamuoyu üzerinde "ekonomik gelişmenin en yeni verileri"yle etkide bulunulmaya çaba harcanmıştır. Üretimdeki yoğunlaşmanın ve küçük üretimin büyük üretim tarafından parçalanmasının tamda kesinlikle gözlemlenmediği, ticaretle ve sanayide ise son derece ağır bir biçimde gerçekleştiği ileri sürüldü. Bunalımların günümüzde daha seyrek, daha zayıf oldukları ve , görüldüğü kadarıyla, kartellerin ve tröstlerin sermayeye bunları [bunalımları] tümüyle ortadan kaldırma olanağı vereceği ileri sürüldü. Kapitalizmin yaklaşmakta olduğu "çöküş [iflas] teorisi"nin dayanıksız olduğu, sınıf antagonizmalarının yumuşama, zayıflama eğilimi gösterdiği ileri sürüldü... Revizyonistlerin kanıtları, sayıların ve olguların yardımıyla çürütüldü...Çürütülemez bir takım veriler, gerek sanayi de, gerekse tarımda büyük Üretimin küçük üretime teknik ve ticari üstünlüğüne tanıklık ediyor...Bilim ve teknikte ileriye doğru atılan her adım, kaçınılmaz olarak, engellenemez bir biçimde kapitalist toplumda küçük üretimin temelini oyuyor. Dolayısıyla sosyalist ekonomi biliminin görevi, bu süreci çoğu kez karmaşık ve birbiriyle sarmış tüm biçimleriyle analiz etmek, küçük üreticiye kendisinin kapitalist rejimde ayakta kalmasının olanaksız olduğunu, kapitalizm

de köylü ekonomisinin çıkışsız bir durumda bulunduğunu, köylü için proleterin bakış açısını kucaklamamanın sorunlu olduğunu göstermek -
 tir...Bunalımlar ve çöküş teorilerinde revizyonizmin durumu daha da
 kötüdür. Birkaç sınıf atılım ve refah yılının etkisiyle Marks'ın öp-
 retisinin ilkelerinin yeniden oluşturulmasını düşünebilecek olanlar
 yalnızca ileri görüşlülükten en yoksun olanlardır. Gerçeklik, reviz-
 yonistlere bunalımlar çağının ömrünü tamamlamamış olduğunu göster-
 mekte gecikmedi: Refahın ardından bunalım geldi. Kimi bunalımların
 biçimleri, birbirini izlemesi, fizyonomisi değişikliğe uğradı; an-
 cak bunalımlar kapitalist rejimin bütünsel, kaçınılmaz parçası ola-
 rak kaldılar. Karteller ve tröstler, üretimi birleştirerek, aynı za-
 manda, herkesin gözünde üretim anarşisini derinleştiriyor, proleter-
 yanın zorlu varlık koşullarını ve sermayenin baskısını ağırlaştırı-
 yor; böylece sınıf antagonizmalarını o zamana dek görülmedik ölçüde
 keşkinleştiriyor. Tıstamam çağdaş dev tröstler çarpıcı bir biçimde
 ve görülmedik boyutlarda gösterdi ki, kapitalizm, gerek farklı eko-
 nomik ve politik bunalımlar açısından, gerekse kapitalist düzenin
 topyekun yıkılışı bakımından çöküşe [iflase] doğru gidiyor...

"Politika alanında, revizyonizm Marksizmin temel ilkesini, yani sı-
 nıf savaşımını teorisini fiilen revize etmeye yeltendi. Siyasal öp-
 gürlük, demokrasi, genel oy, sınıf savaşımını her türlü zeminden
 yoksun kılar ve Komünist Manifesto'nun "işçilerin vatani yoktur" bi-
 çimindeki eski ilkesini çürütür deniyordu bize. Demokraside egemen
 olanın "çoğunluğun iradesi" olduğu andan itibaren, sözümona ne dev-
 let bir sınıf egemenliği organizması olarak ele alınabilir, ne de
 gericiilere karşı ilerlemeden yana, sosyal-reformcu burjuvaziyle bağ-
 laşıklık reddedilebilir.

"Söz yok revizyonistlerin bu eleştirileri oldukça bütünlüklü bir öp-
 rümler sistemi, yani uzun süredir bilinen liberal burjuva anlayış-
 lar sistemi biçiminde kendini ortaya koyuyordu. Liberaller, burjuva
 parlamenterizminin sınıfları ve sınıflar halinde bölünmüşlüğü orta-
 dan kaldırdığını, sıra istisnasız her yurttaşın oy hakkından, kamu-
 sal şeye katılım hakkından yararlandığını her zaman ileri sürmüşler-
 dir. XIX. yüzyılın ikinci yarısının Avrupa tarihi, XX. yüzyıl başla-
 rındaki Rus devriminin tarihi bu görüşlerin ne denli saçma oldukla-
 rını açığa çıkarmıştır. "Demokratik" kapitalizmin özgürlüğüyle, eko-
 nomik farklılıklar azalmak bir yana, yoğunlaşır ve derinleşir. Par-
 lamenterizm en demokratik burjuva cumhuriyetlerinin baskı organları
 olarak bölünmüş ortadan kaldırarak bir yana, bu özlü açığa çıkartır. Ger-
 çekte siyasal olaylara aktif olarak katılan yığınlardan çok daha ge-
 niz yığınların aydınlatılmasına ve örgütlenmesine yardımcı olarak

parlamentarizm, böylece bunalımların ve politik devrimlerin ortadan kaldırılmasını değil, bu devrimler sırasında iç savaşın azami derinleşmesini hazırlar...Yığınlara karşı uygulanan şiddetle geçmişten çok daha keskin hale gelmiş olan çatışmanın çözümüne yol açan parlamentarizmin ve burjuva demokratisminin kaçınılmaz iç diyalektiğini anlamayan kimse, bu parlamentarizm zemininde bizim ilkelerimize uygun ve içi yığınlarını bu "çatışmalar"a utkan biçimde katılmaya hazırlayıcı bir propaganda ve ajitasyonu yapmasını hiçbir zaman bilemez. Batı'da sosyal-reformist liberalizmle, Rus devriminde liberal reformizmle (kadetlerle) yapılan bağlaşıklıkların, anlaşmaların, kurulan blokların deneyimi ikna edici bir biçimde gösterdi ki, bu anlaşmalar yığınların bilincini bulandırmaktan, onların savaşımanın gerçek çapını, savaşçıları mücadeleye en az yetenekli, teslimiyete ve ihanete en yatkın olan sğelerle birleştirmekle artırmak bir yana zayıflatmaktan başka bir çeye yaramıyor...

"Revizyonizmin ekonomik ve politik eğilimlerinin doğal bütünleyicisi sosyalist hareketin sonal hedefi konusunda aldığı tutum oldu." Fa reket herşeydir, sonal hedef hiçbir şey", Bernstein'in bu ünlü sözü, revizyonizmin özünü birçok uzun açıklamadan daha iyi anlatır. Tü tumunu duruma göre tanımlamak, gündelik olaylara, sıradan siyasal olgulardaki değişikliklere kendini uydurmak, proletaryanın yaşamsal çıkarlarını, kapitalist düzenin bütününe, tüm kapitalist evrimin temel çizgilerini unutmak, bu yaşamsal çıkarları gerçek ya da sözde gündelik avantajlar uğruna feda etmek: işte revizyonist politika budur. Ve bu politikanın bizzat özünden şu açık olgu kaynaklanır ki, revizyonist politika sonsuz değişik biçimler alabilir ve biraz "yeni" her sorun, olaylarda bir ölçüde beklenmedik ya da öngörülmedik bir değişiklik (...) kaçınılmaz olarak ve her zaman revizyonizmin şu ya da bu çeşidini doğuracaktır..." (V.i.Lenin, Tüm Yapıtları, c.15, sf.:21-28)

Son Söz Yerine

"...insanlık böyle bir seçimle karşı karşıyadır: Ya yok olmak, ya da en hızlı ve en radikal şekilde daha yüksek bir üretim tarzına geçmek için yazgısını en devrimci sınıfa teslim etmek...Yok olmak ya da her zaman ileriye yönelmek. Sorun tarih tarafından böyle ortaya konmuştur." (V.i.Lenin, Tüm Yapıtları, c.:34, sf.:198)

* Marksizm-Leninizm Yolunda
Bugün de Aykırılıyor"-K.Birlik
İnsanlar "Problemler"e yanıtıdır.

70'li yıllarda gündeme gelen konular ve bunların teorik varsayımları önemli teorik ve deneysel birikim yarattı.

Bu birikim yeni teorik düzeyin ortaya çıkmasına yol açtı. Günümüzde Komünistler sorunların çözümüne bu düzeyden bakıyorlar, tartışıyorlar. Bu gelişime, 1986 yılında toplanan BKP 27. Kongresi de tıme kazandı. Yanlızca bununla kalmayarak, ona yön verdi. (Yeni politik düşünce/ Elastnost/Perestroyka)

Bu gelişmeler ülkemizde de ilk sonuçlarına varmak başlamıştır. Dikkatlerimiz "yeni politik düşünce"nin ne olduğunu öğrenmeye, bu düşünce'nin ülkemizdeki toplumsal sorunlara ne gibi perspektifler getireceği odağında toplanmıştır. Elbette, gelişmeler salt bu kadar kalamaz. Kalmadı da. Yeni Politik Düşünce ne Üçüncü Marksizm-Leninizm'e uygundur, sorusuna yanıt arama çabası gilecek arttı. Bu noktada iki ana eğilim ortaya çıktı. Birincisi, revizyonizmin yeni birisi, 1-1'den kopuş. İkincisi, "daha herşey kesinleşti"-teorik ve pratik tartışılmalı. Konuncusu, açıkça demese bile, tartışma sonucu getirilen yeni tezlerden dönülebileceği, hiç değilse düzeltilebileceği umutunu yarmaktadır. Bununla da yetinilmeyip, bu yaklaşım bazı eleştirmelerin de çıkarımları yapıyor. Ciddiye alınması gereken bir nokta da: BKP'nin yeni politikasıyla, pratiğiyle, yeni kuramsal yaklaşımları birbirinden koparılması, "bir grup bilim adamının tartışılmak üzere kaleme aldıkları tezler" türünden basitlemeye götürmesidir.

Tüm bu söylediklerimizin bizi şu soruya yöneltiyor. Tartışılan, yeni kuramların kendisi mi, yoksa bu kuramların sosyal-pratik ve tarihsel teorik mirasla zenginleştirilmesi midir? Bu soruya yanıt aramadan önce, söz konusu yeni kuramsal yaklaşımlara bir göz atarak, bunları irdelemeye çalışalım.

"Günümüz dünyasını, karşılıklı olarak birbirleriyle bağımlılığı sonucu tüm halklar, bir tek halata bağlı bir yapıya grubuna benzetilebilir. Dağcılar, ya hep birlikte dağın tepesine doğru tırmanacaklar, ya da hep birlikte aşağı yuvarlanacaklardır. Aşağı yuvarlanmayı önlemek için, tüm politikacılar der çıkarların üstüne çıkmalı ve durumu ciddiye almalı kavramalıdır. Atom çağında, Yeni Politik Düşünce'nin gerekliliği konusu bu nedenle, her denli ivedidir..."

"Yalnızca ve yalnızca bu düşünce, uluslararası ilişkiler içinde olan tüm devletlerin, insanlığı yok olmakla tehdit eden nükleer bir felaketten korunmak için, gecikmeden önlem almalarını sağlayabilir" (M.Gorbaçov/Glastnost-Asıl Neyi İstiyorum?)

Bu satırlar dikkatle okundugunda, görülebilecek noktalardan birincisi, "nükleer felaketten korunmak için, en önemli silah yeni politik düşünce olabilir. İkincisi, değişik sistem ve inanışlara sahip uluslar, halklar; daga tırmanırken birbirine bağlı dağcı gruplarına benzetilebilir. Bu nedenle sorunların çözümü işbirliğini gerekli kılmaktadır. Bu görüşün maddi koşulları yok da, yalnızca "sağduyu" mu rol oynuyor. Dünyayı, ülkeyi etkileyen süreçleri yakından tespit edersek, bunun ipuçlarını vakalayabiliriz.

- Bilimsel-teknik devrim, üretimin öznesini hızla değişikliğe uğrattıyor. Emegün entellektüel ve teknik düzeyini yükseltiyor. Bilgisayar kullanımı, otomasyon, genetik mühendisliği, kimya, astrofizik hızla gelişiyor. Bu, insanın etkinliğini, kültürel düzeyinin yükselmesini sağlıyor.

- İnsan uygarlığının torvekin korunmasını, işçi sınıfı ve onun devleti kanadı olan Sosyalist ülkeler tek başlarına sağlayamazlar. İşçi sınıfının enternasyonalist hareketi, insanlığı sömürüden korumak gibi, önemli tarihsel görevinin önüne, günümüzdeki aciliyetinden dolayı; "insanlığın ve insan soyunun korunması" görevini koyuyor.

- İnsanlığın geleceğini tehlikeye atan gücün, genel olarak tekelci burjuvazi değil, "onun militarist endüstriyel fraksiyonu" olduğu görülüyor.

Bir diğer maddi koşul da; "Bütün insanlığı ilgilendiren acil görevlerin yerine getirilmesi ihtiyacı, bu iki dünyayı ortak hareket etmeye zorlamaktadır ve insanlık soyunu sürdürme iradesinin emeliye katar görülmemiş gücünü harekete geçirecektir. Ve iste bu noktada da, günümüzün gerçeklerine uygun kararlar almanın itici gücü yatmaktadır." (M.Gorbaçov /A.g.y sf.178)

Bu, içi kof bir yaklaşım olmaktan uzak, bilimsel bir savı gündeme getiriyor. Her canlı organizma kendi varlığını koruma mekanizması ile donatılmıştır. Bu, toplumlar ve insanlar için de geçerlidir.

Buna, geçmişte milyonlarca insanın yok olmasına yolaçan ikinci Dünya Savaşı'nda tanık olduk. Anti-Hitlerci blok, anti-komünist, emperyalist ülkelerle ve SSCB'nin biraraya gelmesiyle oluşmuştu. Yani, sınıf karşıtları geçici bir süre içinde olsa bile, aynı blokta yer almışlardı. Günümüzde ise, Çernobil faciası'nda, AIDS, Çevre kirliliğini önleme gibi, tüm insanlığı ilgilendiren konularda, adımlar atılmaktadır. Bu adımların giderilmesi, nükleer facia tehdidini, aktif bir savaşla yok etmeye yönelik olduğundan kuşku yok.

Uluslararası ilişkilerde, etkin rol oynamayı (olmazsa olmaz olan), Yeni Politik Düşünce birçok politik, ideolojik düşüncenin bileşeni olması gerekiyor. Bu zorunluluk Global sorunların çözümüne, karşıt sınıfların (tüm insanlığı ilgilendiren sorunların), karşıt devletlerin işbirliği ve katkısıyla çözümlenebilir olmasından kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda "toplumsal gelişmenin etkili etmeni olabilmesi için, yeni politik düşüncenin en önemli noktaları itibarıyla, yalnızca Marksist dünya görüşünün değil, aynı zamanda Marksizme karşıt ideolojik ya da yarı ideolojik ana sistemlerin de organik bileşeni haline gelmesi gerekmektedir. (A. Galkin Yeni Açılım/S5)

Açıklık (Glastnost) ve Yeniden Yapılanma politikası yeni politik düşünceye sıkı sıkıya bağlıdır. Bu politikanın kuramsal temelini daha fazla demokrasi, daha fazla sosyalizm, eleştiri-özeleştiri oluşturmaktadır. Burada vurguladığımız kuramsal yaklaşımlar ve sosyal pratik bize nelerin tartışıldığı ve nelerin yapıldığı konusunda ipuçları vermektedir.

Görülen şey de, bazılarının dedikleri gibi, "bir grup bilim adamının tartışılmak üzere kaleme aldıkları" şeyin, hedefi Yeni Politik Düşünce, Glastnost ya da Perestroyka değil, "Bu (teorik) çalışmaların görevi oluşmuş olan durumun özünü kavramak, olup bitmekte olan süreçlerin yönünü ve yoğunluğunu ön görmek ve bunlara uygun yönelim belirlemek işçi sınıfı ile tüm emekçilerin karşı karsaya bulundukları yeni sorunların çözüm yollarını aramaktır. (Prof. A. Galkin/Yeni Açılım S.5) Dikkat edilirse burada "oluşmuş olan durumun özü"nden "bitmekte olan süreçlerin yönü"nden söz ediliyor. Yani, günümüzdeki somut durumun niteliği üzerindeki bir tartışma değil, bu somut gelecekteki "yönünü, yoğunluğunu" öngörmek, kuramsal yapısını ortaya koymaktan söz ediliyor. Tartışma sürecinin niteliği üzerine bir başka ipucunu "bir grup bilim adamının" dışından bulabiliriz. "Bizdeki bir arayış ve bunun için yapılan tartışmalar, Perestroykanın geniş kapsamlı yoluna nasıl adım atacağız, adımlarımızı nasıl hızlandıracağız ve hareketimizi nasıl geri dönülmez hale getireceğiz?" (M. Gorbacov/Asıl Yeni İstiyorum)

Buradan çıkarak tartışılan şeyin yeni politik düşünce, glastnost veya Perestroyka değil, bunların nasıl hızlandırılacağı, geri dönülmez kılınacağı, bunların pratik ve kuramsal yapılarını, açıklığa, olgunluğa kavuşturulması yollarıdır.

Tartışmanın bu niteliği neden önemli ve biz neden bu kadar üzerinde durduk? Çünkü, bu "ayrıntı"yı kaçıran "teorisyenlere" rastlanır oldu.

Bunlar, bu "ayrıntı" ya sözümona göremedikleri için de "yeni doğmacılık" türünden laflar ediyorlar, bu anlanda yazıyorlar! Sovyetler Birliği'nden bir gurup bilim adamının tartışılmak üzere kaleme aldıkları tezleri, "yeni doğmalar halinde" kendilerine kalkan yapmaları"....

Bu satırda görülen süreci, gerçeği yakalayamamak bir yana, özünde ana hatlarıyla ortaya çıkmış, kabul edilmiş, hayata geçirilmeye başlamış olan görüşleri de, "yeni doğma" diye adlandırıldığı kuskusunu verecek, "şaşkın yargılar" içermektedir. Biz burada, "bir gurup bilim adamının dışında da birşeyler olduğunu, tartışmadan başka işler yapıldığını da anlatmak için ilgili konularda M.S.Gorbaçov'un kendi görüşlerine başvurduk., alıntılar yaptık. Bu yaklaşımımızı daha net anlatmak için şu soruyu soralım: Gorbaçov SSCB'de Yürütme Gücünü mü temsil ediyor? Yoksa, "tartışan bilim adamlarından birini mi"? Bu sürecin niteliği hem SBKP de, SSCB de hem de uluslararası işçi ve komünist harekette benzer bir şekilde ilerliyor. Sevinçle dile getirilen şu satırlar, neyin kanıtı olabilir? "Gerçekten de, bu tartışma Komünist Partilerin msilelerinin büyük çoğunluğu tezleri kuskuyla yaklaşmış ve kimi noktalara kesinlikle karşı çıkmışlardır".... Yazarımız, kendini nasıl edaptırmış gidiyor. Şimdi karşılaştığımız manzara şöyle oluyor: Bir gurup bilim adamı, kendi aralarında tartışmış ya da tartışıyorl bu tezleri, Komünist Partilerine götürüyorlar, bunlar tezleri "kuskuyla" bakıyor, kimi noktalarda, "kesinlikle" karşı çıkıyorlar. Elde ne kaldı. Tartışılan, kuskuyla bakılan ve kimi noktalara kesinlikle karşı çıkılan tezler!....

Bu bayların açıklamakda zorlanacakları çok şey var:

"Gorbaçov, SBKP, MK, PB, İNF Anlaşmaları, 27. Kongre, 19 Ulusal Konferans Kararları Vb..."

Dikkatimizi çeken bir başka konu, "yeni tezleri" tartışma, kuskula karşı çıkılan bir çerçevede tutmak için başvurulmuş kaynaklar özellikle , bilim adamlarıyla ağırlıklı tutulmuş. (Prof A. Galkin, Y.G. Plimak...) Biz bu eksikliği gidermek için, (Üslupları değişik olmakla birlikte) aynı görüşleri paylaşan M.S.Gorbaçov'dan alıntılar yaptık ve yapmayı da sürdüreceğiz. Fakat, bu arada aklımıza gelen sorularıda sormadan edemeyeceğiz. Böyle bir yöntem izlemekle, illüzyon mu yapıyorsunuz? Kuramsal yapının zayıflığını mı gösteriyorsunuz?

Bu görüşlerin Sovyet Yönetim organlarıncı benimsenmediği izlenimini mi vermek istiyorsunuz? Gorbaçov SSCB'de Bonapartist darbe mi yaptı?..

Getirilen eleştiriler M-L ilkelerinin koruma, güçlendirme kaygısıyla yapılıyorsa da, somut koşullar tüm boyutlarıyla (zaman-mekan) değişikliğe uğrayan nesnel gerçeklik yeterince kavranamadığı için sonuç, vulgarizasyondan öte bir anlam taşımıyor. Anılan vulgarizasyonu yeni gösterdiği için, bu alıntılar ve yazara yorumunun üzerinde durmak gerekiyor.

"Tüm dünyanın uzun, çok varyantlı, farklı formülasyonlu ve olabildiğince daha uyumlu bir gelişimin teorik modelinin kurulması ihtiyacı doğmaktadır" (Plimk)

"ulusal devrimci patlamalar sonucu ülkelerin bir sistemden diğerine doğru yer değiştirmeleri, insanlığın sosyal yenilenmesinin biçim ve yollarının yalnızca özel bir olayı" durumuna dönüşüyorlar.

Anlaşıldığı kadarıyla, toplumsal formasyonların yer değişimi çok çeşitli biçimleriyle ve önceden tahmin edilenden daha geniş tarihsel dönemde gerçekleşmekle kalmayacak, aynı zamanda bu süreç, toplumsal yaşamın yeni biçimlerinin üstünlüğünün dünya topluluğunun gözü önünde kanıtlanması yoluyla uluslararası topluluğun yaşamının her alanındaki bir sıra dönüşümler kanalıyla, global bir düzeyde yaşanacaktır. (Tezler Y. Acılım) Sayı:4 sayfa:43

Bu alıntıların nasıl yorumlandığına bir bakalım.

"Demek ki toplumsal gelişim (alıntılarda, bir sistemden diğerine doğru yer değiştirme" ve "toplumsal formasyonların yer değişimi" diyor, toplumun sıradan bir "gelişmesi" değil, "artık sınıf savaşmaları" (gelişme algılaması yapıldığı için olacak) "ve toplumsal devrimler yoluyla değil" (ulusal devrimci patlamaları tek devrim biçimi kabul ettiklerini itiraf ediyorlar, hem de toplumsal formasyonların biçim değiştirmesinin çok değişik ve süreçlerin uzun olabileceği savını devrimlerin inkarı olarak algılıyorlar) "Var olan sosyal-ekonomik formasyonların birbirini etkilemeleri" (Yazar burada apaçık çarpıtmaya başvurmuş. İki sistemin birbirine yakınlaşması-Açık bir enleştirmeye sahip olmadığı için - demek olur ki, uzun yıllardır burjuva ekonomistlerin savına geldiği "konverjans teorisi"nin söz konusu olamayacağını, alıntıları biraz dikkatli ve anlamak için okuyan bir kişinin, etkilemenin ana doğrultusu- non ,sosyalizm'den etkilenme olması gerektiğidir. Asıl yönleki düşünce sosyalizmin yenilgisi demektir. Ki asıl o zaman Marksizmin toplumsal gelişmeyle ilgili çıkarımları "güme gider)" "yoluyla, reformlarla" (Özel bir olay da olsa, ulusal devrimci patlamalar, toplumsal formasyonların barışçı yer değişimi, global olarak Sosyalizmin çekim gücünün artmasıyla işçilerin, emekçilerin, değişik toplumsal katmanların sosyalist toplum düzenine tavırlarındaki aktif değişim ve reformlar) "global bir biçimde (diğer biçimlerle birlikte, bir biçim şeklinde) "olacaktır. (Yoksa yazıdaki gibi yer değiştirmeler, "global bir biçimde" toptan sosyalizme geçiş olmayacaktır.) (s.7)

"Ulusal devrimci patlamalar sonucu ülkelerin bir sistemden diğerine yer değiştirmeleri, insanlığın sosyal yenilenmesinin biçim ve yollarının yalnızca "özel bir olayı" durumuna dönüşüyorlar." cümlesinden, eleştiri sahibinin çıkardığı sonuç: "Günümüzde toplumsal devrimler, insanlık gelişmesinin özel durumları değil, genel yasallığıdır..."

Boylece kendi devrim anlayışları nı da ele vermiş oluyorlar. Onlara göre, devrimin devrim olabilmesi için "devrimci patlamalar" olması gerekiyor. En yalın anlamıyla devrimin, nicel birikimlerin bir noktadan itibaren nitelik sıçraması yaparak, yani; toplumun dönüşüne uğramış olduğu unutuluyor. İşte bu yüzden devrimlerin gelişiminin her ülkeye göre değişebileceği, işte bu yüzden kişi ve örgütlerin devrim yapamayacağı, bu diyalektik yasaya dayanılarak söylenir. Bunu kanıtlayan deneyimler bir yana bırakılsa bile, kendi görüşlerine haklılık temeli kazandırmak için tahrifata varan yönelimlere yine de girmek gerekirdi....

.,.,.,.

Aynı şekilde üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uyumluluk yasası gibi temel geçerli yasayı tezlerdeki görüşleri anlayıp, anlamadığını kendine sormadan, rahatlıkla değiştiriyorlar, yargısına varılması, sanırız yalnızca bu materyallerle olmamıştır. Başka bir takım kanıtlar bulunduğunu eleştirilerden (broşürden) tespit etmek mümkün. Çağımızın teknolojik kavramlarla, "nükleer çağ", "atom çağı" vb. ifade edilmesi üzerinde durulmuştur. Bu irdeleme daha önce yapılan incelemelerden pek farklı değil. Bu kavramların teknolojik niteliğine ve günümüzün uluslararası ilişkilerine bu anlamda kavramasını kolaylaştırıcı tanımlamasına dikkat edilmeden, sanki "atom çağı" demekle tarihin materyalist bakış açısını reddediyormuş gibi ele alınıyor, almak zorunda kalıyor. Eleştiri metninde bu türden aşırı basitleştirmeler, anlam eksikliğinden kaynaklanan sayısız alıntılar çarpıtmalar sıkça göze çarpıyor. "Sağduyulu, gerçekçi ve militarist olmayan emperyalizmle elele barış savaşını veriliyor."... Bu cümlede "sağduyulu, gerçekçi politikacılar, devlet adamları, silah üretmeyen tekeller şeklinde kullanılan kavramlar, nükleer yıkıma karşı güçler içinde yer alabilirliği terimi çarpıtmayla, "militarist olmayan emperyalizm" şeklinde dönüştürülüyor. Böyle bir kavram emperyalizmin doğasına aykırı olduğu anlaşılabilircek bir şeydir. Burada sistem içinde yer alan tekellerin (ana faaliyet olarak nükleer silah veya silah üretken/üretmeyen) ayrımı) bir kesimi sistemin bütünüyle aynileştiriliyor. Bu nedenle bilim dışı tanımlamayı "militarist olmayan emperyalizm"i rahatlıkla, söylendiği gibi kullanıyor.

Bir başka örnek de global sorunlarla ilgili. Burada arpa tanesinin ezilerek diyalektik olarak yokolması örneğinin nasıl yorumlanması gerektiğini dile getirirken kendisini de ele veriyor: "Global sorunlar, yani nükleer silahlanma, üçüncü dünya ülkelerinin dış borçları, açlık, ekolojik sorunlar vb. bu süreçte esas sorunlar değildir. Tam tersine bu süreçlerin doğal gelişimini önleyenlerdir. Kapitalist emperyalizm düzenin yasallıklarına uygun histevist sonuçlarda kaçınılmaz olarak ortaya çıkar."...

Arpa tanesi örneğine uyabilecek bir dışsal etki, örneğin çok büyük bir gök taşının vb. dünyaya çarpması ya da güneşimizin sönmesi olabilirdi." (s.12)

"Eğer global sorunlar insanlığın evrensel gelişmesi sürecinin iç dinamikleri sonucunda ortaya çıkmış sorunlarsa-ki bize göre öyledir-yine bu sürecin iç dinamikleriyle çözüme kavuşturulabilirler." (S.13)

Ne şaheser görüşler! Açalım:Nükleer savaş sonuçları itibariyle (insanlığın yok olması) kuşruklu yıldızın çarpması ya da güneşin sönmesi arasında ne fark vardır. Burada sözkonusu olan arpanın (insanın) ne olacağıdır. Onu yok edecek olan şeyin, yüksek bir olasılıkla kendini tehdit mi ettiği. Bu tehditin içsel mi dışsal mı tartışması saçmalıktır. Aynı şeyi bir başka örnekte, ozon tabakasında verebiliriz. Ozon tabakası, sosyalist, kapitalist, üçüncü dünya ülkelerinde kullanılan spreylerin içindeki gazlar nedeniyle tahrip edilmiştir. Tahribat hızla oluyor. Broşür yazarlarının aklına uyersak, çözümün "iç dinamikleri ni sınıf ilişkilerinin dışında, ya da üstünde "ararsak Marksist olmayacağız! Yazarın dediği gibi davrandık, sosyalist ülkeler zararlı gazı üretmediler. Kapitalist devletler üretmeye devam ettiler.

Ta ki, bu ülkelerde sosyalizm kurulana dek. Benzer bir sorun karbon dioksit gazının sera etkisi. Dünya hızla ısınmaya devam ediyor. Bu tehlikeler sınıf savaşımının sonucunu bekler mi? Yazarlarımız bu tehlikeye karşı devletlerin sınırlara bölünmesi gibi atmosferi de mi bölmeyi düşünüyorlar(!) Bilimin politikadan kopuk olduğu sanılarına kapılıp "üstelik bu tür global sorunlar politikadan çok bilimin alanına girer" (anılan broşür s.12) deyip, bilim adamlarına mı bırakalım çözümü?.. Evet baylar! hangi tercih yapılmalı? Tüyleriniz diken diken olsun. Proletaryanın, emekçilerin egemen olduğu devletler sınıf karşıtlarıyla hem kendi, hem de öteki ülkelerdeki sınıfdışlarını, emekçileri, göderecek insanlığın geleceğini kurtarmak için işbirliği yapıyorlar. "ayat ağacının yeşil yapraklarını korumak için sınıfsal engelleri aşmaya çalışıyorlar, aşıyorlar. Bu çaba ikinci Dünya savaşında insanlık düşmanı Hitlercilere, faşistlere karşı barış için emperyalist ABD, İngiltere, Fransa gibi sınıf karşıtlarıyla işbirliğinin daha geniş alanlarda yürütülmesinden başka bir şey değil.

Sınıf karşıtlarıyla işbirliği yapmak, "partneri" olmak broşürün yazarları için çözülememiş bir sorun olmaya devam ediyor. Sınıf karşıtlarıyla işbirliğinin sınırları global sorunlarla çizilmiştir. Nükleer tehlikeyi azaltmak, ekolojik sorunların çözümünde ortaya çıkabilecek güçlerle bağlaşıklık kurmak ilkesi sanırsanız birçok insan tarafından (broşür yazarları da dahil) benimsenecek bir ilkedir. Bu ilkeyi "hayata nasıl geçirilebiliriz?" sorusuna yanıt verilebilirse, sözkonusu ilkenin gerçekte anlamda benimsenmesi aklıllığa kavuşabilir. Proletarya tarih sahnesinde görüldüğünden beri, "barış" onun en önemli vazgeçilmez

en temel samacından biri oldu. Barış konusunda proletarya yalnız kalmadı. Emekçi katmenlar barıştan yana tavır aldılar. Devletler düzeyinde de benzer manzara ortaya çıktı. Paşa sosyalist devletler olmak üzere, üçüncü dünya ülkeleri bugüne kadar barışçı adımları desteklediler, ya da önyayak oldular. Bu sınıfsal mozaik ulusal, gerekse uluslararası düzeyde dünya nüfusunun ezici çoğunluğunu temsil etmektedir. Bu tablonun içinde sınıf karşıtları yok mudur? Üçüncü dünya ülkelerinin yönetiminde, birçoğunda görece güçsüz de olsa, proletaryanın sınıf karşıtı burjuvazi yer almıştır. Fidel Castro'nun "dış borçlar sorununun çözümü" önerileri, Latin Amerika ülkelerindeki burjuva hükümetlerine yöneltti. Bir diğeri de, Beş Orta Amerika Ülkesinin "Orta Amerika'da barışın sağlanmasıyla ilgili Guatemala Uyum Antlaşmaları"nı imzalamalarıyla ilgilidir.

Burjuvaziye tek blok olarak ele almak günümüz gerçeklerini yeterince yansıtmaktan uzaktır. Burjuvazi 20. yüzyılın başından itibaren tekeli tekeli dışı burjuvazi biçiminde ayrışmaya başlamıştır. Günümüzde ise, askersel sanayi tekelleri, tekeller içinde ön plana çıkmıştır. Tekeller, karmaşık ilişkiler içinde askersel sanayiyle bağ içindedirler. Bu saptamanın doğruluk payını artırmak için "ne ölçüde" sorusunu aydınlatmak gerekir. Örneğin "F.A.C. de tüm askersel siparişlerin yaklaşık üçte birini üttüren MBB ve Daimler Benz şirketleri askersel sanayi alanında en önde gelmektedirler. MBB, temel olarak silah üretimine yöneliktir. (Payı yaklaşık %60'dır) Daimler Benz'in göstergesi ise %10'un altındadır. Her iki şirkette, Alman Bankası'na bağlıdır. Sonuç olarak silah üretimi değişik oranlarla tekeller arasında paylaşılmıştır. H. Kieserli ve bazı tekellerin dışında, silah üretimi faaliyet alanlarından birisi olup tamamıyla ona bağımlı değildir. ABD'deki durum da buna benzerlik gösteriyor. "Bu şirketlerin büyük hissedarları, esas olarak sivil mallar üreten şirketleri de kontrollerinde bulunduran, aynı mali kuruluşlardır, dolayısıyla da askeri ikoluna bütünüyle bağımlı değildirler." (Victor Perle ABD. K.P. Ulusal Kom. üyesi)

Silah üretiminin karlılık oranı yüksel olmasına rağmen öteki ekonomik faaliyetleri kârlarının önemli bölümünü ekonomik-ticari faaliyetlere (özellikle sosyalist kampla) dayanması tekeli sermaye içindeki "Liberal-ler" ya da "pasifist fraksiyon" barış savaşına ya da bu ölçüde çekilebilir. Bu durum günümüzde olasılık olmakta çıkıp, uygulanır hale dönüşüyor. İvme anlaşması, SDI'ye karşı eleştiriler bunun bir göstergesi olarak ele alınmalıdır.

Tüm buraya dek belirttiklerimiz bize, barış savaşının "öz olarak sınıfsal", olduğunu anlatmaktadır. Buradan barış savaşımını sınıf karşıtları arasında yürütülmesi anlamını çıkartabileceğimiz biçimde "barış savaşımının sınıfsal engelleri" aşamamıştır. Somut sınıfsal karşıtları "barış" (S. 14) gibi ifade etmek, emek-sermaye çelişkisiyle barış

savaşının emek-sermaye çelişkisi yle ilişkiyi içermekle birlikte daha geniş kapsamlı sosyal güçleri ve ilişkileri etkilediğini göstermiştir. Bu açıdan barış savaşının "sayıca az" değil çok az ama (sf.14) "çok güçlü" değil, güçlü sınıfsal karşıtı var olmasına karşın proletaryanın sınıf karşıtlarının da katıldığı gerçektir. Bu olgu nükleer savaşa karşı daha da belirgindir.

(Dikkat çekici olmaya devam eden bir n kta da, burjuvazinin bazı kesimlerinin barış savaşına katılmalarının olanaksız olduğunun, neden gösterilmediği ya da açıkça denilmediği konusudur. Bu bir paradokstur..

Bu gerçek karıştırıldığı zaman kaçınılmaz olarak kavramlar da karıştırılıyor. "Barış savaşını sınıfsal engelleri aşamamıştır. Bizzat kendisi sınıf savaşının bir biçimidir. Somut sınıfsal karşıtı vardır" Burada, "sınıfsal engelleri aşamamıştır" cümlesi sınıfsal engeller reddediliyormuş gibi ele alınarak "sınıfsal karşıtı vardır" vurgulaması yapılmış olması, olayları, olguları karıştırmamanın güzel bir örneğini veriyor. Kategorik olarak, aşmak ve reddetmek farklı durumlara denk düşer. Bu kategorik farklılık bir takım özellikleri, yapıları reddetmeden bir takım işleri yapılabilmesi olacağı verir. Bu da aynı demektir. Günlük işlerde iki kısmın birbirlerine düşmanlıklarını arırlıklarını reddetmede belli konularda işbirliği için anlaşmaları çok görülmüştür. Bir başka örnek "sınıfsal özünden ve erk perspektifinden kopuk bir barış savaşını (barış savaşının politik karakterinin kabulü, s.12 deki "bu tür global sorunlar kastediliyor) sorunlar politikadan çok bilimin alanına girerler" görüşünün yanlışlığının itirafı ve gelişme olarak kabul edilebilir.) da silahlanmayı ve savaş tehditini ortadan kaldırmaz (s.14) Global sorunların karakterinde dolayı çözümü uluslararası düzeyde olabilir. Karakterinden ötürü hızla büyüyen, insanlığı tehdit eden bu sorunlar bir ülkede erkin ele geçirilmesiyle nasıl paralel tutulur? Herhangibir ülkede erkin ele geçirilmesi bu sorunların çözümüne katkı sağlayabilir. Buradan kalkarak bu sorunların çözümü için emperyalist ülkelerde erkin sınıf karakterinin değişmesi için savaşımı önermek, "bönüktür", bilimsel düşüncüyü, Marksizmi alaya almaktır. Üstelik bu sorunların çözümü bilim adamlarına bırakalım mı, bırakamayalım mı? konusunda, karar verememişsiniz!.. Ayrıca proletaryanın, emekçilerin erkte olduğu ülkeler, sosyalist ülkeler kendi ülkelerinde bütün olarak sosyalist sistemde erk sorunuyla, barış sorununu başarılı bir şekilde birleştireyorlar. Yoksa, broşürün yazarları bunu, böyle kabul etmiyorlar mı? Yoksa, bu ülkedeki erkin sınıfsal yapılarından mı kuskun duyuyorlar?

Bir de "söke söke elde etmek" meselesi var. Özellikle INF anlaşması için, "söke söke elde edildi" ^(s. 11) yaklaşımında ciddi kuşkularımız var.

Gorbaçov, "Bu arada, daha önceki tutumundan vazgeçerek, büyük bir tavizde bulunarak, Avrupa'daki İngiliz ve Fransız füzelerinin bu kapsama dahil edilemeyeceğini söyledik" (Asıl neyi istiyorum S.59) "Açıkça ödün verdiğimizizi gösteren ve önemli boyutlar taşıyan, önemli şeyler önerdik. Geri adımlar attık, fakat karşı tarafta benzer bir isteğin bulunmadığını saptadık.... kapanış görüşmesi olarak planlanan son görüşmede, zaman panigine kapıldık. (S.67 A.g. e.)

Böylece yazarlarımız Gorbaçov'u büyük ustalıkla Gorbaçov'a karşı çıkarıyorlar. Atalarımız cehalet, cüretkârdır diye boşuna söylememişler.

Broşür yazarlarının yaklaşımları global sorunların ortak özellikleri benzer yanları olduğun gibi, ayrılan yanları olduğunu da kolaylıkla karıştırıyorlar. Yanlızca bu kadar değil. Bu sorunların iç bütünselliği de gözardı ediliyor. Bizce en önemli perspektif kaydırması da bu noktada yapılıyor. Sanki tüm global sorunlar esdeğere sahipmiş gibi ele alınmak isteniyor. Bu işte biraz kasıt vardır. (İsterseniz öznelilik deyin)

Ne demek istediğimize Gorbaçov'dan alıntı yaparak anlatmaya çalışalım. "Global sorunların keskinleşmesi, günümüz dünyasının bir karakteristiğidir. Bunlar, bütün devletler ve halkların çabaları birleştirilmeden çözülmez. Uzayın ve okyanusun derinliklerinin araştırılması, ekoloji (güncel dille çevre sorunları) (yazanın notu)- salgın hastalıklarla, yoksullukla ve geri kalmışlıkla mücadele edilmesi, tüm bunlar çağımızın gerçeklikleridir, ve uluslararası ilgi, uluslararası sorumluluk ve uluslararası işbirliğini de beraberinde getirir. İşte bu noktada silahsızlanma büyük rol oynayabilir. Maddi araçların önemli bir bölümüyle ve entellektüel teknik potansiyeli kalkınma amaçları için harekete geçirerek büyük rol oynayabilir." Burada açıkça söylenen Global sorunların çözülmesi için anahtar rol silahsızlanmadır. Bu, nükleeri basta ve ivedi olmak üzere her türünü içeren silahsızlanma öteki global sorunların çözümüne maddi kaynak sağlayacaktır. Her yıl silahlanmaya ayrılan 1 trilyon dolar bu kanala aktarılarak hem de silahlanma alanında çalışan binlerce bilim adamı, teknik personel bu sorunların çözümü için çalışacaktır. (Bu arada Tükiye'nin 1989 yılı Bütçesi'nin 17 milyar dolar olduğu da dikkate alınmalıdır) Ne devasa güç !..

Yukarıdaki globalizmin temeli, aynı zamanda uluslararasılaşma (enternasyonalizm) olduğu vurgulanmaktadır.

Bu görüşler, 1980 öncesi "Ancak doğal olarak bunları ("insanlığın karşısında duran büyük sorunlar") tek başına sosyalist ülkeler çözümüylemez. Bunun için gerçekte dünyanın bütün halklarının dirençten çabaları ve bütün halklar ve ülkeler arasında gerçekleştirilecek geniş ve yapıcı bir işbirliğine ^(tabii) bütün'yle razıdır. Barış içinde birarada yaşama adını verdiğimiz dış politikaların kendi özüdür bu..."

(L.Brejnev Barış Sos.Sor.Dergisi S.24 -Aktaran V.Zagladin) diye dile getirilenlerin ^{2000 yılının başındaki Dünya} tersi olmadığı açık değil mi? Hatta o zaman eğilim halindeki gelişmelerin günümüzdeki belirginleşmesinin kuramsal ifadesinden başka birşey değildir. Burada da vurgulanan görüş yeterince açık. "tüm halklar ve ülkeler" (yani karşıt sınıfların egemen olduğu ülkeler dahil) arasında işbirliği. Sorunun temeli de benzer bir yaklaşımla tespit edilmiş, "global sorunun çözülmesi için işbirliği zorunluluğu, insanın ekonomik, kültürel vb. gelişiminin

uluslararasılaşmasına koşut olarak insan yaşamının giderek daha çok uluslararasılaşmasına katkıda bulunur. Bu uluslararasılaşma tüm insan uygarlığının gelişmesi temelinde gerçekleşecektir." (V.Zagladin a.g.y) Bu alıntılar SBKP'nin global sorunlarla ilgili kuramsal gelişmesinin çizgisindeki tutarlılığını göstermesi yanında, çözüm yolları aramadaki gerçekçiliği de gözler önüne seriyor. Yoksa, şöyle de diyebilirdik: "Global sorunların nedeni, uygarlık ya da "tüm insanlık" değil, bu sorunların doğduğu, bağda e-emen olan sosyal-ekonomik formasyonlardır. "Günümüzdeki global sorunların kaynağı emperyalizm'dir," (S.15) Kulağa ne kadar hoş geliyor, ne kadar militanca, ortodoksça "arksine-Leninizm ilkelerine uyuyor!...

Ya yaşama? Bunu söyleyen biri bakar-kör, duyar-sağırdır. Çernobil kazası yalnızca nükleer tehlikenin boyutlarını göstermemiştir. Aynı zamanda bu olay çevre kirlenmesinin (radyasyon) atmosfer olaylarıyla ne denli geniş alanlara yayıldığını gözler önüne sermiştir.

Özal hükümetinin sattığı radyasyonlu çayları ne çabuk unuttuk!...

Bu örneğe istisna deyip, dudak bükülmeye başlamadan, her yıl SSCB'de yapılan sayısız nükleer denemeleri, ekso ve baka gazlarını, tarımsal ilaçları vb. sayarsak hiç de istisna olmadığını görürüz. Global sorunlar, Nükleer tehlike ve silahsızlanma, doğalkaynaklar, enerji, ekoloji, beslenme, nüfus, sağlık, bilimsel-Teknik, kültür, eğitim sorunları, ...

İşte bu sorunların içinden insanlığın kısa vadedeki geleceğini ilgilendiren, doğrudan tehdit eden temel sorunların saptanması konusunda broşür yazarlarının karar vermesi gerekecek.

Bu kararın çabuk vermeleri de gerekiyor. Çünkü bu sorunlar 70'li yılların başından bu yana ^{İnsanların} ilgisini çekmekteyken, günümüzde savaşın merkezi haline geldi, güncelleşti. İnsanlar da güncelle, gelecek arasındaki sorunlarla ilgili sorular sorarlar, yanıt isterler. Yoksa global sorunların "insanlık sorunu niteliğini" revizyonizmin (belki "modern revizyonizmin" demek istiyor) kuramsal temeli olarak ele alıp yerli yersiz örneklemelere girişmek "mumun yadsıya kadar yanacağını" gösterir. Üçüncü dünya ülkelerinin dış borçlarının taşınmaz yük haline gelmesinin suçunu bu halkların üstüne yıkarak bulmak için kafa yoracağımıza, bu borçları kimler, hangi sınıflar alıyor? Bu borçların ceremesini kimler çekiyor? Karşıt sınıflarla işbirliği üzerinde titizlenen sizler, nasıl olur da üçüncü Dünya ülkelerini benzerik sınıfsal bir toplum olarak düşünürsünüz?... Sömürgecilik, bazı halkların devrimci mücadelesi yanında Commonwealth ülkelerinin oluşmasında görüldüğü gibi anlaşmalar yoluyla yeni sömürgecilik biçimine dönüştürülerek bu insanlığın en alçakça en bayağı sömürme biçimi çöktü. Peki, bu ülkelerde yaşayan ailyanlarca insan yehi global sorunların nesnesi olmaktan kurtulmuş gibi mi görünüyor?

Azaz aramız bu sorulara cevap vermeden öne sürcekleri savlar gerçeğin yanlış bir yanını ifade etme hastalığından kurtulması oldukça zor olacaktır. "En büyük global sorun, diğer tüm global sorunların kaynağı olan emperyalizmin varlığıdır" (S.16) benzeri dar ve kolayca tanımlamalar getirmeler her zaman mümkün ki, insanlığın can çekişme telikesi emperyalizmin can çekişmesinden daha önemsenir olsun. İnsanlığın çıkarına olan şeylerin, insanlığın ezilme çoğunluğunu, emekçilerin, çalışanların meydana getirdiğini, insanlığın mirasına büyük ölçüde bunların temsil ettiğini söylemek, bu gerçeği aşırı derecede basitleştirerek, "insanlık eşittir emekçiler" sonucunu çıkarmanın yanlışlığı ortadadır.

Bu basit mantık ne kadar devrimci görünürse görünsün, insanlığın karşılaştığı nükleer yıkımın büyük tehlikesine karşı yürütülecek savaşında bağışaklıklar sorununa açıklık getiremediği için pek bir anlam ifade edemez.

Buraya kadarki çabamızda vurgulamak ve göstermek istediğimiz noktalardan birincisi uluslararası işçi hareketinin ve SBKP'nin tutarlı bir gelişmeye dayanan günümüzdeki kuramsal çizgisinin tartışılması hangi temelde sürdüğü, ikincisi uygulama-kuram birliğinin günümüzde de sürdüğü, bundan kopulmadığı, olayın kafa cimnastikası, bir grup "bilim adamının tezleri" olmadığı üçüncüsü, yeni kuramsal çizginin anlaşılmasına çalışılmak yerine M-L'den kopmanın eleştirisi, mantığıyla yola çıkılmasının bundan ötürü kaçınılmaz olarak tahriفة varan kuramsal malzeme

sayısız örnekleriyle kullanıldığı, sonuncusu da, "herkes yeni kuramsal çizgiyi tartışıyor, biz de fikirlerimizi söylüyoruz" günümüzün gerçekliğini (bilimsel-teknik gelişmenin devrim sayılacak nitel dönüşümü, doğal sonucu olan üretici güçlerdeki gelişmelerden başlayan, insanlığın entellektüel yükselişi global sorunları vb. içine alan) bilimsel temelde açıklamak yerine iddiasının tersine alıntılarla işi çözme yöntemidir...

Burada⁴ gerçek atlanmıştır: TARTIŞMALAR AYRILIKLARIN TEMELİ GİBİ ALINMAMIŞTIR. Sovyetlerdeki bilim adamları olsun veya öteki tartışanlar olsun "ihamet" ya da "revizyonizm" gibi ayrılma ve ayrı çalışma edebiyatının kavramlarını kullanmamışlardır.

Çünkü, ortak payda, BİRLİK ve BİRARADA olmaktadır.

Kısaca, burada tartışma olayına yaklaşım perspektifleriyle, yazarların yaptıkları çelişkidir.

(Bu arada, bir noktayı daha belirtmekte yarar var. Sovyetler Birliği'nde uygulanmakta olan yeni politikalar, Yeni Politik Kültür'e karşı görüş üreten kişilerin S.S.C.B.'de varlığı kimi zaman, Yeni Politik Kültür ve politikaların sallantıda olduğu izlenimini vermek yönünde kullanılmak istenmektedir. Burjuva basınının zaman zaman belirttiği, karşı görüş üreten birkaç Sovyet yurttaşının adlarının dışında da SSCB.'de yönetime aykırı görüş üreten ve bunun propogandasını yapan kişiler vardır. Bu, politikaların sallantıda olduğunun değil, gerçekte sağlanmadığının kanıtı olarak irdelenmelidir. Zira uygulanan politikalar, açık tartışmanın güvencesidir.)

"Bizdeki tartışmalarda (basında da) dile getirilen düşünceler resmi görüş açısını değil, bu düşüncelerin sahibi yazarların konumlarını yansıtıyor. Sosyalizm dostlarının bizde ortaya sürülen her görüşü tüm Sovyet toplumunun, hatta yönetimin görüşü olarak sayma alışkanlığını, ideolojik karşıtlarımız aktif olarak kullanıyorlar. Onlar, şu ya da bu konuma (genellikle tartışmalı veya kimi zaman bana göre hatalı konumlara) dayanarak, okuyucularına, dinleyicilerine "Moskova kendi çizgisini değiştiriyor" düşüncesini dayatmaya çalışıyorlar.... (Y. Açılım-Sayı:7) -Vadim Zagladin-

İnsanlığın karşılaştığı sorun, Hamlet'inkine benziyor:
TO BE OR NOT TO BE !...

İşte, sorun bu. Elimizde kuru kafa yerine nükleer felâket var!...

İktidardaki proletarya, buna yanıt veriyor:

YENİ POLİTİK DÜŞÜNCE, GLASTNOST, PERESTROYKA !....

Talat ÖZ

(Kasım-1988)

Yayınlanmayarak
- dosyalanarak -

8 Temmuz 1988

Yeni Yol yazı kuruluna,

Size bir polemik yazısı gönderiyorum. Şüphesiz ki, bu partimizde süren tartışmanın bir devamıdır.

Yeni Yol, farklı görüşteki parti üyelerine olabildiğince eşit adaletli olanaklar tanırorsa ancak o zaman açık bir tartışmadan bahsedilebilir. TSİP'le birlik yönünde "ortak bir program taslağı" hazırlamak üzere adımların atıldığı bugünlerde farklı görüşlerin tartışılmasına daha çok ihtiyaç var diye düşünüyorum.

Yeni Yol, şimdiye kadar farklı görüşlere yayınlarında yer tanıdı. Bu tutumu sürdürmesini diliyorum.

Yazının yayınlanması dileğiyle çalışmalarınızda başarılar.

Yoldaşça selamlar

Mahmut Güneş (İSUE4)

Not: Daha önce yazmış olduğum kısa bir yazıyı daha gönderiyorum. Bu yazımı da basabilirseniz sevineceğim

→ ilk sayıda basılıyor!

KOPYACILIK DEĞİL LENİNCİLİK!

Yeni Yol'un 15 Mayıs 1988 tarihli tartışma ekinde İlhan Derin yoldaşın, benim 1 Nisan 1988 tarihinde Yeni Yol'da çıkan "TBKP Program Tasarısı Hakkında Düşünceler" başlıklı yazıma karşı bir yazısı yer alıyor.

İlhan Derin yoldaş kopyacılığa örnek olarak benim yazımı seçtiği için, kendisinin benim tarafımdan "bağışlanması" rica ediyor.

Acaba buna gerek var mı? Bir tartışma yapıyoruz. Farklı görüşlerimiz var. Düşünceler çarpışmadan doğruya varılamaz. Partimizde olması gereken tam da budur. Yıllardan beri birbirimizle parti basınında polemik yapmaktan kaçınan bir anlayışla yetiştik. Politbüro MK üyeleri için bu durum daha fazla geçerli. Aynı şeyleri savunmadığımız halde, aynı şeyleri savunur gibi görünmek daha zararlı oluyor. "Farklı görüşler arasında açık polemikler olmamasını temel sorunlar üzerindeki ayrılıkları gizleme çabasını, bugünkü hareketin eksikliklerinden biri sayıyoruz." diyordu Lenin

Parti içi canlı bir ideolojik tartışma örgütü ilerleten, tartışana da okuyana da öğreten bir işlev görebilirse örgüt bu işten kazançlı çıkacaktır.

Lenin, Bolşevik partisi içinde hep bu yoldan gitti. Yoldaşlarıyla çok açık polemikler yapmaktan kaçınmadı. Şimdi dünya komünist hareketinde uzunca bir süre unutulmuş bu Leninci gelenek canlanıyor. Bu sevindirici gelişmeye ^{parzımizin} politik büro ve MK üyeleri de gereken katkıyı yapmalı, tartışmalara kendi siyasi rumuzlarıyla katılmalıdır.

Lenin'in "Açık tartışma-eylemde birlik" ilkesi çerçevesinde ^{farklı} görüşler açığa çıkarılmalı, parti üyeleri ve yığınlar kimin ne savunduğunu görmelidir.

Bu nedenle İlhan Derin yoldaşa bana yazmak fırsatı verdiği için ancak teşekkür ederim. Birbirimizi "gücendirmemeye" özel bir itina göstermemize hiç gerek yok!

NASIL BİR POLEMİK?

Program tasarısı hakkında görüşlerimi belirttiğim yazıda, olabildiğinde bütünsel bir çerçevede ama detaylara girmeden düşüncelerimi aktarmıştım. İlhan Derin yoldaş bu görüşlerimden bir bölümünü ele almış, diğerlerine dokunmamayı tercih etmiş. Acaba diğer görüşlerime yoldaşım katılıyor mu? Yoksa en güçlü polemik yapabileceği noktaları mı seçmiş? Belli değil.

Bu da bir yöntemdir. Seçmecî polemik yöntemi sadece karşısındakinin görüşünü çürütmeyi hedefliyor. Onda doğru olan şeyleri kabul etmeyi, karşıtını güçlendirir kanısıyla gereksizlik sayıyor. Bu nedenle İlhan Derin yoldaştan daha bütünsel, kendisine göre doğruyu yanlış ayıran bir polemik beklerdim, bekliyorum.

Önce, yazıda dile getirdiğim görüşleri açık sorular halinde formüle etmeye çalışacağım, sonra da İlhan Derin yoldaşımın değindiği konular ve mantığı üzerinde duracağım.

AÇIK SORULARA AÇIK YANIT GEREKİR

1. Lenin'in; Programın, partinin ne elde etmek istediğinin, ne için savaşım verdiğini; kısa, açık, soyut ifade tarzlarından uzak, tam bir bildirimi olması gerektiği görüşü çağımızda değişmiş midir? Program taslağı bu Leninci öğüte uygun mu yazılmıştır?

2. Reformlar için savaşımın yararlanması, kısmi iyileştirilmelerin kabul edilmesi doğru görüşünden yola çıkarak, komünist partisinin yürüyen bugünkü savaşımını reformlarla sınırlandırmak mı doğru, yoksa sosyalist devrim için yürütülen savaşım boyunca, burjuva demokratik reformları, devrimci sınıf mücadelesinin yan ürünleri olarak almak mı doğru?

3. Komünist partisinin bir demokrasi programıyla yola çıkmasının temel amacı öznel etkeni devrim yapabilecek bir düzeye erdirmesi açısından mıdır, yoksa reformların gerçekleşmesinin asıl amaç olmasından mıdır? (Şüphesiz ikisi de önemlidir, ama temel amaç hangisidir?) Birincil amaç, yığınların politik savaşını yükseltecek bir zemin mi yaratmaktır, yoksa yığınların bilincini, hiç de önemsiz olmayan burjuva demokratik hakları kazanmakla mı sınırlamaktır?

4. "Demokrasi Lenin'in dediği gibi bir yönetim biçimi sorunudur, erk sorunudur, hemen bugünkü erk sorununu dışlayan her mücadele, ne denli keskin belgeler kullanırsa kullanılsın, pasifizme, reformizme döner," görüşü yanlış mıdır? Barış ve demokratik yenilenme hedefinin yaşama geçmesini, iktidar sorunundan ayrı olarak ele alması doğru mudur?

5. Devrimci durum yoksa, güncel istemler için savaşımın devrim amacına bağlanamayacağı görüşü doğru mudur?

6. Demokrasi savaşımı içinden geçmeden devrime varılamayacağı doğru görüşünü, "demokrasiyi sosyalizme geçişin vazgeçilmez koşulu olarak algılamak, araya zorunlu bir demokratik aşama sokmak ne kadar doğrudur? Sorun böyle anlaşılırsa, barış ve demokratik yenilenme zorunlu bir aşama olmuyor mu? Bu aşama gerçekleşmeden sosyalist devrim olamaz mı? Genel demokratik görevler bütünüyle, eksiksiz, çarpıtılmadan kapitalizm var oldukça çözümlenebilir mi?

7. Proletarya diktatörlüğünü sadece terim olarak kullanmadığımızı, onun özünü bozmadığımızı söylememize rağmen, aslında proletarya diktatörlüğünün çağa uygun olmadığını ifade eden argümanlar üretildiğini, onun özüyle de ilgili bir tartışma olduğunu kabul ediyor muyuz?

8. "Demokrasiyi koruma ve güçlendirme yoluyla sosyalizme geçileceği" görüşünde bahsedilen demokrasi, hangi "demokrasi"dir? Kapitalizmin çerçevesini aşmayan bir demokrasi sonuçta burjuva demokrasisi olduğuna göre, nasıl olacak da bu burjuva demokrasisi korunup, güçlendirilerek onun anti-tezi olan bir sosyalist demokrasi yaratılacak?

9. Ülkemizde devrimin yolunu "barışçıl yol" ile sınırlamak, ülkemizin gerçeklerine ne kadar uygundur? Barışçıl yolu tercih edilebilir bir yol olarak mı kabul etmek doğrudur, yoksa mutlaklaştırıp, tek yol olarak şimdiden kabul etmek mi doğrudur?

10. Bugün ülkemizde devlet- tekelci kapitalizmi, finans kapital, finans oligarşisi ileri kapitalist ülkelerden farklı özelliklerde ve düzeylerde olsa da var mıdır yok mudur? Eski programımızda çekirdek halinde olduğu söylenen finans kapital nereye gitmiştir?

11. Program taslağında bugün ülkemizde "otoriter bir rejim" olduğu tespiti yapılıyor. Böyle bir rejim olduğunun göstergeleri nelerdir? Acaba 1980'den bu yana gelişen süreci doğru değerlendiriyor muyuz? Otoriter rejime ne zaman, nasıl, hangi sınıfsal değişikliklerle geçtik?

12. Ülkemizde ulusal ekonomiye katkıda bulunan küçük, büyük işadamları kimlerdir? "Ulusal ekonomiye katkı" ölçütünü nasıl ölçüyoruz? Bu işadamlarının, barış ve demokratik yenilenmeyi desteklemeleri neden zorunludur?

13. Burjuva demokratik akım ülkemizde hangi parti eliyle, ya da hangi kesimler eliyle temsil ediliyor? DYP hangi sınıfın çıkarını dile getiriyor? Bu parti, burjuva demokratik bir parti sayılabilir mi?

14. Barış ve demokratik yenilenme ve oradan sosyalizme geçiş için, taslakta ortaya konan olasılıklar şeklindeki hükümetler ve iktidarlar tablosu, şematizme iyi bir örnek değil midir?

15. Ülkemizin önündeki devrim perspektifinin net olarak sosyalist devrim olarak koymak yanlış mıdır? Anti-tekelci dönüşümler kendi özgü bir aşama mıdır? İki "devrim düşüncesinin yanlışlığı konusunda açık bir tutuma sahip miyiz?

Bu sorular açık yanıt bekleyen sorulardan sadece bir kısmıdır. Kadroların kafasında bunlar gibi olan onlarca soruya cevap vermek gerekiyor. Ayrıca yoldaşımın değişik polemik noktalarındaki sorularımı ileride formüle edeceğim.

LENİN'İN DÜŞÜNCELERİNİ AKTARMAK KOPYACILIK MI?

Partimizde öyle günler yaşıyor ki, artık Lenin'in düşüncelerini aktarmak, onun pratiğin sınavından geçmiş görüşlerinden bahsetmek, dünya komünist hareketinin tarihsel deneyimlerinden dersler çıkarmak, buralardan yeni sorunlara yaklaşım metodolojisi bulmaya çalışmak "dogmatizme", "kopyacılığa" kapılmak oluyor. Ancak bunu söyleyenler, Lenin'i kendi yanlış görüşlerine şahit göstermek için, gerektiğinde Lenin'in alıntılarını gelişigüzel, çarpıtarak kullanıyorlar. Bunu yazının ilerisinde örnekleyeceğim.

Tartışmalarda, kişilerin kendi fikirlerini zenginleştirmek için Marxizm-Leninizm ve tarihsel deneyimlere başvurmaları neden yanlış olsun? İlhan Derin yoldaşım öyle bir fobi yaratıyor ki, bundan sonra herhalde kolay kolay kimse buna cesaret edemez! Örnek olsun diye söylüyorum: Lenin "Devlet ve İhtilal"de Marx'tan sürekli alıntı alarak bu "hatayı" işlemiştir. Haydar Kutlu yoldaş "Yol ve Amaç"ın 9. sayısında, yazısının her tarafını Lenin'den alıntılarla doldurarak bu hatayı işlemiştir! Yine devrimin yolu sorununu tartıştığımız bir yazıda, Şili deneyinden bahsetmek kopyacılıkla suçlanabilir. Legalleşme sürecinde olan bir hareket için, Yunanistan Komünist Partisinin EDA deneyimini aynı etiketlemelerle karşılaşılabılır.
hatırlatmak

Ancak ortada bir gerçek duruyor. Kopyacılığa karşı çıktığını söyleyenler ne yazık ki, dünya komünist hareketindeki değişik görüşleri, kendi beyin süzgeçlerinden geçmeden, onları yazarların bile mutlak doğrular olarak bakmadığı düşünceleri, sanki kendi düşünceleri gibi, üstelik de kesinleşmiş doğrular olarak aktarıyorlar. Hangisi kopyacılıktır?

Lenin'e, onun düşüncelerine nasıl yaklaşmalı? Daha önce yazdığım bir yazıda bu soruna değinip şöyle demiştim:

"Önce genel bir anlayışı eleştirmek gerekiyor. Türkiye solu olarak, uzun yıllar Lenin'den alıntılar dövdüren bir geleneğe sahibiz. Bu, Lenin'deki anlayışa dayanmaktan çok farklıdır. Lenin'in sözleri "hangi ortamda, hangi görüş savunulurken niçin söylenmiş" perspektifiyle ele alınmadığı zaman, boş ve yanlış bir alıntı hastalığı ortaya çıkıyor. Lenin'den alıntı yapmak, görüş aktarmak hiç de yanlış değil. Hatta çoğu kez gerekli. Yazarlar, Lenin'in görüşlerini, kendi cümleleriyle yazacaklarına, kaynağa başvurup ondan aktarmaları daha sağlıklı ve inandırıcı oluyor. Yanlış olan, Lenin'in alıntılarını, zaman ve somut koşullardan kopararak aktarmak. Eğer alıntı aktarırken buna dikkat edilmezse ortaya bir kaos çıkıyor. O zaman, Lenin'in sözleri içinde bile çelişkiler bulunabilir. Örneğin, isteyen Lenin'in "İki Taktiği" ile "Nisan Tezleri" arasında birçok çelişki bulabilir.

"Ayrıca, teorinin gelişen bir şey olduğu, Lenin'in de görüşlerinin bu gelişime uygun olarak değiştiği, teorinin pratikten gelen temel bir yanı olduğu gibi, bir de öngörüye dayandığı -ki bu teorinin pratikte öngörüldüğü biçimiyle gerçekleşip ger-

çekleşmemesiyle ilgilidir- unutulmamalıdır."

Soruna benim nasıl baktığımı bu satırlar gösteriyor sanıyorum.

Marksist-Leninist teorinin bir "dogma" olmadığını herkes biliyor. Klasikler, tamamlanmış, bitmiş reçete notları değildir. Onun, hayatın canlı pratiğinde geliştirilmesi gerekiyor. Ancak bundan ne anlaşılması gerektiği, dogmatizme düşmeyelim derken, Leninizmin revizyonu alanına girilebileceği yeteri kadar biliniyor mu? Marksizm-Leninizmi güçlü kılan onun lafızları değil, özü ve metodolojisidir. Onu geliştirirken buna dikkat etmek gerekiyor. Diyalektiği, materyalizme, devlet ve parti öğretisine, sosyalist devrim deorisine, proletarya enternasyonalizmine vs. dogmatik olmamak gerekçesiyle revizyona tabi tutun, geriye Leninizm diye bir şey kalır mı?

Lenin'in yaşadığı koşullarda çok farklı bir dünyada yaşadığımız kesin. Marksist ve Leninist teorinin, çağımızın her toplumsal sorununa bir çözüm getirebilmesi için onu gerçekten geliştirmeye muhtacız. Bunun için dogmatik ve sekte olmamalıyız. Onun özünü, pratikte sınanmış sonuçlarını bozmadan bunu yapabilme becerisini göstere bilmeliyiz. Her komünist partisi kendi ülkesindeki somut koşulları dikkate alarak bunu yapmaya çalışmalıdır. Uluslararası konseptte bağlı tezleri, ulusal tezler haline getirerek, Leninizmi geliştirmek mümkün değildir. Gerçek kopyacılık bu olur.

Marksizm-Leninizm'i nasıl geliştireceğiz? Diyalektik materyalizmin, inkarın inkar diye bir kanunu var. Eskiyle yeni arasındaki objektif ve zorunlu bağlantının ne olması gerektiği buradan çıkarmalı: Üst hareket biçimleri, alt hareket biçimlerinin yok edilmesi üzerinde değil, onları kapsayan biçimde gelişir. Düşüncenin ilerleyişinde de bu böyledir. Pratikte doğrulanmış, eski içindeki rasyonal unsurlar muhafaza edilerek yeni yaratılabilir. Yoksa "eski" çöp sepetine atılarak değil!

Ayrıca bilimin geliştirilmesinde her zaman bir öngörü unsuru vardır. Bilimsel öngörü, gelişmeye yön veren objektif kanunlardan yola çıkarak (ki bunlar pratikten çıkarılmıştır) henüz doğrulanmamış görüşleri içerir. Bu görüşlerin bilimsel gerçek haline gelebilmesi için pratikten geçmesi ve doğrulanması şarttır. Bu nedenle Lenin "teorinin gerçek hakemi pratiktir" diye yazar. Ancak bu şekilde "yeniyi, pratik için denemiş olarak Marksizm-Leninizm'e katabiliriz. Her orijinal düşüncüyü Marksizm-Leninizm'e katkı olarak alanlar ise bilimin bu gelişme mantığını unutuyorlar.

DOGMATİZME DE ÜTOPİZME DE KARŞI OLMALIYIZ.

Bu bölümde İlhan Derin yoldaşımın benim yazımda seçmecî mantıkla ele aldığı görüşlerine değineceğim.

1. Politik Çoğunluk - Aritmetik Çoğunluk Sorunu Üzerine :

Politik çoğunluk, herşeyden önce KP'sinin yığınları yönetebilme sorunuyla bağlıdır. Temelinde, yığınların aktif eylemlerinin bulunduğu bağlaşıklık sistemi yatar. Sayı ile saptanamaz, işçi sınıfının toplumdaki hegomon rolüyle ve diğer sosyal-politik güçlerin aktifliğiyle ölçülür. Politik çoğunluk, nüfusun % 51'inin oyunu almakla özdeş değildir.

Aritmetik çoğunluk ise, genel oyla saptanır, temelinde, burjuva demokrasisinin normlarına uyum yatar. Bu çoğunluğu, seçime giren partilerin ya da blokların oylarıyla sayı olarak göstermek olanaklıdır.

Daha önce yazımda da belirttiğim gibi, Emekçilerin, sömürülenlerin sempatisini kazanmadan devrim olanaklı değildir. Ancak bu kazanma işini, onların % 51'inin oyunu almak olarak anlamamak gerekiyor. Şimdiye kadar tarihte olan devrimlerin deneyimi göstermiştir ki "proletaryanın, mutlak çoğunluğu kazanması ancak devrim sonrası mümkündür."

Bu demektir ki, politik çoğunluk fikrinin kendisi, şimdiye kadar % 51 "oy"un altı anlamına geliyor. Örnek olsun diye söyleyeyim, Bolşevikler, iktidarı aldıktan hemen sonra bile, aritmetik çoğunluğa erişememişlerdir. Kasım 1917'deki kurucu meclis seçimlerinde, aritmetik çoğunluğa sahip olanlar % 58 ile Sosyalist-devrimcilerdir. Bolşeviklerin oy oranı sadece % 25 tir.

Peki teorik bir varsayım olarak politik çoğunluk, % 51 veya onun üstü anlamına gelemez mi? Bugün değil, belki de yarın tarihsel olarak ileri bir dönemde, yeni bir dünyanın kurulduğu, uluslararası politik güç oranlarının, ekonomik göstergelerin tamamen sosyalizmden yana değiştiği, emperyalizmin ufak bir güç olarak köşeye sıkıştırıldığı bir dönemde bu anlama da gelebilir. Ancak biz bugünü, bugünkü dünya koşulları içinde konuşuyoruz. Yarın üzerine, bugünden karar vermek politikacıların değil falcıların işidir.

Politik çoğunluğu, devrim için yeterli görmek, aritmetik çoğunluğa önem vermeyelim anlamına gelmiyor. Ama, ona bel bağlamayalım anlamına geliyor. Objektif koşullar elverse, % 51 oy almak hiç de kötü değil. Sorun, gerçekçi mi olacağız yoksa ütöpik mi olacağız sorunudur.

Birbirimizi iyi anlamalıyız. İlhan Derin yoldaş soruyor: "Politik çoğunluk neden her zaman küçük bir çoğunluk demek olsun?" (Agy) Böyle bir görüşü savunan mı var? Ben yazımda, emekçilerin çoğunluğunun sempatisini kazanmaktan bahsetmiştim. Ancak bunu aritmetik değil, politik çoğunluk olarak anladığımı söylemiştim. Politik çoğunluk, hiçbir zaman "küçük bir çoğunluk" demek değildir. Bunun için İlhan Derin yoldaşımın sözleri arasındaki "her zaman" sözcüğü fazla ve yanlış olmuş. Ayrıca "çoğunluk" sözünden rahatsız olduğum gibi bir izlenim yaratıyor. Bu tutum, ideolojik savışmada tutulacak doğru halka olmuyor. Yazdığım şeylerde böyle bir şey var mı?

İlhan Derin yoldaş

"çoğunluk"tan politik çoğunluğun kastedildiği görüşünde birleşebiliriz.

Yoldaşımın, savunu güdüsüyle bulduğu "politik güçler oranı" sözcüğünün, bu anlan geldiğini, gereksiz bir polemik yapmamak için kabul edebilirim. (Sorunun gerçekte nasıl anlaşıldığını, ilerdeki dönemde pratik içinde anlayacağız.) Ayrıntılar üzerinde değil de, fikirler üzerinde tartışmak istediğimden "ezici çoğunluk" sözcüğünü program taslağında bulamadığım eleştirisi üzerinde de durmayacağım (yoldaşım bu sözcüğü taslağın 27. sayfasında bulabilir).

Tartışmamız gereken nokta, her ikimiz de politik çoğunluk fikrinde birleşmemize rağmen bundan ne anladığımız ve bunu nasıl gerçekleştireceğimizdir.

Yoldaşımın söylediğiyle yetinip aktarıyorum:

"Şimdi artık Lenin'in politik çoğunluğunu nasıl aritmetik olarak, küçük bir çoğunluk diye yorumladıkça, bulduğumuz ezici çoğunluk sözcüğünü de yine aritmetik olarak, demek % 51'in ötesinde öyleyse politik çoğunluk değil, diye yorumlayabiliriz. Ama yazar tam buralara kadar ileri gitme kararlılığını gösterememiş." (Agy)

Burada politik çoğunluk ile aritmetik çoğunluğun ne demek olduğunu yoldaşım tekrar düşünmeli. "Ezici çoğunluk" sözcüğünü hem aritmetik olarak ele alıyor, hem de bunun politik çoğunluk olduğunu iddia ediyor. Aritmetik çoğunluk genel oyla saptanacağına göre, politik çoğunluğu böyle saptamanın olanağı olmadığına göre, bu ölçüp biçmeyi neye göre yapıyor? Ne yazık ki politik çoğunluğun ve aritmetik çoğunluğun ölçü tü birbirine karıştırılmış. Soru şudur: Politik çoğunluk fikrinin kendisi % 51'e bağlı olmadan devrimde çoğunluk oluşturmak demek değil midir?

İlhan Derin yoldaşın söylediklerin ilginç bir sonuca varılabilir; Aritmetik çoğunluğun (% 51) sağlandığı koşullarda yaratılacak bir politik çoğunluk. Bu hangi politik görev için gerekli? Barışçıl olmayan yoldan devrim için.

"Burada söz konusu olan politik görev ise, iç savaşı bir devrimi, yazarın başk bir yerde ileri sürdüğünün aksine, "sadece bir niyet" olarak bırakmayıp, erişilebilir bir hedef haline getirmek. İşte ezici bir çoğunluğu gerekli kılan, bu çetin görev." (Agy)

Buradan ezici çoğunluğu gerekli kılanın barışçıl devrim fikri olduğunu öğreniyor. Eğer barışçıl olmayan yoldan devrim düşüncesi savunulursa, sömürülenlerin çoğunluğu (ki bu nüfusun çoğunluğu anlamına da gelir) gerek yok mu? Gerçekten politik çoğunluk farklı anladığımız ortada. Bu noktayı tartışmalıyız.

Yazımda, devrim için aritmetik olarak % 51 oyu beklemenin hayaller uyandırmak demek olduğunu yazmıştım ve Lenin'in "Bolşeviklerin şekli bir çoğunluğa sahip olmayı

beklemeleri saflık olurdu. Hiçbir devrim bunu beklemez," görüşünü aktarmıştım. İlhan Derin yoldaş buna hayıflanıyor. "Ama aynı anda da bunu şekli olarak, somut bir durumda % 51'in ötesinde bir çoğunluğu gerekli görmenin 'hayaller uyandırmak' demek çağı şeklinde yorumluyoruz." (Agy)

İlhan Derin yoldaş "Hiçbir devrim bunu beklemez" sözlerini, Lenin'den aktarma ya parken unutmuş! Anlayışın özü de burada yatıyor. Lafı döndürmeden sormak gerekiyor: Türkiye'de önerilen devrim yoluna göre, politik çoğunluğu terim olarak kabul etmenin rağmen, % 51'i beklemek gerekir diyor musunuz? Gerekir deniyorsa, bu hayaller uyandırmaktır, bilinç çarpıtmasıdır. Bugünkü koşullarda böyle bir amacı mutlaklaştırma realist düşünmemek, güzel hayallerin peşinde, amaçsız koşturmak demektir. Benim söylediğim bu kadardır.

2. Köylülük Sorunu Üzerine:

İlhan Derin yoldaş yazıyor: "Sanki Lenin 19. yüzyılın son yıllarından 1920'ye kadar odasında düşünmüş, mücadele boyunca köylülüğün somut analizini her seferinde niden ele almamış, ama nihayet tüm dünya köylülüğünün evrensel niteliklerini bulmuş Şimdi bize sadece bunu programımıza aktarmak kalıyor..." (Agy)

Benim daha önce köylülükle ilgili sorduğum sorulardan kaçmanın güzel bir yöntemi Sorulara cevap vermek istemezseniz, karşıdakini hemen "yeniyi" anlamamakla, "kopyacılık"la suçlayacaksınız. Böylece, açık sorulara da siz de bir yanıt vermekten kurtulmuş olacaksınız.

Birincisi, Lenin'in "köylülüğün somut analizini her seferinde yeniden ele almadığını" söyleyen var mı? Bize tam da bu gerekiyor. Bu nedenle şöyle yazmıştım:

"Sosyalist devrimde, kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinde küçük, orta ve büyük köylülüğe karşı aynı tutum alınıyor. Orta köylülüğe karşı tutumla büyük köylülüğe karşı tutum arasında bir fark olması gerekmez mi? Hatta bunların her birine, devrim öncesi yaklaşımla, devrim sonrası, sosyalizmin kuruluş sürecinde aynı yaklaşım sürdürülebilir mi? (Yeni Yol, 1 Nisan 1988) İlhan Derin yoldaşım cevap verecekse bu sorulara yanıt versin.

. Lenin 1920'de, köylülük üzerine yaptığı analizlerden genel sonuçlara varmayı deniyor. Bu nedenle Lenin'in 1920'de söylediği sözlerin bizler için bir değerinin olması gerektiğini söylemiştim (Bu,aynını programa aktaralım görüşüne ^{vi}çerilirse çarpıtma oluyor). Yoldaşım bu sonuçların bizler için bir değerinin olmadığını mı düşünüyor? Öyleyse bunu açıkça yazsın.

Yapılması gereken, Leninci metodolojiyi kullanarak, deneyimleri dikkate alarak Türkiye'deki köylülük üzerine net şeyler söylemektir. Köylülükle ilgili sorduğum sorular yoldaşımın cevaplarını bekliyor.

3. Sosyalizmde çok parti sorunu:

Yoldaşım benim yazımdan bir alıntı aktarmış. Ancak araya kendi kelimelerini sıkıştırarak garip bir "sebeup ve sonuç" ilişkisi çıkarmış. Kendimizi bu düzeye indirmeyelim.

Birisi kalkıp sosyalizmde çok parti olamaz, diye iddia ederse, o insana ilk önce pratikte gözle görülen deneyler gösterilir. Hayat, soyut tezlerden daha ikna edicidir. Bunu söylemeye çalıştım.

Konuya dönersek, sosyalizmde çok parti sorununda da yoldaşım "köylülükte" kullandığı taktiği kullanmış. Sorduğum sorulara cevap yerine, kelimelerimi yorumlamaya başlamış. Birincisi, ben soruna rezervli yaklaşarak programın "hangi tip çok partiye eve dediğini açıklamasını istemiştim. "Tasarıda söylenen biçimiyle bizim bakışımızın açıklanmaya muhtaç yanları var" diye belirtmişim. Böyle bir açıklamayı yoldaşımın yazısında bulmak mümkün değil. Sadece bir nokta açığa çıkmış: "Sosyalist demokrasiyi kana bulamak isteyenlere bu hak tanınamaz, görüşü ikimiz tarafından da kabul görüyor. Bu sevindirici.

Şimdi cevap verilmeyen sorulara dönelim. Yazımdaki görüşlerimi sorulara çeviriyorum:

a. Sosyalizmde (kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde değil) onu benimsemeyen fakat ona karşı "seçimler yoluyla" mücadele eden SHP, DYP gibi partiler olabilir mi?

b. Komünist partisi dışındaki partiler için "sosyalizmi benimseyip benimsemem sorunu", kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminin sorunu değil midir? Bunu sosyalizm taşıdığınızda, örneğin sosyalizmi benimsemeyen burjuva bir partiyi sosyalizmin çerçevesine sığdırabilir misiniz? (Sınıfsal olarak antagonist çelişkili bir sosyalizm olabilir mi?)

c. Sosyalizmde, sizin savunduğunuz tipte "sosyalizm benimsemeyen" bir parti olursa seçimler yoluyla (kan dökerek değil) hükümete ve iktidara sahip olursa, sosyalizm ayakta kalabilir mi? (Sosyalist devlet, değişik partilerin elinde tarafsız bir aygıt olarak varlığını sürdürebilir mi?)

d. Sosyalizmi benimsemeyen bir partiden, komünist partisinin yöneticilik rolünü kabul etmesini beklemek doğru olmadığına göre, komünist partinin yönlendiriciliği olmadan, işçi sınıfının egemenliği uygulanabilir mi?

Bu sorulara herkesi ikna edecek açık cevaplar verilirse, sosyalizmde hangi tipten çok parti olabilir sorusunun yanıtı da açığa çıkacaktır.

4. Demokrasi-sosyalizm arasındaki ilişki sorunu :

Önce İlhan Derin yoldaşımdan aktarıyorum: "Bu yazıda 'sosyalizm ve demokrasi' konusunda verilen, tamamen tek yanlı bir sıra alımtı : Çok bilinen bir gerçeğin, Lenin' sosyalizmin demokrasiyi sosyalizme geçişin vazgeçilmez koşulu olarak gördüğünün bu yanlılık içinde kaybolup gitmesi... " (Agy)

II. Hep aynı yöntem! Yazar, Lenin'den yaptığım alıntıları tek yanlı buluyormuş (!) Yoldaşımın kendi yazısında Lenin'den yaptığı alıntılara, ben de aynı suçlamayı yöneltebilirim. Ama tartışmada bir adım atmış olmam. Sonuçta, Lenin'den aktardığım düşünceleri "tek yanlı" bulmak bir cevap olmuyor. Neden tek yanlı? Bugünkü koşullara uyuyor mu? Yanlış mı kullanılmış? Düşüncede tahrifat mı var? Bunları cevaplayarak tartışabiliriz. Ben yoldaşım gibi yapmayacağım, Lenin'in düşünce eğrisini ele alıp bugüne uygun sonuçlara varmaya çalışacağım.

Birincisi "demokrasi sosyalizme geçişin vazgeçilmez önkoşulu görüşü", Lenin'in düşünce eğrisinde başlangıçta kalmış bir noktayı ifade ediyor. Lenin uzun bir süre Rusya için, burjuvazinin daha iktidara sahip olmadığı, burjuva demokratik görevleri çözüm beklediği bir dönemde, kapitalizmin yaşanmasını ve burjuva demokratik doğrultudaki bir gelişimi zorunlu görüyordu. 1905'ten Şubat devrimine kadar önerdiği şey "köylülerin-işçilerin burjuva merkezli cumhuriyeti"dir. Yani "Narodnik" tipi bir kapitalizm ve son tahlilde burjuva demokrasisi olarak adlandırılabilen bir demokrasi savunmuştur. Lenin'in "iki Taktiği" bunun üzerine kuruludur. O, reformistlerden farklı olarak bunları demokratik devrimle yapmak istiyordu.

Lenin Şubat 1917'ye kadar kabaca (çünkü 1914'ten sonra Lenin'in görüşlerinde değişimler başlar) böyle bir çizgiyi savunduğu için, son tahlilde burjuva demokrasisi olan bir demokrasiyi sosyalizme geçişin vazgeçilmez ön şartı olarak kabul etti.

"Nisan Tezleri" ile birlikte, çarlığın yıkılması ve burjuvazinin iktidara gelmesinden sonra, önce burjuva demokrasisinin yaşanmasını, siyasal sistemde demokratik reformların yapılmasını Lenin artık zorunluluk olarak ele almamaya başladı. Lenin 1917 Ekim devriminden sonra "iki Taktik"deki kendi görüşlerini aşarak şöyle yazabildi: "Nasıl oluyor da, Avrupa'nın en geri ülkelerinden biri, proleterya diktatörlüğünün kurulmasında ve Sovyet cumhuriyetinin örgütlenmesinde ilk ülke oluyor? Rusya'nın geriği ile burjuva demokrasiden atlayarak demokrasinin en yüksek biçimini, Sovyete ya da proleter demokrasisine yapmış olduğu sıçrama arasında çelişki olduğunu söylersek pek yanılmış olmayacağız." (Üçüncü Enternasyonal ve Tarihteki Yeri, Lenin, 1919)

İşte Lenin'i böyle belli bir gelişim içinde, somut duruma göre analiz yapan bir teorisyen olarak, pratik içinde algılamak gerekir.

Türkiye için konuşursak, demokrasiyi sosyalizme geçişin vazgeçilmez ön şartı olarak kabul etmek demek; önce demokratik reformları gerçekleştirmek, burjuva demokrasinin bütün kurallarıyla oturtmak demektir. Yani kısacası, ideal bir burjuva demokrasisi aşamasını zorunlu görmek demektir. Soruna bu anlayışla bakılırsa "Barış ve demokratik yenilenmeyi, ^{bir aşama} zorunlu olarak ele almak, bu aşama gerçekleşmeden devrim olmaz, sonucuna varmak gerekiyor. Tarihin eşitsiz gelişim kanunuyla, bu anlayışın ilgisinin olmaması gerekiyor.

Yanlış nerededir? Sürekli şu iki formül birbirine karıştırılıyor:

Birincisi, burjuva demokrasisini bir aşama olarak ele alıp, onun sosyalizme geçişin ön şartı olarak kabul etmek -ki bunun yanlışlığını belirttik.

İkincisi, demokrasi için savaştan (onun hangi isteminin devrimden önce, hangi isteminin devrimden sonra kazanılacağından bağımsız olarak) işçi sınıfını bu demokrasi savaşımı içinde eğitmeden sosyalist devrim başarılamaz -bu da doğru fikirdir.

Bu iki anlayış arasında reformizm gibi bir uçurum vardır. Ne yazık ki İlhan Derin yoldaş, Lenin'in ^{Burjuvazinin henüz iktidarda} görüşlerine takılıp kalmıştır. ^{olmadığı Rusya kasıplarında söylediği} Hem de Lenin'in, politik demokrasiyi, demokratik devrimle kurmak istediğini atlatarak.

5. Reform stratejisi - devrim stratejisi:

Lenin'i olduğu gibi anlamak ve öyle aktarmak bilimsel namusluluk gereğidir. Lenin savunmadığı şeyleri savundurmamak gerekiyor. Bu noktada İlhan Derin yoldaşın yazısı iyi bir örnek teşkil ediyor. Yoldaşıma haksızlık olmaması için önce onun görüşlerini olduğu gibi aktarmalıyım:

"Lenin partinin stratejik hedeflerini saptamanın yöntemsel ölçütlerini ilk kez 18 yılında, Emegin Kurtuluşu grubunun programını hazırlarken ve RSDİP'ne bir program tasarıması önerirken geliştirdi. Programın yakın hedefini o, devrim ya da reform gibi bir ölçüte değil, 'işçi sınıfı önündeki başlıca engel' ölçütüne ve, 'partinin acil politik görevi' ölçütüne bağlıyor. (C.4, s. 248)

"Bu yıllarda Rusya'da devrimci durumun (kendisi değil!) yakın gelecek için güçlü olasılığı henüz ufukta belirmemişti. Emegin Kurtuluşu'nun programında ve RSDİP'ye öneride de yakın hedef, henüz devrim değil, bir reformdu: 'Çarın sınırsız iktidardan feğat etmesi', 'meşrutiyet yönetimi', 'politik özgürlük'... Çünkü: 'mutlakiyet' koşulları, işçi sınıfının yığınlar önünde 'devrim bayrağını' açmasına başlıca engeldi. (C. s. 250-259)

"Daha sonra 1902'lerde ise artan yığın hareketlenmesi ve devrimci durumun (henüz doğması değil!) yakın geleceğin güçlü olasılığı haline gelmesi koşullarında hayatla birlikte yürümeyi bildiğini bir kez daha gösterdi Lenin'in partisi. RSDİP programında yakın hedef partinin acil politik görevi, yığınlara mal olmuş olan (ve daha sonra iki Tük'te de belirtilen) 'cumhuriyet' istemiyle belirlendi. Yani bir devrim stratejisi nünde ilk adım atıldı..." (A.g.y)

Burada o kadar yanlış fikir var ki ayıklamak gerekiyor. Ayrıca, Lenin'in yanlış y mu var. Önce, yoldaşımın dile getirdiği fikirleri tek tek ele alalım.

a. Lenin, programının yakın hedefini, "işçi sınıfı önündeki başlıca engel" ölçütü açısından tanımlıyor. Bu düşünce doğrudur. Yoldaşımla hemfikirim. Rusya için başlıca engel otokrasiydi. Lenin, hiç bir zaman otokrasinin yıkılması fikrinden vazgeçmedi.

Ne 1899'da ne de daha sonra. Sadece şu söylenebilir: Daha o tarihte Lenin henüz "demokratik devrim" fikrini formüle etmemiştir. Lenin otokrasie karşı demokratik mücadele i kapitalistlere karşı sosyalist mücadele şeklinde ayırım yapıyordu ve ikisinin de ayrı birliği üzerinde duruyordu. İlhan Derin yoldaşıma göre ise, sanki Lenin 1899'da sadece

demokratik mücadele ile, reformlarla yetiniyordu, sosyalist görevlerin üzerinden atlıyordu. Lenin'in, henüz burjuvazinin iktidarda olmadığı bir ülkede, mutlakliyetin egemen olduğu bir ülkede, demokratik devrim anlayışına erişmeden önce, daha parti programının taslaklar düzeyinde tartışıldığı bir dönemde yazdıklarını bugün böyle yorumlamak ona haksızlık oluyor.

Lenin'in görüşleri çarpıtılıyorsa, onun gerçek görüşlerini göstermek için ondan alıntı yapmak zorunluluk oluyor. Başka türlü spekülasyon ve kör doğuşu olur. Lenin 1897 yılında yazdığı, 1898 yılında Cenevre'de "Emeğin Kurtuluşu Grubu" tarafından yayınlanan "Rus Sosyal-demokratlarının Görevi" adlı broşür dikkatle okunduğunda Lenin'in anlayışı görülecektir. Önemli bir bölümünü aktarıyorum:

"Bilindiği gibi Sosyal-demokratların pratik eylemlerinin amacı proletaryanın sınıf savaşına öncülük etmek, bu savaşı şu iki görünüm içinde örgütlemektir: Sosyalist (sınıflar rejimini yıkmak amacıyla ve sosyalist toplumu örgütlemeye yönelik, kapitalist sınıfa karşı verilen mücadele) ve demokratik (Rusya'da siyasal özgürlük kazanma ve mutlakliyetle karşı verilen savaş). Herkesçe bilindiği gibi, gerçekten de ayrı bir toplumsal-devrimci akım olarak ortaya çıktıkları ilk andan beri, Rusya Sosyal-demokratları eylemlerinin bu amacını her zaman kesinlikle belirtmişlerdir. Her zaman proletaryanın sınıf savaşının bu ikili sonutlanışını ve içeriğini vurgulamışlardır. Ve de her zaman sosyalist ile demokratik görevleri arasındaki ayrılmaz bağ kendilerine verdikleri isimde de ayrılmazlıkları görülen sosyalist ve demokratik görevlerin ilişkisi üzerinde ısrarla durdular." (Lenin, agy)

Yoldaşımın daha fazla ikna olması için kendisinin aktarma yaptığı Lenin'in yazısından -her nasılsa kendisinin gözden kaçırdığı- ^{bölüm} bir daha aktarabilirim:

"Rus Sosyal-demokratları işçilerin bu açıdan bağımsızlığına engel olacak hiçbir şey öne sürmediler. Ama ^(Rabochaya Mysel) RM aynı zamanda Rus proletaryasının büyük politik amaçlarının tümüyle 'şimdilik' bir kenara bırakıp, 'tüm gücünü o anın çıkarlarına' harcamak istiyor. Şu ana kadar Rus Sosyal-demokratları o anın istemlerinden sürekli yararlandıkları acil hedef olarak proletaryayı otokrasiye karşı savaşta örgütlemek için o istemleri ajitasyonlarında kullandılar. Şimdi RM, proletaryayı küçük istemler için, küçük bir savaşla sınırlamak istiyor." (Lenin, C. 4, s.262)

Lenin, partinin acil politik görevini, otokrasinin yıkılması olarak koyarken, demokratik bir anayasa temelinde, burjuva demokrasisinin teorik çerçevesine uygun istemleri sürüyordu. Kısacası, bunların hepsi ekonomik ve politik reformlar niteliğinde. Bu istemler, 1902 programında ufak değişikliklerle yerlerini korudular. Bu programda yine demokratik devrim fikri yoktur. Sadece bir burjuva demokratik istem olan "cumhuriyet" istemi somutlaştırılmıştır. Eğer İlhan Derin yoldaşın aklıyla düşünürsek, Lenin 1902'de de "reform stratejisi"ni savunuyordu. Ya da şöyle bir sonuç çıkarılabilir; "cumhuriyet" istenince otomatik olarak "devrim stratejisi yönünde bir adım atılmış oluyor.

Leninizm'in bu kadar basit düzeyde yorumunu yapmak şimdiye kadar hiçbir "bilim adamına" nasip olmadı.

Gerçekler ise şudur: Lenin, 1917 Şubatına kadar acil politik görevi, otokrasinin devrilmesi olarak belirledi. Bunu sosyalist görevlerle birlikte ele aldı. Otokrasinin yerine ne koymak gerektiği konusunda, 1899 yıllarında "bir anayasa oluşturulması için bütün yurttaşlarının temsilcilerinden oluşan bir meclisin kurulması" temelinde politik özgürlük iken, 1902 programında, aynı politik özgürlüğü, cumhuriyet isteminde somutladı. Bu Lenin'in görüşündeki gelişimdir. İlhan Derin'in dediği gibi, devrimci durum yoksa "meşrutiyet", devrimci durum gelişmeye başlamışsa "cumhuriyet" şeklinde yorum mizahi bir açıklama olarak kabul edilebilir ama ciddi olarak ele alınamaz (İlhan Derin yoldaşın devrimci durumdan ne anladığını da merak ediyorum. Acaba Rusya'da devrimci durum ne zaman başgösterdi?).

Yine Lenin 1899'da, 1902'de ve 1905'te acil politik görev olarak sosyalist devrim öngörmedi. (Devrimci durum varken de yokken de bu böyleydi) Acil politik görev olarak iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi gerektiğini söyleyenleri eleştirdi. Acil politik görev olarak, otokrasinin yıkılıp politik özgürlüklerin kazanılmasını sosyalist devrim için önşart kabul etti (bu konudaki gelişimi daha önce ele aldığım- dan uzatmıyorum).

Burada İlhan Derin yoldaşa bir soru sorulabilir: Lenin, 1905'te devrimci durum bitti, yani devrim günlerinde, siyasal sistemdeki demokratik reformlardan vaz mı geçti? Yoksa onları zorunlu olarak yaşanması gereken bir dönem olarak mı ele aldı? Demokratik devrimin, burjuvaziye yönetebilir hale getireceğini, kapitalizmi Avrupa biçimine değiştireceğini söyleyen Lenin'in kendisi değil midir? O zaman Lenin'in görüşlerini reform stratejisi, devrim stratejisi diye ikiye bölmek niye? Yoldaşım üzülecek ama Lenin'de böyle ayırım yoktur.

b. İlhan Derin yoldaş, Lenin'in de kendisi gibi düşündüğünü göstermek için, 9 sayfalık Lenin'in yazısından kelimeler aktararak, araya da kendi cümlelerini sıkıştırarak, özünde kimin görüşü olduğu belli olmayan bir paragraf ortaya çıkarmış. Paragrafı tekrar yazıyorum: "Çünkü 'mutlakiyet' koşulları işçi sınıfının yığınlar önünde 'devrim bayrağını' açmasına başlıca engeldi." (C.4, s.250-259)

Burada çıkan sonuç: Lenin'in mutlakiyet koşulları var diye, devrim fikrini ileri sürmediğidir. Burada önemli bir tahrifat var. Önce onu görmek için, Lenin'deki gerçek görüşü aynı yazıdan aktaralım:

"Otokrasinin yıkılması için savaşım neden Rus işçi sınıfının ilk görevi olmalıdır? Çünkü hem ekonomik, hem politik alanda kalıcı bir konum kazanmak, ses getiren yığın örgütleri kurabilmek, emekçi yığınların önünde toplumsal devrim bayrağını açmak ve onları bu savaşıma hazırlamak için işçi sınıfı savaşımını otokrasi altında gerektiği gibi yoğun biçimde yürütemez. Tüm işçi sınıfının burjuva sınıfa karşı kararlı savaşımı ancak politik özgürlüklerin olduğu koşullarda mümkündür ve bu savaşımın proletarya için son amacı politik iktidarı kazanmak ve sosyalist toplumu kurmaktır." (C.4, s.265)

Lenin, burada toplumsal devrimin, yani sosyalist devrimin acil hedef olarak Rus işçi sınıfının önüne konamayacağını anlatıyor. İlhan Derin yoldaş, "toplumsal" sözcüğü

nü unutmuş. Soru şu: Lenin, 1905 devriminde bile "bu sosyalist devrim bayrağı"nın açılmasını istedi mi? Hayır. Şubata kadar bu bayrak hiç açılmadı. Demokratik devrim- sosyalist devrim tezlerinin arasında hiçbir ayrım yapmadan, sorun böyle ele alınınca işte gerçek kopyacılık ortaya çıkıyor, hem de bir tahrifatla birlikte. Sonra, İlhan Derin yoldaşa sorarlar, mutlakiyet koşulları, devrim bayrağının açılmasına engeldi (1905'te mutlakiyet ortadan kalkmış mıydı ki, Lenin, demokratik devrim formülünü ortaya attı. Demokratik devrim, sosyalist devrimden amaçlarıyla farklı olsa da, sonuçta bir devrim değil miydi?

Böyle yapmayalım yoldaşlar, Lenin'i kendi yanlış görüşlerimize alet etmeyelim. "Kopyacılığa" hep birlikte karşı olalım, ama böyle yaparak değil. Çünkü o zaman gerçek kopyacı bile olunamıyor.

c. İlhan Derin yoldaşın tüm mantığı gelip bir noktada düğümleniyor: Lenin, devrimci duruma bağlı olarak reformu ya da devrimi savunuyor. Devrimci durum yoksa, reform stratejisi, devrimci durum varsa devrim stratejisi. Bu kaba mantık Leninizmi anlatmaktan uzak olsa gerek.

1907-10 yılları Stolipin'in gericilik dönemidir, bu dönemde devrimci durum bastırılmış, devrimci yükseliş kesilmiştir. Eğer Lenin, İlhan Derin yoldaşla aynı görüşte olsaydı, demokratik devrimi rafa kaldırıp 1899'a (reform stratejisine) dönmesi gerekliyordur. Ancak Lenin tam tersi görüştedir. 1909'da Lenin'in kaleme aldığı "Yolda" adlı makalesinde Lenin soruna şöyle yaklaşır: "Rusya'da burjuva demokratik devrimin amaçları karşısında proletaryanın tutumu değişmemiştir. Bu tutum, demokratik köylü tabakasına önderlik etmeye ve onun liberal burjuvazinin, Kadet partisinin, ufak-tefek kavgalar bir yana giderek Oktobristlere yavaşan ve son zamanlarda bağnaz uyarmalarıyla çarlığı ve gericiliği desteklemeye ve ulusal liberalizmi kurmaya çalışan Kadet partisinin etkisinden kurtarmaya dönüktür.

"Monarşinin tümenden kaldırılması ve siyasal iktidarın proletarya ve devrimci köylüler tarafından ele geçirilmesi savaşımı -diyor karar- eskisi gibi sürüyor."

Özetlersek, Lenin'de reform stratejisi, devrim stratejisi gibi bir ayrım yoktur. Eğer devrimci durum yoksa, demokrasi savaşımı devrim savaşına bağlanamaz gibi bir görüş ise hiç yoktur. Bu görüşler olsa olsa Leninizme bir "katkı" sayılabilir. Ama orijine ters, yanlış bir katkı.

1. SON BİR KAÇ SÖZ

Bugün artık bütün insanlığı yakından ilgilendiren sorunların yoğunlaştığı bir dünyada yaşıyoruz. Örneğin global sorunların içinde yer alan "ekoloji sorunu" tüm insanlığı tehdit eden bir olgudur. Dünya komünist hareketi uzun yıllar, genel insani sorunlara, savaş-barış sorunu dışında büyük bir ilgi göstermedi. Bu bir eksiklikti. Şimdi bu açık kapatılmaya çalışılıyor. Gelişim sevindiricidir.

Dünya komünist hareketinin kendini yenileme çabası, şüphesiz ki sadece yeni sorunlara, yeni çözümler üretme amacından kaynaklanmıyor. En başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalizmin ekonomik olarak bilimsel teknolojik devrimden yararlanarak sosyalizmin çekim merkezi haline getirilmesi isteği var. (Politik sistemdeki sosyalist demokrasiyi geliştirme yönünde atılan adımlar da bu amaca hizmet ediyor.) Sosyalizm, bugün önüne koyduğu hedeflere ancak farklı düzenlere sahip ülkelerin "barış içinde bir arada yaşama konseptine" bağlı olmasını sağlayabilirse daha kolay varacaktır.

Şüphesiz ki bu, dünya üzerinde varolan statükonun korunması demek değildir. Düşman sınıfları ortadan kaldırmadıkça statüko dengesizliğe dönüşmek zorundadır. Sınıfsal çıkarları, her zaman "mutlaklaştırmak" ne kadar yanlışsa, sınıfsal çıkarları "genel insani çıkarlar" içinde eritmek de o kadar yanlıştır.

Dünya komünist hareketinin yenilenmesine, bilimsel sosyalizmin geliştirilmesine her bir komünist partisinin çapı oranında yapabileceği bir katkı olmalıdır. Marksizm-Leninizm dokunulmaz "ayet"lerden oluşmadığına göre, onun çağın yeni sorunlarına cevap verecek tarzda geliştirmek gerekiyor. (Tabii ki onun özünü bozmadan, revizyonizm alanına girmeden.)

Bizim kendi partimiz için konuşursak, bu ne anlama geliyor? Tersinden başlayıp önce olmaması gerekeni söylemeliyim: Değişik ülkelerdeki Marksist bilim adamlarının görüşlerini, Dünya komünist hareketinde dile getirilen uluslararası tezleri aynen kopya edip ülke somutuna aktarmamalıyız. Şöyle de söyleyebilirim: Gerçeğin kimse'nin tekelinde olmadığını düşünerek, dünya komünist hareketindeki farklı görüşleri, kendi beyin süzgecimizden geçirerek ele almalıyız. Ayna gibi yansıtan değil -düşün tartışan, eleştiren bir beyine sahip, kişilikli komünistler, kişilikli parti olmalıyız.

Bizim partinin, ülkemiz üzerine yapılmış ne kadar bilimsel araştırması var? Türkiye kapitalizmi üzerine, köylülük üzerine, islamiyet üzerine, sınıf karşıtlarının iç analizi üzerine, ordu üzerine kaç tane bilimsel çalışma yapabildik? Şu biz daha kolay geliyor: Değerli Sovyet bilim adamı N. G. Kireev'in Türkiye'üzerine yaptığı çalışmaları aktarmak. İsteyen Türkiye kapitalizmini Kireev'den farklı olarak

yorumlayan Y. N. Rozaliyev'den de aktarma yapabilir. (Kireev'e göre ülkemizde devlet-tekelci kapitalizmi yoktur, Rozaliyev'e göre de vardır. Hangisini kabul ediyoruz?)

Eğer bir partinin bu alanda kendi iç kurumsallaşması yoksa, ülke üzerine yapılmış ciddi araştırmaları yoksa, başkalarının söylediklerini ön hazırlık olarak incelemek yerine, onlardan en uygununu kesinleşmiş doğrular olarak lanse etmekten başka yol var mı? Ne yazık ki bunlar acı gerçeklerdir. Gerçeği olduğu gibi görebilirse sorunlarımıza çözüm bulabileceğiz.

Şüphesiz ki, Marksizm-Leninizm'i ülke toprağında yaratıcı biçimde üretmekle, ortaya ütöpik tezler atmanın bir ilgisi yok. Komünist partisi var olduğu koşullardan yola çıkarak realist politikalar üretir. Varsayımlar üzerine kurulmuş görüşlerle, gerçekçi bir politika yapılamadığı gibi bunun sonucunda kendi dünyasında yaşayan marjinal bir parti ortaya çıkarılabilir. Ütopizme neden değinmek gereği duyuyorum? İlhan Derin yoldaşın şu satırları beni düşündürdü: "TBKP Program Tasarısı dün değil yarının sosyalizminin öngörüsünü yapıyor. O, savaşların ortadan kalkacağı, sosyalizm dünyasının çekim gücünün yeni bir niteliğe yükseleceği ileri bir geleceğin Türkiye'sinde sosyalist devrimin yasallıklarını, böylesi koşulların olanaklı kılacağı yeni bağlaşıklıkları yakalamaya çalışıyor. " (A g y)

Peki yoldaşım, biz "dünün değil yarının sosyalizminin öngörüsüne" dayanarak politika yapacaksak, bugünün öngörüsüne göre kim politika yapacak?

Güzel düşler kurmak insanlara özgüdür. Sosyalizmin umutlu geleceği bize bir optimizm sunuyor. Pesimizme karşı optimizmin çok yararlı yanları var, ancak bir tehlikesi de var: Gerçeğe gözlerini kapatmak, olguları olduğu gibi değil de, gönlümüzün istediği gibi algılamak. 1800'lerin ütöpik teorisyenlerini suçlamak aklımın ucundan bile geçmez. Onlar ancak sınıf gerçeğini görmedikleri, hayalci oldukları için eleştirilebilir. İlhan Derin yoldaşımı, geleceğe dönük güzel hayaller kurduğu için değil, bunları bugün bir gerçekmiş gibi ele alıp, politikayı onun üzerine kurduğu için eleştirebilirim.

Güzel hayalleri, yarının gerçekleri yapmak istiyorsak, bugünden realist bir politika gerekiyor. Partimize de lazım olan, ülkemizde bugün sürmekte olan sınıf mücadelesine uygun devrimci bir politika yaratmaktır.

Dizildi.

Denleceh
Tammam

Nasıl bir yeni " Yeni Yol " ?

"Yeni Yol" un yeniden yayınlanması düşüncesinden çıkan bu sorunun amacı, ilgi çekici, kendini aratan bir yayın olması istemiyle sorulmaktadır diye düşünüyorum. Bana göre en ilginç olan yaşamın kendisidir. Yaşamda, başarı ve başarısızlık, sevinç ve üzüntü, korku ve cesaret heyecan ve donukluk içiçedir.

Yayın bu yaşamı ne ölçüde gerçeğe uygun yakalayabilirse, okur, yayında kendisini daha rahat bulabilir. Ve insan kendisini bulduğu bir yayına elbette ilgi gösterir, yayını sever ve onunla kaynaşır.

Bir örgüt yayınında yansıması gereken konulardan biri de, örgütün yapısı, üyelerin genel psikolojik durumu, başarıları ve başarısızlıklarıdır. Başarıyı öne çıkarıp başarısızlığı saklamak örgüte karşı güvensizliğin gelişmesine neden olur. Esasen hemen, hemen herkes, hem kendi örgütünün ve hem de başkaları hakkında genel hatlarıyla bir bilgiye sahiptir. Yaşam o örgütlerin ne durumda olduklarını, eylemleri ve etkinlikleriyle ortaya sermektedir.

Benim bildiğim, yaşadığım gerçekler, okuduğum yayında olduğundan başka türlü gösteriliyorsa, en başta ben, böyle bir yayını ilgi ve heyecanla okumayacağım demektir. Oysa, düşüncelerimi yazabileceğim, başkalarının düşüncelerinden yararlanabileceğim bir yayına da ihtiyaç duyuyorum.

Kanımca sorunun tehlike olan bir başka yanı daha var. Eğer, ben, sürekli olarak "Çok iyi, çok iyi" mantığı ile eğitilirim, yaşamdan koparılacak ve gerçek durumdan uzak şekillenirsem, o zaman, yaşamın gerçeği ile karşılaştığım zaman, mücadeleyi sürdüreceğim gücü ve morali bulamayabilirim. Şaşırabilirim, endişeye düşebilirim.

Oysa, benim, örgütüm, eksiği yanlış ile, kendisini cesurca ortaya koyabiliyorsa, o zaman ben, yaşamın gerçeğini bilerek, zorlukları bilerek mücadelemi sürdürmeye kendimi hazırlayabilirim.

Ben biliyorum ki, örgütüm içinde, kendisine büyük saygı ve sevgi beslediğim özverili, çalışkan, yaratıcı yoldaşlarım var. Ama ben yine biliyor ve görüyorum ki, bu niteliklere uymayan tutum ve davranışlar içinde olan yoldaşlarım da vardır.

Benim heyecanla okuyacağım bir yayın, örgütümün sağlıklı sesinin, sağlıklı olmayan sese karşı duyulabilmesi koşullarını yaratan yayındır. Yanlışlığa, parti normlarını çiğneyenlere karşı "esneklik", doğrudan bu normların zedelenmesine neden olabilecek sınırdan tutulabilmelidir. Parti toplantısına gelmeyen, aidatını ödemeyen, partinin verdiği görevi yapmayan biriyle "yoldaş" olmak istemiyorum. Bu "çifte standart" demektir. Parti içinde olumlu unsurları, olumsuz yönde etkilemek demektir. Görünümü bozulmasın diye, bir salkım üzümü ziyan edecek olan çürük üzümü koparıp atamayan bir anlayış, kısa süre sonra tüm üzüm salkımını yitirecektir.

Tüzüğün yaptırımcı ve uyarıcı maddeleri bir süs değildir. Partinin birliğini, diriliğini, disiplinini sağlamak içindir. Bununla "çok sert" uygulamaları kastetmiyorum. Elbette karmaşık bir süreçten geçiyoruz ve yoldaşlarımızın bu süreci hep birlikte yaşamasına mutlaka gereken önem verilmelidir. Ama bu hassas dengeyi, ilkesizliğe kapı açan boyutlara taşımamak gerekir. Yayın, bu konuda uyarıcı eleştirilere yer vermelidir.

Yeni "Yeni Yol" ülke dışındaki komünistlere seslenecekse, o zaman onların bu ülkedeki mücadeleye yönelik görev ve sorumluluklarına da yer vermelidir. Rheinhausen Krupp Çelik işçilerinin aylarca süren, işyerini koruma kavgasına sayfalarında yer vermeyen "eski" "Yeni Yol" durumuna düşülmemelidir.

Tartışmak "Kavga etmek" demek değildir. Karşılıklı öğrenmek demektir. Bunun da temel ilkesi, saygılı, yapıcı ve gerçekçi olmaktır. Bu ilkelere uyan tüm düşünceler yayında yer alabilmelidir.

Yaşamı olduğu gibi yansıtalım. Hepimiz kendimize düşen payı alalım ve elbirliği ile, yaşamı değiştirecek olan örgütümüzü, birliğimizi güçlendirelim. Yeni "Yeni Yol"a yönelik beklentim budur.

Basri Balıkçı

Durshung

Dizidi

Yesil arzili yerler
dizilecek.

SOL GÜÇLERİN BİRLİĞİ VE BİZ

Kasım ONAR

TİP-TKP Birliği, ülkemizde komünistlerin birliğinin sağlanmasının önemli bir adımıydı. Tarihsel derslerle dolu bu girişim başarıya ulaştırıldı ve genel sekreterlerimizin ülkeye dönüşleriyle birlikte birlik, yasallaşma ve yığinsallaşma hedefiyle bağlandı. Şimdi TSİP'le birlik çalışmalarıyla, komünistlerin birliği sorunu önemli, yeni bir aşamaya yükselmiş olacak.

Komünistlerin birliği sorununu, sol güçlerin birliği sorunuyla karşılaştırmamak, birini diğerinin karşısına koymamak gerektiği herkesin kafasında açık. olmalı. Ülkemizin içinde bulunduğu bugünkü koşullar, hem komünistlerin birliğini, hem de sol güçlerin bir bütün olarak halkın özlem ve beklentilerine yanıt verebilecek düzeye ulaşmalarını zorunlu kılıyor.

Genel sözlerle ifade etmeye çalıştığımız bu tür "zorunlulukların" yaşamda kendini gösterebilmesi ise, bunları sık sık vurgulamaya değil, hayatın içinde uygulamaya bağlı. Sonuçta önemli olan, parti örgütlerimiz, biz, tek tek komünistler, sol güçlerin birliği sorununa nasıl yaklaşıyor, ~~nasıl bir tutum gösteriyoruz?~~ nasıl bir tutum gösteriyoruz? Günlük faaliyetimizde, ilişkilerimizde sol güçlerin yeri nedir?

Bu sorulara yanıt verirken, partimizin seruna bakış açısını bir kez daha hatırlatmak ve bunun üzerinde kısaca durmak istiyorum. TBKP, Türkiye'nin demokratikleştirilmesinde, derin sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde sol güçlerin birliğinin belirleyici önem taşıdığını vurguluyor. Ülkenin içinde bulunduğu ağır sorunları hiçbir politik gücün tek başına çözemeyeceğini belirten Komünist Partisi, sol güçler açısından da şu sonucu çıkarıyor: Bu sorunların çözümünü sağlayacak olan en geniş politik güçleri birleştirip harekete geçirmeyi. hiçbir sol örgüt tek başına başaramaz!

Sol içinde çok sayıda örgütün, grubun, farklı görüş ve politik çizginin bulunduğunu biliyoruz. Sol güçlerin birliği

bundan
deyince de, /hemen bütün örgüt ve grupların, herşeyi bir yana bırakıp birleşmesini anlamak da mantıkdışıdır. Bunu da biliyoruz. Her değişiklik bir günde gerçekleşmez, Sol güçlerin birliği geceden sabaha bir çırpıda sağlanamaz. Öyleyse soruna uzun vadeli yeni bir bakış açısıyla yaklaşmak gerekiyor. Hiç bir sol örgütün ve partinin tek başına gerçeğin ve devrimciliğin tekeline sahip olmadığını söylemekle, TBKP, sol içinde işte böyle bir bakış açısının temsilcilerinden biri oluyor benzer. Bu anlayış, sol güçler arasında birbiriyle rekabeti, kavgayı, düşmanlığı kolay suçlayıcı tutumları, birbirini zayıflatmayı temel alan ve 12 Eylül öncesinde sol içi ilişkilere egemen olan eski anlayışın tamamen reddi anlamını taşıyor. Bu anlayış, sol içinde yeni tür ilişkiler sisteminin yerleştirilmesini gerektiriyor. Nitekim TBKP'nin "sol içi yeni ilişkiler sistemi" görüşü öteden beri tartışılıyor.

"Sol içi yeni bir ilişkiler sistemi"... Bundan ne kastedildiğini tam ortaya koyamazsak, daha işin tartışılması aşamasında, yeni ve zengin içerikte bir görüşü slogan haline getirmek, eskinin tuzağına düşmek olacaktır. Onun için böyle bir sistemin hangi unsurları içerdiğini açıkça ortaya koymalıyız. Ben sınırlı da olsa bunu şöyle düşündüm: Sol içi ilişkiler sistemi, diyalog ve işbirliği, açık, dostça, yaratıcı bir fikir tartışması, birbirini geliştiren, birbirine her aşamada destek olan, geliştiren bir tutum, / ortak iş ve eylem gibi temel unsurlardan oluşuyor.

Şimdi geliyoruz Sol güçlerin birliği ^{konusunda} sorununun pratikteki sonuçlarına. Yukarıda özetlemeye çalıştığım görüşler temelinde parti yönetiminden, parti örgütlerine kadar komünistlerin neler yaptığı sorgulanmalıdır. Komünistlerin birliği sorunu, sol güçlerin birliği sorunuyla nasıl uyumlu bir çözüme kavuşturulacaktır? Bu, yanıtlanması gereken sorulardan biri benim kafamda.

Bir başka yanıt beklediğim soru ise, parti örgütlerimizin bu sorun hakkında neler düşündüğü, neler yaptığı ? Parti örgütlerinin faaliyetinin en önemli göstergesi, ortaya konan eylemler olduğuna göre, bu konuda oldukça karamsar düşünüyorum. En azından Batı Avrupa'da, çok ana geniş olanakların varlığı koşullarında sol güçlerle yapılan ortak eylemlerin bu denli az olması düşündürücüdür. Batı Avrupa'da elbette herşeyi en olumsuz yanından ele almak doğru olmaz, olumlu örnekler de var. Bu doğru ana, bence bu örnekler yetersizdir.

Sol içinde yaratıcı bir fikir tartışmasının yerleşmesi için yapılanlar ne noktada? Örneğin geçen Mayıs ayında Batı Berlin'de Kurtuluş ve TKP'nin "Sosyalist Demokrasi" paneli yapıldı. Münih'te, ise Dev-Yol, Kurtuluş, TKEP, TBKP temsilcileri "Sol ne yapmalı?" konusunu tartıştı. Bu tartışmada dile getirilen görüşler, fikirler, (Türkiye Postası'nın haberindeki birer cümleyi hesaba katmazsak) kamuoyuna yansımada. Kaldı ki bunlar sınırlı bir kaç toplantı örneği. Neden bu tür toplantılar hem ülke içinde hem de yurtdışında daha sık, daha geniş güçlerin katılımıyla başarılamıyor? Sol güçlerin aralarında tartışacağı o kadar çok sorun o kadar çok konu var ki, burada eksik olan girişimcilik, örgütçülük olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca ülkemizde demokrasi mücadelesinin gündeminde sayısız kampanya konusu var. Her örgüt ya tek tek, ya da çeşitli gruplarla kampanyalar yürütüyor. İçinde yeralalım veya yeralmayalım, demokrasi mücadelesini güçlendirecek her girişime, her kampanyaya omuz vermek zorunda değil miyiz? Bunun sol güçlerin birliğini güçlendireceğini görebiliyor muyuz?

Sol örgütlerin bir bölümünde varolan komünistlere karşı önyargılı tutum nasıl değiştirilecek? Bu konuda bizim çabamız ciddi bir öneme sahiptir.

Kasım Onar,
FAC

21 Eylül 1988

Çarşamba

Çok Değerli Sargın ve Kutlu Yoldaşlarım!

Bugün benim doğum günüm. Yarın 83. yaşına ilk adımımı atmış olacağım. 27 gün sonra da, yani 17 Ekim 1988 de Türkiye Komünist Partisi'nin üyesi olduğumun 62.yılı'nın ilk gününe ~~adımımı atmış olacağım.~~ ^{yaşayacağım} Sıhhatliyim, sağlamım. Liderliğiniz altında bulunan partime hizmet edecek gücü hehüz yitirmiş değilim. Bunu sizlere ispat etmek istiyorum. Tanıtlamak için 10 Ağustos 1988 de çektirmiş olduğum fotoğrafımı sizlere gönderiyorum. Ona bakarak sıhhatimin sağlamlığı hakkında bir sonuca varırsınız. Aranızda bulunmayış, Türkiye'nin demokratikleşmesi mücadelesinde sizlerle beraber bu savaş vermeyi çok isterdim. Olmadı. Nasip değilmiş. Altın topraklı ve toprağı çok verimli güzel yurdumu çok özledim. Onun özlemine çekerek yaşantımı sürdürüyorum. Hasret gidermeye çalışıyorum. Hele, hele güzel yurdumun verimli altın topraklarında çağdaş bir toplum, bir Türkiye kurmak için alın teri döken işçinin, köylünün, gençliğin, aydınının yani yaratıcı halkımın arasında bulunamamın özlemine çekiyorum, acısı ^{sizlere nasıl anlatayım?} acı çekiyorum. Ama bu hasretin, acı özlemin yakın bir gelecekte giderileceğinin bilinçli olarak inancındayım.

Ankara'da Devlet Güvenlik Mahkeme'sinde demokrasinin yurdumuzda gelişmesinde korkanlara karşı yaptığınız konuşmalar, savunmalarınızın gazetelerden parça parça okudum. Bu konuşmalarınız işçi sınıfı tarihine, demokrasi mücadelesine tarihî bir belge olarak altın kalemle yazılacak önemdedir. Tarihî önemi olan savunma konuşmalarınızın tamamını okumanın sabırsızlığı içindeyim. Demokrasi düşmanlarına, Hitler, Musolini, Salazar, Franko ve Pinoçet faşist hayranlığının hortlatmak isteyen insanlık düşmanlarının maskelerini yüzlerinden alıp fırlatmalarınızdan dudugum sevinç içinde sizlere bu mektubu yazıyorum. Çok mutluyum, çok sevinçliyim. T.B.K.P. nin, partimin demokrasi mücadelesinde öncülük görevini sizlerin agzından dile getirmesim gurur duymaktayım. Yurda dönmek, politik muhacerete son vermek, demokratikleşme savaşını sizlerle, halkımla beraber yapmak tek istegim. Demokrasi savaşında başarılar dileyerek sizleri kutlarım değerli liderlerimiz Haydar Kutlu ve Nihat Sargın Yoldaşlarım.

M. Bozışık

ŞABLON DEĞİL, BİLGİ GEREKLİ

Yeni Yol'un 16. sayısında T. Demir imzalı bir yazı yayımlandı. Yazıyı birkaç kez okudum. Harıl harıl öğrenme çabasındayız. Eside eskiyen ne? Yeni ne? Diyalektik materyalist düşünce tarzının tüm kategorilerini elden geçiriyoruz. Ekonomi-politik bilgilerimizi tazeleyiyoruz. Tarihe materyalist diyalektik yöntemle bir kez daha bakıyor, göz merceğimizin görme ufkunu zorluyoruz.

İşçi sınıfında niteliksel değişimlerden söz ediliyor. Orta katmanlarda hala yaşayan diriliğe işaret ediliyor. Genel perspektifi anlamak için elimizden gelen çabayı gösteriyoruz. Sorun bunu ülke toprağında yaşama geçirmek.

Dünyanın idiş yönünü belirleyen etmenlerden biri de kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketleri. İşçi sınıfının yüzyılın başından bu yana büyümesi korkunç boyutlarda. Nitelikce de öyle. Bunun getirdiği sorunlar da var.

Ancak, bu argümanın ülkemize uyarlanmasında ciddi kaygılarım var. Politik yazınımızın son birkaç yılını taradım. Doğrudan işçi sınıfımızı inceleyen bir tek yazı var. Yazık ki, o da yabancı kaynaklı. Ülke toprağında politik yazınımızda yer alacak değerde bir yazı üretilmemiş. Ülkemizde işçi sınıfının niteliksel değişimi pek de öyle ileri kapitalist ülkelerde olmadığı gibi, örneğin bir Yunanistan ya da Portekiz'dekilere de pek benzemiyor. Varolan teknolojik düzey ne? Bilimsel Teknik Devrim'den payımız ne? Buna uygun olarak eğitimin yapısı ne? Bilgisayar nerede kullanılıyor? Kim kullanıyor? Kaç tane plititeknik türü okul var? İşçi sınıfının elinde ne kadar hisse senedi var? Mülkiyetin yapısı ne? Kişisel mülkiyetin boyutu ne? Ne türden bir "toplumsallaşma" var? Orta katmanların hangi kesimi işçi sınıfına katılıyor? Dileğim şu: Parti yazınımızda yazıları yer alan, yol gösterici yazılar yasan her yoldaş, Merkez Komitesi'nden

sıra neferine kadar, soluğu kadar üflesin. Hiç kimsenin kimi Sovyet araştırmacılarından, hiç kaynak göstermeden, kimi eğilimleri vakıa gibi aktarması hoş değil. Düpedüz şablonculuk. Tüm okuyucuların yazı sahiplerinden kullandıkları argumanları kanıtlamalarını isteyebilmesi gerekir. Ekonomi biraz da rakamlardır. Bırakın onlar konuşsun. Dostlarımız da dinlesin.

Türkiye komünistlerinin değerli aydınlara ihtiyacı var. Yeni görüşler madem ki Ülke toprağında yeşerecek, politik göçmenliğe zorlanarak ülkeden, onun bilimsel dünyasından uzak kalmış komünist aydınlar kalemını oynatırken daha dikkatli olmalıdır. Bizlerin bilimsel bilgiye ihtiyacı var, şablona değil.

TAYLAN ÖZGÜR
İngiltere

Bece, İna olamadı

Düzeltilen son!
AK.

Yeni Yol. Yarı Kurulunda.

DİZİLDİ

Değerli Dostlar.

Ben bir Yeni yol taraftarı ve okun olarak
bir iki Düşünce ve önerimi belirtmek istiyorum,
Yeni yol'un son sayısında yazdığı gibi, bu
gazete sadece (program) tartışması için böyle
bir içerikte çıktığını anladım ama bundan
sonra daha değişik bir içerikte çıkacağına
inanıyorum. ~~Önce~~ önce sunu'da belirtmek
istiyorum program tartışması nedeniyle elbette
galiba içersik olarak beni ve bu bölgede
okuyan arkadaşları tatmin edici değildi. ve bu
konuda çok tartışıyoruz. Ama şimdi su
kanıya vardım. henüz bende bundan sonra böyle
olmayacak. bizleri eğitici bir yol oynayacak.
ilk önerim su ben örneğin TİP ve TKP'nin
türkiyedeki mevcut düzeni hakkında tam bir
açıklayıcı bir taktik yok. benim görebildiğim
kadarıyla. Haydar Kutlu sunu söylüyor türkiyede
parlamentar görünümünü otoriter bir rejime
görebildiğini ama ~~nasıl~~ nasıl olduğu hakkında ~~ben~~
her iki parti'den tam bir açıklayıcı bir görüş
yok. Örneğin ben şöyle düşünüyorum T.C. devleti-
Fasit bir yapıya sahiptir. diyorum. diyorum çünkü
bu konuda bizlere fazla bir Alternatif gösterilme-
di. ben ikna edilmedim. benim istediğim T.K.P'nin
83'de ~~ben~~ cuntağı biz böyle teğertlendirdik
ama şimdi çok şeyler değişti şimdi görüşümü
bunun türkiyenin yapısı budur diye (yeni yol'da
bunun çok geniş bir şekilde yazılmasını
istiyorum. ve bundan böyle (Atılım)
avartmayacak şekilde gerçekten teorik bir
parti yayın organı olmasını diliyorum.

~~2. önemi~~
2. öneminde su Sovyetler Birliği hakkındaki görüşlerin daha çok alınması ve Stalin'den Brejnev'e kadar eleştirel ve eleştirel olmayan konularda özellikle Stalin hakkında çok geniş bir yazarın yazılmasını, yani biz okurlara yol gösterecek şekilde işlenmesini den taraftarım.

Mektubuma sen verirken tekrar başarı ve iyi çalışmalar. ~~den~~ dilerim.

Dostça selamlar.

Hannover'den. K. Çelik

27. 07. 88.

Not = Çünkü düşüklüğün olabilir bundan dolayı özür dilerim. Çünkü Türkçem pek iyi değil

Bundan sonra daha çok yazacağım kafama takılan soruları hep yazacağım. bu güne kadar hep korktum iyi yazamam kötü olur bana gelebilirler diye Ama artık öyle düşünmüyorum.

Adres.

Kemal Çelik
DANNENBERG STR. 33
30001 HANNOVER 91

Eylül 88

Dizildi

Parti İçi Demokrasi

A. Kurt

Partimizin önüne koyduğu hedeflerden biri olan "Parti içi yaşamın demokratikleştirilmesi" görevine bağlı olarak, içinde bulunduğum kollektif politik, ideolojik ve örgütsel çalışmaları yürütmek bundan bir yıl kadar önce üzere işbaşına gelecek bir komiteyi seçimle oluşturma kararı aldı. Bu, parti yaşamımızda yeni bir olay olduğu için hepimiz heyecanlı idik.

Herkes aday olabiliyordu. Nitekim, kollektifin yarısından fazlası aday olarak gösterildi. Daha sonra bazı adaylar kendi istekleriyle çekildiler, bazı yoldaşları ikna etmek için konuşmalar oldu vs. Böylece bir ortamda beş aday iki dört kişi gizli oy açık sayımla komite üyesi seçildi. Komite kendi arasında sekreteri seçti. İlk defa atama ile değil de, kendi oylarımızla bir yönetim oluşturduk.

İçinde yer aldığım bu komite ve kollektifin bir yıllık çalışmasını, bu demokratik uygulamanın geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi açısından aktarmayı yararlı buldum.

Komitemizi zor bir dönem bekliyordu. Göreve geldiğimiz koşullar geçmişe oranla çok farklıydı. Herşeyden önce komite, yeni düşünce ve anlayışa uygun ve bunu geliştirip pekiştirecek bir çalışma yürütmeliydi. Önümüzde yeni bir program taslağı vardı ve bu taslağın tartışılması, geliştirilmesi, benimsenmesi ve yaşama uygulanarak somut politikaya dönüştürülmesi görevi vardı.

Aynı günlerde TİP ve TKP' birliğinin noktalanması aşamasına yaklaşılrken, iki Genel Sekreterin bilinen amaçlarla yurda dönmeleri gibi tarihsel bir karar alınmış ve bu kararın hızla uygulanmaya geçilmesiyle legal çalışmanın kazanılması sava-

~~şımı hızlanmıştı.~~

Bu durumda, parti faaliyetinin zenginleştirilmesi, parti içi demokrasinin geliştirilmesi, partide açıklık gibi bir dizi konuda kafa yormak durumunda idik. Ayrıca, Sovyetler Birliğindeki yenilenme hareketi ile olgunlaşan bir dizi soruna yanıt verme olanları kavrama, araştırma gereksinimi ortaya çıkmıştı.

Komitemiz, bu görevlerin üstesinden gelebilmenin tek yolunun, herşeyden önce, kollektifle bütünleşmek olduğunu kavradı. Bu kollektif toplantılarında dile getirilen en önemli noktaydı. "Yöneticiler", "Yönetilenler" yok, tüm kollektif vardı görevlerin yerine getirilmesi için. Komite, işlerin düzenli yürütülmesi ve organizasyon için vardı. Yeni fikirler, yeni öneriler için her üye inisiyatif sahibi olmalıydı. Komitemiz bunun için, "Karşılıklı paylaşmanın olduğu, herkesin kendini rahat hissettiği ve tartıştığı, başkasına birşeyler verebildiği ve başkasından alabildiği bir ortamın yaratılması"na ilk adım olarak gördü. Kendisini de bu anlayışın dışında tutmayan komite, "tek sesli organ" olma geleneğini değiştirme kararı aldı. Yani, her komite üyesi görüşlerini komite içinde kabul ettiremezse, kollektif üyeleriyle serbestçe konuşup tartışma ve ikna etme haklarına sahipti.

Bunların yanı sıra komite, hiçbir bilgiyi kendisinde tutma ve üst organlarla kollektif arasındaki bilgi akışını zamanında sağlama ilkesini benimsedi. "Komite", "sekreter" gibi kavramların fazla öne çıkması için bunların gereğinden fazla vurgulanmamasını, "olabildiğince doğal bir akış içinde ^{ve} ozyönetimsel işleyişten olabildiğince yararlanma" düşüncesiyle hareket etti.

Son bir yıl içerisinde kollektifimiz bir sıra olumlu işler başardı. Bunlardan en önemlisi, kollektif üyelerinin önerisi ile

başlatılan dış dünyada olup bitenlerin yakından izlenmesi, güncel tartışılan konularda geniş bilgi sahibi olmak ve yeni fikirler üretmek için ~~her~~ periyodik toplantıların düzenlenmesi ~~olmuştur~~ olmuştur. Bu toplantılarda yabancı dül bilen yoldaşlar, izledikleri ve ilginç buldukları yazıları tartışmaya açarak bilgi alış-verişini hızlandırmışlardır. Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler ve Türkiye solu'nun yayınları da tartışma konuları arasındadır. Bu toplantılarla, hepimizin kafasında tabu olan pek çok konunun tartışılır, eleştirilir hale gelmesini sağlamış, şimdiye kadar değişmez doğrular olarak bildiğimiz ~~bir~~ bir sıra teorik konuda daha geniş, daha gerçekçi düşünmemize yardımcı olmuştur.

~~Kollektifimizin~~ tartışmalarında hiçkimseye kısıtlama getirilmemiş ve bunun yanı sıra, birbirinden farklı görüşlerden korkmama da öğrenilmiştir. Eskiden olsa, "eyvah birlik, parti, dava elden gidiyor" diyebileceğimiz nice fikirler ortaya atılmış ve tartışılmıştır.

Bu süreç içerisinde neler öğrendik? Çalışma raporumuzda belirttiğimiz gibi, herhalde, hiçbir kollektif üyesi, bir yıl önceki gibi değildir. Birşeyler almıştır, alma potansiyelleri artmıştır. Hoşgörü ve birbirinden yararlanma, tartışma kültürü, yani görüş ifade etme, bunları temellendirme, karşı çıkma, ikna olma veya etme biçim ve yöntemlerini, ki zaman zaman gergin de olsa, sonuç itibariyle herkeşe birşey verecek şekilde geliştirdiğimizi söyleyebiliriz.

En büyük çabamız ise, kişilere karşı olmakla, görüşlere karşı olmak arasında kesin bir sınır çizilmesi oldu. Her görüşü saygıyla karşılama, görüşü geldiği yere göre, yada öznel kimi önyargılara göre değil, olduğu gibi ele alma ve ona göre tutum ve görüş geliştirme alışkanlığının, anlayışının yerleşmesi yolunda önemli adımlar attık.

Birlikte iş yapabilme, yaparken karşılıklı saygı ortamını koruma konusunda da, eleştiriyi bir amaç edinmeyip, iyiye, doğruya ulaşmak için bir araç haline getirme de bir hayli yol aldık!

Bir yıllık bir çalışma sonunda yaptığımız kollektifin genel toplantısında bu çalışmalar değerlendirildi. Neleri hedefleyip, neleri başaramadığımız kollektifçe ele alında ve bu uygulamanın parti içi demokrasinin gelişmesindeki önemi vurgulandı. Başarılar da olduğu kadar eksiklerde de tüm kollektif sorumluluğu paylaştı.

Buraya kadar ~~okuyan yoldaşlar~~ herşeyi tozpembe, ideal olarak göstermeye çalıştığımı düşünebilir. Muhakkak ki, eksiklerimiz ve hatalarımız, yapabilecekken yapamadıklarımız, ya da zaten yapamayacağımız şeyler olmuştur, ~~her~~ vardır. Ancak, burada benim vurgulamak istediğim şey, parti çalışmalarımızda yeni diyebileceğimiz adımların atıldığı ve bunların son derece önemli ve olumlu sonuçlar verdiğidir. Bu olumlu adımı tüm parti örgütlerine yaymak, geliştirmek, deneyim alış verişinde bulunmak ve yeni bir anlayışı gelenekselleştirmek için "Yeni Yol"dan olabildiğince yararlanmak gerekiyor.

A. Kurt

Her şeyi tozpembe göstermekle iktidara gelecek bir partiye iktidarı verirken, parti örgütleriyle parti içi demokrasinin ve yoldaşların gelişmesini de teşvik etmelidir.

Değerli yoldaşlar,

Bizler, Yeni Yol'un I5, I6. sayılarını, I7. sayıdan sonrasını alamadık. Bunun posta yolundan mı aksadığını, yoksa gönderilmediğinden mi olup olmadığını bilemiyoruz. Eğer bu iki aylık dönem içerisinde yayın göndermeşseniz, bu, buranın postasından aksıyor demektir. O halde bundan sonraki yayınları aşağıdaki adrese göndermeniz de yarar var. Yok eğer yayınların gönderilmemesinden doğan bir aksama ise, eski adrese gönderilmeye devam edilmesi daha iyi olur.

Ayrıca kitaplanmış olan iddianemeyi, savunmaları ve daha başka çıkan yayınları göndermenizi sizden talep ediyoruz. Kendi yayınlarımızı alamamamız, siyasi olarak bizde önemli boşluk doğuruyor.

Sizlere bölge kurtuluş hareketlerinin ortak bildirisini, Suriye Kürtleri İlerici Demokrat partisinin Kürt halkıyla dayanışma kampanyasının örneğini gönderiyoruz. Bu dayanışma belgesindeki imzaları ve onun Arapça örneğini kalabalık olmasın diye göndermedik.

Komünist selamlarımızı iletir, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

I5-9-I988

İhsan Yılmaz

Irak yönetiminin başlattığı; ölümü, yıkımı, felaketleri, iki komşu ülke olan Irak ve İran'da yayan kanlı savaş üzerine 8 yıl geçmiştir. Sadece Irak halkının 300 bin evladını yitirdiğini, bunun iki katı kadarının yaralandığını, ek olarak yaşamın bütün alanlarını kapsıyan bozgunluğa işaret etmek yeterlidir. Aynı biçimde bu savaş; emperyalist etkinliği özellikle ABD etkinliğini bölgede genişletip güçlendirme çabalarına katkı sağladı ve emperyalizmin, siyonizmin saldırgan planlarını uygulama yolunu kolaylaştırdı.

20 Ağustos 1988 ateşkesin resmi tarihidir. İran-İrak halkları, Arap halklarımız ve bütün dünya halkları bunu sevinçle karşıladı. Bu savaşın sona ermesi; halklarımızın, kamuoyunun iradesinin büyük bir zaferi olmuş, dünya barış sorunlarına büyük bir hizmet oluşturmaktadır. Aynı biçimde bu, savaşın başlamasının ardında bulunan, bütün bu süre boyunca sürmesine yardımcı olan emperyalist, ~~xx~~ siyonist ve gerici güçlerin planlarını kökten bışa çıkarmıştır.

Amerikan emperyalizmi, siyonizmle birlikte bu savaşı sonuna kadar kullanılı, büyütüp sürdürmeye ve tırmandırmaya çalıştı. Ki, böylece savaş araç gereçlerini satarak büyük karlar elde edebilsin. Bunu, askeri varlığını artırmak için bir gerekçe olarak kullandı ve bölgedeki askeri üslerini genişletti. Halkların ulusal egemenliğini ve bağımsızlığını tehdit etti.

Bölge ulusal kurtuluş hareketleri, savaşın başlamasından beri ~~kxx~~ iki komşu ülkenin halklarından ve yaşamsal çıkarlarından yana yer alıp; İran-İrak halklarının çıkarlarına büyük zararlar veren, bölgedeki ulusal kurtuluş hareketlerinin çıkarlarına zarar veren, emperyalizme, siyonizme ve saldırgan planlarına destek veren, baskı ve terörü artıran bu yıkıcı savaşın sona ermesi için bir çok açıklamalarda bulunmuş, heyetler oluşturarak çalışmıştır.

Biz komünist partileri ve ulusal kurtuluş hareketleri, bölgede barışın sağlanması karşısındaki sevincini ilan ediyor; İç savaşın, kanlı terörün, Irak Kürt halkına karşı olan soykırım kampanyalarının durdurulması, kimyasal silahların kullanımının yasaklanması, kendi topraklarından göçtürülmüş Kürt halkının geri dönmesi, Irak'ta demokrasi, Irak Kürdistan'ında gerçek özerk yönetimin sağlanması istemleri olan Irak halkı ve savaşçı güçlerinin yanında yer aldığımızı duyuruyoruz. Ve;

1- Uluslararası Güvenlik Konseyinin 598 nolu kararını tüm maddeleriyle uygulanmasını ve tüm ayrılıkların barışçıl yollarla çözülmesini,

2- Amerikan Ve Nato'nun savaş filolarının körfezden çekilmesi, emperyalist etkinliğin tasfiye edilmesi, bölgeye saldırı gerekçesi yapılan bayat emperyalist planların karşısında dikkat ve uyanıklığın artırılması,

3- Bölgenin değişik ülkelerinde savaş koşullarında alınan anti-demokratik, terörist baskı yasalarının ve uygulamalarının iptal edilmesini,

4- Bütün güçleri ve çabaları emperyalizme, siyonizme, gericiliğe ve saldırgan planlarına karşı yöneltmek, bu plana hizmet edecet olan Mısır-İrak askeri bir odağının oluşturulması manevraları karşısında uyanıklığı,

5- Bütün çabaların Filistin'in işgal edilmiş topraklarındaki halk ayaklanmasının desteklenmesi, filistin halkının siyonist işgali yok edip, sabit

ulusal haklarının ve ~~başarıları~~ geri dönüp kendi geleceğini belirleyip, tek ~~ya~~ yasal temsilcisi FKÖ'nün önderliğinde bağımsız devletini kurmasını gerçekleştirmek için harcanması gerektiğini vurguluyoruz.

- I- Mısır Komünist Partisi
- 2- Suriye Komünist Partisi
- 3- Lübnan Komünist Partisi
- 4- Filistin Halk Kurtuluş Cephesi
- 5- Ürdün Komünist Partisi
- 6- Filistin'in Kurtuluşu İçin Demokratik Cephe
- 7- Suidi Arabistan Komünist Partisi
- 8- Dışardaki Mısırlı Yurtseverler Topluluğu
- 9- Filistin Komünist Partisi
- IO- Umman Halk Kurtuluş Cephesi
- II- TKP-Ortadoğu Örgütü
- I2- Demokratik Cephe Ürdün Örgütü (Mecd)
- I3- Halk Cephesi Ürdün Örgütü
- I4- Türkiye Komünist Emek Partisi
- I5- Kırmızı Dere Vadi Dehab Kurtuluşu İçin Halk Cephesi
- I6- Bahreyn Ulusal Kurtuluş Cephesi

24-8-1988

NOT: Bu bildiriden Kürdistan Öncü İşçi Partisi (PPKK) imzasını çekmiştir. (Önce imzalamıştı) Çekme gerekçesi ise, Kürdistan sorununa az yer verildiğidir.

كل التضامن مع الشعب العراقي وقواه الوطنية
من أجل إنهاء الحرب العراقية الإيرانية
ووقف الارهاب والاضطهاد ضد الشعب
العراقي الشقيق وقواه الوطنية

ثمان سنوات انقضت على هذه الحرب الدموية التي أشعلها النظام العراقي والتي أشاعت الموت والدمار والمحن والمآسي في البلدين الحارين العراق وإيران . ويكفي أن نشير أن الشعب العراقي وحده فقد ٣٠٠ ألف من أبنائه وحرم منه ضعف هذا العدد ، إلى جانب الخراب الذي شمل كافة مناحي الحياة فيه ، كما ساهمت هذه الحرب في تعزيز وتوسيع النفوذ الامبريالي وخصوصا الأمريكي في منطقتنا وسهلت عليه وعلى الصهيونية السبل لتحقيق مشاريعها العدوانية .

ان يوم ٢٠ آب ، اليوم الرسمي لوقف إطلاق النار ، الذي استقبلته جماهير الشعبين العراقي والایراني ، وكذلك شعوبنا العربية والعالم أجمع بالترحيب والإفراح ، مثل حدثا هاما على طريق إنهاء هذه الحرب ونصرا كبيرا لارادة شعوبنا والرأي العام العالمي وخدمة لقضايا السلم في العالم كما شكل ضربة موجعة وفشلا ذيعا لمخططات القوى الامبريالية والصهيونية والرجعية التي وقفت وراء اشغال هذه الحرب وساعدت على استمرارها كل هذا الوقت . لقد استغلت الامبريالية الأمريكية ومعها الصهيونية هذه الحرب إلى أقصى الحدود فعملت على تأجيجها ومواصلة تصعيدها سعيًا وراء خني الأرباح الطائلة من مبيعات الأسلحة والمعدات الحربية واتخذت منها ذريعة لزيادة تواجداتها العسكرية ووسعت من قواعدها العسكرية في المنطقة وهددت الاستقلال والسيادة الوطنية لشعوبها .

ان حركات التحرر الوطني في المنطقة التي وقفت منذ اندلاع هذه الحرب إلى جانب شعبي البلدين الحارين ومع مصالحها الحيوية وتقدمت بالعديد من المذكرات والوقود المطالبة بوقف هذه الحرب المدمرة التي ألحقت أضرارا بالغة بمصالح الشعبين العراقي والایراني ومصالح حركة التحرر الوطني في المنطقة وشددت من مظاهر القمع والارهاب وقدمت المزيد من الخدمات للامبريالية والصهيونية ومشاريعها العدوانية ، تعلن عن ابتهاجها بعودة السلام إلى ربوع المنطقة وتقف إلى جانب الشعب العراقي الشقيق وقواه الوطنية المتناحرة لتحقيق لمحواته في وقف الحرب الداخلية والارهاب الدموي وحملات الابادة ضد الشعب الكردي ومنع استخدام السلاح الكيميائي ، وعودة المهجرين والمبشرين واقامة الديمقراطية في العراق والحكم الذاتي الحقيقي لكرديستان العراق وتؤكد على ٩

- ١- التطبيق الكامل لقرار مجلس الامن الدولي ٥٩٨ بكافة بنوده وحل النزاع بالطرق السلمية .
- ٢- سحب الاساطيل الحربية الأمريكية والاطلسية من الخليج وتنفيذ النفوذ الامبريالي فسيه والحد من السيطرة من مخططات الامبريالية المبيتة للهجمة على المنطقة .
- ٣- الغاء كل الاجراءات والقوانين القمعية والارهابية المعادية للديمقراطية التي اتخذت في ظروف الحرب في مختلف بلدان المنطقة .
- ٤- توجيه كل الجهود والطاقات لمحاربة الامبريالية والصهيونية والرجعية ومشاريعها ومخططاتها العدوانية والسيطرة ازاء مناورات النظام لاقامة محور عسكري عراقي مصري بخدمة هذه المخططات .

٥ - تركيز كل الجهود لدعم الانتفاضة الشعبية في الاراضي الفلسطينية المحتلة وتمكين الشعب الفلسطيني من دحر الاحتلال الصهيوني وتحقيق حقوقه الوطنية الشابتة وفي مقدمتها حقه في العودة وتقرير المصير واقامة دولته المستقلة بقيادة ممثله الشرعي الوحيد منظمة التحرير الفلسطينية .

- ١ - الحزب الشيوعي السوري .
- ٢ - الحزب الشيوعي المصري .
- ٣ - الحزب الشيوعي اللبناني .
- ٤ - الجبهة الشعبية لتحرير فلسطين .
- ٥ - الحزب الشيوعي الاردني .
- ٦ - الجبهة الديمقراطية لتحرير فلسطين .
- ٧ - الحزب الشيوعي في السعودية .
- ٨ - تجمع الوطنيين المصريين في الخارج .
- ٩ - الحزب الشيوعي الفلسطيني .
- ١٠ - الجبهة الشعبية لتحرير عمان .
- ١١ - الحزب الشيوعي التركي - منظمة الشرق الاوسط .
- ١٢ - منظمة الجبهة الديمقراطية في الاردن (محد) .
- ١٣ - منظمة الجبهة الشعبية في الاردن .
- ١٤ - الحزب الطليعي لعمال كوردستان .
- ١٥ - حزب العمل الشيوعي في تركيا .
- ١٦ - الجبهة الشعبية لتحرير الساقية الحمراء ووادي الذهب .
- ١٧ - جبهة التحرير الولني البحرانية .

Birleşmiş Milletler örgütü, İnsan hakları savunma örgütleri,
Arap ve dünya kamuoyuna!

Biz aşağıda imzaları bulunan Doktor, Eczacı, Mühendis, Avukat ve Öğretmenler olarak; Irak rejiminin Irak Kürdistan'ındaki kürt halkımıza karşı uygulamış olduğu insanlık dışı saldırısı sonucu binlercesinin ölümüne, onbinlerce çocuk, kadın ve yaşlının yıkılmış köylerinden ve kentlerinden göçmesine yolaçan baskı ve toplu katliam kampanyasını ve kimyasal silahların kullanılmasını kınarken;

Sizleri, dünyadaki özgürlük ve barış severleri, katil Bağdat yöneticilerinin barbar ve faşist uygulamalarını kınayan sesleri yükseltmeye, kürt halkımızın yanında olmaya, bu zor gününde yardım elini uzatmaya, kürt halkının yasal ulusal haklarını elde etme mücadelesinde Bağdat yöneticilerinin kürt halkımızı yok etmeyi hedefliyen cinayetlerine bir sınır koyma, savaş suçlusu ve yeni faşizmin temsilcisi olarak yalıtlanıp teşhir edilme ~~muhtemel~~ ~~durumunda~~

haklı mücadelesinde desteklemeye çağırıyoruz.

(NOT: Bu çağrıya söz konusu meslek guruplarından 279 insan imza atmıştır)

انقرة ٢٥ / ٨ تاس - عقدت هنا الجلسة الثامنة لمحكمة امن الدولة في قضية السكرتير العام للجنة

المركزية للحزب الشيوعي التركي حيدر قوتلو والسكرتير العام لحزب العمال

التركي نهاد سرغين . وقد جلب المتهمان الى مبنى المحكمة تحت حراسة مشددة من قوات الامن .
وتعرض المراقبون والصحفيون الا جانب للتفتيش المهيمن الامر الذي قدم الاحتجاج عليه المحامون
وكلاء الدفاع عن المتهمين .

وتابع نهاد سرغين تلاوته كلمة الدفاع عن نفسه رداً على التهم الموجهة اليه باعتباره مفتقراً الى
الاسس . وذكر ان مقالاته ونصوص تصريحاته المعتبرة قرائن مادية جرمية والمرفقة في ملفه كلها نسخ
مصورة ولا اثر لاية وقائع دالة على كيفية وصولها الى تركيا . وقال ان هذه الحقيقة تمثل غرقاً للمادة
التاسعة من القانون الخاص باصول اجراء التحقيق ورفع الدعاوى الى محاكم امن الدولة .
وذكرت وكالة انباء الاناضول ان البوليس قد احتجز مثل جريدة "غيون" الذي وزع على الصحفيين
قائمة باسماء المراقبين الاجانب الحاضرين في القاعة . واثارت تصرفات البوليس استنكار المحامين .
ورفضت المحكمة احتجاجاتهم بصدور ثلم حقوق الدفاع وقررت عقد الجلسة القضائية التالية يوم
٢٩ آب .

الخليج وضمانات السلام في المنطقة

بقلم ف . دودونوف

نتتبع في هذه الايام باهتمام كبير سير تسوية نزاع اقليمي اخر بعد احداث افغانستان . ففي
٢٠ آب بدأ سريان مفعول اتفاقية وقف اطلاق النار على الجبهة الايرانية العراقية . هكذا فقد ابدى
كلا الطرفين موقفاً بناءً وانجز خطوة لملاقاة بعضهما البعض . وهذا امر مهم ان يعني بالدرجة الاولى
انهاء اراقة الدماء وفي الحرب لقي مصرعه اكثر من مليون نسمة كما زادت الخسائر المادية على ٤٠٠
مليار دولار . هذه هي النتيجة المأساوية للنزاع العراقي الايراني الدامي الذي استمر حوالي ٨ سنوات .

Ankara 25-8-1988 TAS/

Devlet Güvenlik Mahkemesi, TKP genel sekreteri H. Kutlu ve TİP genel sekreteri N. Sargın davasında 8. oturumu toplandı. Sanıklar mahkemeye güvenlik kuvvetlerinin sıkı gözetimi altında getirildi. Yabancı gazeteci ve izleyici-kötü muameleyle teftiş edildiler. Savunma vekili Avukatların durumu protesto etmelerine neden oldu.

N. Sargın, kendisine yöneltilmiş temelsiz suçlamalar karşısındaki savunmasını okumayı sürdürdü. Cürüm maddesi olarak görülen ve dosyasında bulunan makalelerinin, açıklamalarının, metinlerinin tümünün fotokopisi çekilmiş olup, Türkiye'ye nasıl getirildiğine dair hiç bir delilin bulunmadığını söyledi. Bu gerçek; soruşturma ve devlet güvenlik mahkemelerinde dava açma usulü ile ilgili yasanın 9. maddesine ters düştüğünü söyledi.

Anadolu Haber Ajansı salonunda bulunan gazetecilere yabancı gazetecilerin isimlerinin bulunduğu listeyi dağıtan "GÜN" dergisi temsilcisinin tutuklan-
ğını ifade etti.

Mahkeme, Avukatların savunma hakları ile ilgili protestolarını retetti ve gelecek oturumu 29 Ağustosta yapılmasını kararlaştırdı.

NOT: Bu yazı, TAS Ajansından alınma haber olarak Ortadoğu'da yayınlanan "NOVESTİ" dergisinin ilgili tarihli sayısında yayınlanmıştır.

İsr bitt

13/9/88

Dosyaya

GİDİŞİNİZE DAİR

Çetin günler yaşıyoruz

Hava sisli

Kurtlar avda

Taşı çatlatabilir

Bir yoldaşın

Şakağından sızan ter

Yüreğinden sızan

Sular gibi sevgiyi

-Doğan güne çapa ile oy!

Yulaf ile arpa ile

Yeşil yamaç koza ile

Sizi izliyoruz sizi

Kurşini suskunluğu

Serdiler önümüze

Korkudan kefen biçti

Kimilerimiz

-Biz sabırı aş eyledik oy!

Ektik biçtik hoş eyledik

Yılgınlığı boş eyledik

Sizi izliyoruz sizi

Marşlar düzdük

Gidişinize dair

Ve türküler söyledik

İşçi çocuklarıyla

Umuda

Nöbet durduk

İmza koyduk.Tarihimiz

Şanlı olsun diye

-Tekstilde işçi kızlar oy!

İplik ile nakış nakış

Çeliğe su veren eller

Sizi izliyoruz sizi...

'Yeni Yol' un, yeni düzenle-
meyle çıkacak olan yeni
sayısına ben de bir sürle
kattıda bulunmak istedin.

yoldaşca selamlar.

Ö. A. G. / 1988

Yeni Yol'un 16. Sayısında T. Demir imzalı bir yazı yayımlandı.

Yazıyı bir kaç kez okudum. Belleğimi tazeledim. Tarih bilgimi tazeledim. Yeni Yol ve
Yol ve Anavata yayımlanan diğer yazıları BSS'leri taradım.
Gorbaciov'un yayımlanmış yazılarını taradım. Dayanamadım kaleni elimde
aldım.

Harıl harıl öğrenme faslındayız. Eski de eski ne? Yeni ne?

Diyalektik materyalist düşünce tarzının tüm kategorilerini elden geçiriyoruz.

Ekonomi-politik bilgilerimizi taze ediyoruz. Tarihe materyalist diyalektik yöntemle
bir kez daha bakıyor göz merceğimizin görme ufkunu zorluyoruz.

Yeni Yol okuyucularının işi zor. Bilimsel komünizm ise fırtınalı bir umman.

Dünya Komünist Hareketinin göz bebeği, sosyal pratiğini ve teorisini
harmanlamış ırma denet diyor, ayıklıyor, ayıklıyor. Gözlerini
empiryalizme çevirmiş andaki durumu gözliyor "Com ukeizmnesini"
bilime vuruyor. Tartışmalar fırtınanın binlerce mil uzağında kalmış
bizler rain bile oldukça hızlı. Yazınımız yokulmu yokul.

İşçi sınıfında niteliksel değişimlerden söz ediliyor. Konuyu gündemde
diri tutan dünya komünist hareketinin değerli insanları, partileri.
Militarizmsiz kapitalizm sorusuna yanıt veriyor.

Orta katmanlarda hala yadayan diriliğe idarete ediliyor.

Tüm bunlar alt alta sıralansa kitaplar dolur sınırlar.

Genel perspektifi onlamak tam elimizden gelen acağı gösteriyoruz.

Sorun bunu ülke toprağında yazıya getirmek. Onun için ülke
toprağını didik didik etmek gerekiyor. Kararda buakta hızla biray
barakmozeseasına.

Dünyanın giderek yitirilen belirleyen etmenlerden biride kapitalist
ölkelerdeki işçi sınıfı hareketleri. İşçi sınıfının yüzyılın başından
buyana büyümesi korkuna bayutlarda. Niteliklerde öyle.

Bunun getirdiği sorunlarda var.

Ancak bu argümanın ülkemize uygulanmasında ciddi kaygılarım
var. Sahilim.

Politik yazınının son birkaç yılını taradım, derinden işçi sınıfımızı
inceleyen bir tek yazı var. Yazık ki yazı yabanc. Kaynaklı. Ülke toprağında
politik yazınımızda yapılacak değerle bir yazı üretilmemiş.

Değişimlere ilişkin vurgular nitel büyüme temposunda düşüp, işsizliğin
hızlı bir şekilde artması ve proletaryanın nitel durumundalar
iyileşmede yavaşlamış.

Sandiklaşma, kooperatifleşme ne düzeyde? Emek ve zanaatkarlar birlikleri
 ve ticaret odalarında birleşen kimi orta kesimde toplanan
 sermayenin düzeyi, niteliği ne? Nereden izni istinam ediliyor? Köylünün ciddi
 bir tarımla uğraşmaya ihtiyacı var? Bu sorular bu kesimde de toplanabilir.
 Bu sorular alt alta sıralanabilir. Orta derecede gelişmiş kapitalist
 ülkelere ilişkin tartışmalar henüz sürüyor. Bu ülkeler ekonomik
 güçleri oranında emperyalizmin kontrolünde teknoloji devralabiliyorlar.
 Ancak bu ülkelerin büyüme hızları pek yüksekliği değil.

Dileğim şu parti yazınımda yazıları yaran, yol gösterici
 yazılar yaran her yoldaş mıldan sıra neferine kadar solğu
 kadar üflesin. Her birinin kimi sosyal araştırmacılarından hürte
 kaynak göstermeden kimi eğitimleri vakıa gibi aktarması hoş değil.
 Düşünceler sablonculuk. Tüm duyguların yarı sahiplerinden kullandık
 ları argümanları kanıtlamalarının istenebilmesi gerekir. Ekonomi
 biraz da rakamlardır. Birakin onlar konuşsun. Devletlerimizde
 dinlesin. Türkiye komünistlerinin değerli aydınlarına ihtiyacı var.
 Sabloncu aydınlar kolaylıkla eğitililebilir tembellerdir yada
 kötü organizatörlerdir. (bilimsel bilgi organizasyonu özel bir yetenek
 gerektirir)-

Yeni görseller madenki ülke topraklarında tederecek politik çözümlere
 zorlanarak ülkeden, onun bilimsel düzeyinden uzak kalmış
 komünist aydınlar kalemni oynatırken daha dikkatli olmalıdır.
 Kaumun eline DiE, DPT istatistikleri, Odalar Birliği raporları TÜSİAD,
 Dünya Bankası, IMF vd. gibi kuruluşların raporları giriyor da
 böyle kalem oynatıyorlar. Bizlerin bilimsel bilgiye ihtiyacı var,
 amiyane yada sabloncu değil.

Taylan Özyer
 İngiltere